II
261090
Incunabel

E-S

Aus

der Bibliothek der k. k.
Theresianischen Akademie
in Wien
angekauft am 17. Februar 1899.

(Erlass des Curatoriums ⁂⁂⁂⁂⁂⁂
⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂ ddo. 31. Jänner 1899.)

O. 4.

Sancy Damiani

Finis bono claudi vita probata solet

Natura ita comparatum est ut tum precipue deus
ex hominum memoria delabatur cum maxime eius
beneficiis premeratur homines denique hodiusque
celebres deberent. Si nos vel belli furia
vel pestifera vis morbi vel fames vel maris
tempestas vel alia gravis necessitas premeret tum
dei numinis et eius implorare opem solemus ut

Solinus De Mirabilibus Mundi

De hac Audren vide Vossium de Historicis Latinis
lib. 3. litera S. mihi pag. 694.

II
261090
Incunabel

TABVLA.

A

Ara Herculis Cap.ii.fol.i
Ara maxima cap.ii.fol.i
Area Apollinis cap.ii.fol.i
Aedes deum penatium cap.ii.fol.i
Ancus martius rex. cap.ii.fol.i
Aedes lariū i ſūma ſacra uia c.ii.fo.i
Anni diuerſæ cōputatiōes cap.ii.f.i
Agrippæ cap.iii.fol.iii
Aſphaltes iudeæ lacus. c.iii.fol.iii
Agelaſtos cap.iii.fol.iii
Antoniū druſi nūq̄ riſiſſe. c.iii.f.iii
Alectorius lapis cap.iii.fol.iii
Antiochus cap.iii.fol.iii
Archenion cap.iii.fol.iii
Alexandri curſores cap.iii.fol.iii
Athis crœſi filius cap.iiii.fol.y
Aemilianus ſcipio cap.y.fol.y
Archilocus poeta. cap.yi.fol.y
Aphricānus prior Ennio ſtatuam erexit capitu.yi.fol.y
Agilaus fœlix cap.yi.fo.y
Ardea a danae condita cap.yii.fo.y
Archipe cap.vii.fol.y
Agilla urbs cap.yii.fo.y
Ancona capitu.yii.fol.yi
Aritia capi.yii.fo.yi
Alba longa cap.yii.fol.yi
Arces tarentinæ cap.yii.fol.yi
Arctiſſima cap.yii.fol.yi
Antium cap.yii.fol.yi
Amiclæ pp ſpētes deſtæ.ca.yii.f.yii
Aquæ ſextiæ cap.yii.fol.yii
Aera phrigia cap.yii.fol.yii
Ager corſicanus cap.yiii.fo.yii
Arethuſa fons cap.x.fol.viii
Aethna uulcano ſacer cap.x.f.viii
æthnæ hiat duo crates dci.c.x.f.viii.
Archimēdes machinari c.x.f.viii
Aretuſa & Alpheus cap.x.fo.viii
Ara ſpōte ignē cōcipiēs ca.x.fo.ix
Achates lapis cap.x fol.ix
Achelous in pindo oriē ca.xii.f.ix
Amyclæ cap.xii.fol.ix
Antiæ cap.xii.fol.ix
Albeſto lapis cap.xii.fol.ix
Attica prius dicta acte. cap.xii.f.x
Athene urbs cap.xii.fol.xi
Aegialus cap.xii.fol.x
Ariopagus cap.xii.fol.x
Amphion tebar cōditor ca.xii.f.x
Arethuſa fons cap.xii.fol.x
Aulidis portus cap.xii.fol.x
Ara in uertice olympi ca.xiii.f.x
Aſter capi.xiii.fol.x
Augeæ urbs capi.xiiii.fol.xi
Alex amynthæ filius cap.xiiii.f.xi
Archelaus cap.xiiii.fol.xi
Amynthas cap.xiiii.fo.xi
Alexander magnus ca.xiiii fol.xi
Abdera urbs cap.xy.fo.xi
Abydos aſiæ cap.xy.fol.xii.
Antandrum cap.xyi.fol.xii.
ægeus ſinus cap.xyi.fol.xii.
alimo herba capi.xyii.fol.xii.
auſteria.i.delos cap.xyii.fol.xii.
arcturi Sidus cap.xyiii.fol.xiii.
athos altiſſimus ca.xx.fol.xiii.
acroton oppidum ca.xx.fol xiii.
arcon capi.xxi.fol.xiii.
agathirſi cap.xxiiii.fol.xiiii.
antropophagi capi.xxiiii.fol.xiiii.
albani cap.xxiiii.fol.xiiii.
albani cāes fortiſſimi c.xxiiii.f.xiiii.
aſiate cap.xxiiii.fol.xiiii.
araxes cap.xxiiii.fo.xiiii.
amazonum gens. cap.xxyi.f.xy.
apollonitæ cap.xxyiii.fol.xy.
apropaniſſus cap.xxix.fol.xy.
amalchius cap.xxyiiii.fol.xy.
abalthia Inſula cap.xxyiiii.fo.xyi.
albagurhalus uiſella.ca.xxxi.fo.xyi
alce capitu.xxxi.fol.xyi
amelleū.i.phalernū c.xxxi.f.xyi.
ager rhethicus cap.xxxii.fo.xyii.
atlantis inſula cap.xxxiii.fol.xyii
artabrū,pmōtoriū.ca.xxxiiii.f.xyii.
abila & calpe.mō. c.xxxiiii.f.xyiii.
ægiptiū pelag aſiæ.c.xxxiiii.f.xviii.
africū pelagus libie c.xxxiiii.f.xyiii.
ante mauritāiæ autō c.xxxy.f.xyiii.
africa uñ dicat. cap.xxxy.fol.xyiii.
auctoli cap.xxxy.fo.xyiii.
athlas mons cap.xxxy.fol.xyiii.
arbores ſerico ueſtitæ c.xxxy.f xyiii
anatis fluuius cap.xxxy.f.xyiii
addiris cap.xxxy.fol.xyiii
amſica fluuius cap.xxxyi.fol.xix
africæ fines cap.xxxyii.fol.xix
adrimentum cap.x yii.fol.xxx.
africa ſpētibus fecūda c.xxxyii.f.xx.
amphiſbena cap.xxxyii.fo.xx.
aſpidū plures ſpēs ca.xxxyiii.f.xx.
amantes populi cap.xxxyiii.f.xxi.
aſbite cap.xxxyiii.fol.xxi.
azachei cap.xl.fol.xxii.
agriophagi capi.xl.fo.xxii.
antropophagi d cap.xl.fol.xxii.
artaba itæ cap.xl.fol.xxii.
athlantes cap.xli.fol.xxiii.
angulæ cap.xli.fol.xxiii.
ægipanes cap.xli.fol.xxiii.
ægyptiſiues cap.xlii.fol.xxiii.
aſtapus cap.xlii.fol.xxiii
aſtaſapes cap.xlii.fol.xxiii.
aſtabores cap.xlii.fol.xxiii.
apis deus cap.xlii.car.xxiiii.
angues pennatæ cap.xlii.car.xxiiii
abedes urbs cap.xlii.car.xxiiii
alexandria cap.xlii.car.xxiiii
arabia ubi ſit cap.xliii.car.xxiiii
arſmone oppidū cap.xliii.car.xxy
aſtrāite ſabeor pagus c.xliii.c.xxy
annus magn capitu.xliii.car.xxy
arabū mores & cult.ca.xliii.ca.xxy.
androdamas lapis ca.xliii.car.xxy.
andromede uicula.ca.xliiii.car.xxy.
aſphaltis lacus cap.xly carte.xxy.
araphiana capitulo.xlyi.carte.xxy.
aretuſa lacus cap.xlyiii.car.xxyi.
azomas cap.xlyiii.car.xxyi.
arabes cap.xlyiii.car.xxyi
agada lapis cap.xlyiii.car.xxyi.
æthites cap.xlyiii.car.xxyi.
antracias capi.xlyiii.car.xxyi.
amanus mons cap.xlix.car.xxyii
aquæ regiæ cap.l.car.xxyii
aſiæ minoris fines. cap.li.car.xxyii
anacreon poeta cap.li.car.xxyii.
antimachus cap.li.car.xxyii
alceus cap.li.car.xxyii.
anaxagotas cap.li.car.xxyii
apamea urbs cap lii car xxyii.
allocrene cap.lii.car.xxyii.
achilleon oppidū cap lii car xxyiii.
acātium oppidū cap.lii.car.xxyiii.
annibalis mors cap liii.car.xxyiii.
acōe port uñ acōitū ca liiii c xxyiii
acheruſius ſpecus c.liiii.car.xxyiii.
archelais colonia ca.lyi.car.xxyiii.
argeus mons cap.lyii.car.xxix
abellitis regio cap.lyii.car.xxyiiii.
alexādria diruta ca.lyiiii.car.xxix
alexandria tertia cap.lx.car.xxix
antropophagi cap.lxi.car.xxx.
arbōes ueligere apd ſes.c.lxi.f.xxx
attanus ſinus ca.lxii.car.xxx.
attagorum gens cap.lxii.car.xxx.
acermeros cap.lxiii.car.xxx.
argyre inſulæ cap.lxiii.car.xxx.
aſtiacani cap.lxiii.car.xxxi
ælac cap.lxiii.car.xxxi
anguillæ cap.lxiii.car.xxxi
adamātes lapis cap.lxiii.car.xxxii
antiones cap.lxiiii.car.xxxii
arachoſia urbs cap.lxy car xxxiii
alexandria cap.lxy.car.xxxiii
achemenidæ cap lxy car xxxiii.
arabicus ſinus cap.lxyi.car.xxxiii
azanius occanus ca lxyi car xxxiii
aphrodiſia Inſula ca.lxyi.ca.xxxiii
armenia cap lxyii car xxxiii
azanium pelagus c.lxyiii car xxxiii
adam inſula cap lxyiii car xxxiiii
arenata capitulo lxyiii car xxxiiii

B

Bitumē uel aſphaltes cap iii car iii
Beneuentum capitulo yii carte yi.
Boa anguis capitulo yii car yii.
Briſcus mons capitulo.xii car x
Boetia capitulo xii carte x
Boettii & leleges iidē ſunt cap xii c x
Bitiæ oppidum cap xy car xii
Brito Mars capitulo xyii carte xii
Briareus capitulo xyii car xii

Bosphorus carte.xiii.
Boristenes fluuius car.xiiii.
Boristhene cart.xy.
Bisontes car.xyi.
Brigantinus lacus ca.xyii.
Britaniæ magnitudo car.xyii.
Britanniæ circuitus. car.xyii.
Betis fluuius car.xyii
Bocchoris regnũ baleares. car.xyii
Balearicus sinus car.xyiii
Bellona oppidum car.xyiii
Bambotus car.xyiii
Bizoneus ager car.xix
Boran promontorium car.xix
Brate car.xx
Basiliscus car.xxi
Basiliseum a muscelis uinci car.xxi
Beronice ciuitas car.xxi
Blemiæ car.xxiii
Bouem ægpti Instar numinis colere. car.xxiiii
Bassamum in Iudea nasci car.xxyi
Babylonia quondam caldeorum caput. car.xxyi
Bias car.xxyii
Bonacon bellua car.xxyii
Bitiniæ fines car.xxyiii
Bucephalus Alexandri magni equus car.xxyiii
Bucephala urbs car.xxix
Batani car.xxix
Bactri. car.xxix
Bactros fluuius car.xxix
Bactrum oppidum car.xxix
Ballenæ maximæ car.xxxi
Berylli. cart.xxxii.
Beronice urbs car.xxxiii
Barbite car.xxxiii
Babilõia caldeorũ caput. car xxx.iii
Babiloniæ circuitus car.xxxiii
beli ubi est Iouis tẽplũ car.xxxiii

C

Cacus car.i
Cliuus pullius car.i
Cæsar Augustus factus cõsul. car.i
Cæsar Augustus an beatior an calamitosior. car.ii
Cor primũ ĩ hoĩe formari car.iii
Cæsar a cæso uentre car.iii
Cynodotes car.iii
Crassum nuũq̃ risisse car.iii
Cassiusiscuerus orator car.iii
Cenisorn us car.iiii
Callicrates sculptor car.iiii
Catilina car.iiiii
C. Cæsar ẽ celerrime legisse & scripsisse. car.iiii
Cracas car.y
Cato censorinus car.y
Curionũ gentẽ eloquẽtia clarã ca.y
Cato uticensis car.y
Claudiæ castitas ca.y
Cornelius Sylla car.y
Coras car.y
Catillus Amphiari filius car.vi
Cæculus car.yi
Crotona car.yi
Caulona car.yi
Caieta car.yi
Crates fluuius car.yi
Circe domus car.yi
Circæum Insula car.yi
Cumæ car.yi
Ceruarii lupi obliuiosi car.yii
Cicadæ apud reginos mutæ car.yii
Coralii potestas car.yii
Capraria ca.yii
Columbaria car.yii
Corsica car.yii
Cathochites lapis car.yii
Calabria chelidris frequẽs ca.yii
Coralum urbs car.yiii
Comedia ĩ Sicilia Inuenta ca.yiii
Ciclopes ca.yiii
Ceres sationis magistra ca.yiii
Campus Aethnensis car.yiii
Campus piorum car.yiii
Collis Vulcanius car.ix
Castalius fons car.ix
Cardamilæ car.ix
Cylenæ car.ix
Cypsellus tyramnus car.ix
Calirhoe fons car.x
Crunessos fons car.x
Chios car.x
Choos car.x
Citheron saltus ca.x
Cadmus litterarum repertor ca.x
Cephisus fluuius car.x
Caranus dux car.xi
Cerascriseon pmontorium car.xii
Cordia car.xii
Cestos europæ ca.xii
Cinoseme Hecubæ sepulchrũ .c xii
Claros Insula car.xii
cytheræ car.xii
cretæ situs car.xii
cretensium Inuẽta. car.xii
cadistus mons car.xii
cupressus cæsa increta repullulare. car.xii
caristo fluuius car.xii
caristiæ aues car.xii
carbasa car.xii.
caleis car.xii
ciclades car.xii
cintho.i.delos ca.xii
coturnices primum in ortigia uisus car.xii
centum promõtorium car.xiii.
caphareus car.xiii
carpathium mare car.xii
calibes car.xiiii
canum amor in dominos. car.xiiiii
colchortus urbs car.xiiii
chaliosmaragdi car.xy
cianæus lapis car.xy
crhistallus car.xy
immerii car.xy
cronium ar.xv
cirus amnis xxy
cerui in scithia car.xyi
cornua ceruorũ ad medelam: ca.xyi
cinare herba car.xyi.
coagulum hinuli car.xyi.
cœus mons car.xyi
ceraniorũ uaria genera car.xyi
cartago Hispania a pœnis condita car:xyii
ceraunium gemma car.xyii
cassiterides Insule car.xyii
colubraria car.xyii.
calpe & Abila montes ca.xyiii
creticus sinus car.xyiii
cinabaris pigmenti genus car.xix
cæsaria colonia car.xix
chulli car.xix
catabathmon car.xix
clipea eriuita car.xix
cartago car.xx
coroocta monstrum car.xx
ceraste serpens car.xx
cencris car.xx
chersidri car.xx
camæ car.xx
cirnæ car.xxi.
calimachus poeta car.xxi
cireniæ fines car.xxi
circopiteci car.xxi.
cinocephali car.xxi
callitrices car.xxi.
cornelius balbus car.xxii
cercina car.xxii.
cinocephali car.xxii
cinomolgi car.xxii.
cameleopardalus.i.nabus car.xxii
cephi car.xxii.
cathoblepa car.xxii.
cameleones car.xxii
cinamũ ubi & qũo nascatur. ca.xxii
chrisorapsus car.xxiii.
canopopus unde dicatur car.xxiii
catracte car.xxiii.
crocodilli car.xxiiii.
cassius mons car.xxy
cilicium car.xxy.
cinomolgus a is car.xxy
cassius mons car.xxy
calliroe fons car.xxyi
cassius mons in selencia car.xxy
comagene car.xxyi
choaspes fluuius car.xxy
calazias car.xxyi
crinis ueneris car.xxyi
calcopthongos car.xxyi
ciliciæ fines car.xxVii

Cidnu flsuuius car.xxyli.
Coaspis fluuius car.xxyii
Coricus mons car.xxyii.
Crocus ubi nascatur car.xxyii
Corycos oppidum car.xxyii.
Caucasus car.xxyii
Chimera mons car.xxyii
Cælene car.xxyii
Cleantes car.xxyii
Chrisorhoa car.xxyii.
Cadmus oronis inuetor car.xxyiii
Colophon urbs car.xxyiii.
Caicus fluuius car.xxyiii
Chameleon animal car.xxyiii
Cicōias liguas nō hentes.ca.xxyiii
Cytherus mons carrxxyiii
Capadociæ fines car.xxyiii.
Cæsarea colonia car.xxyiii.
Capadocia lægs fertilis car.xxyiii
Citaretus dux car.xxix
Cabiri. car.xxix.
Crassiana clades car.xxix
Caucasas mons car.xxix.
Camelos a bactris mitti car.xxx
Camellorꝫ ætas car.xxx.
Cicones populi car.xxx.
Chryse insulæ car.xxx
Caucasi ortus car.xxxi
Chrisoberilli car.xxxii.
Chrysophrasi car.xxxii
Chylindri car.xxxii.
Canapos sidus car.xxxii.
Conchæ car.xxxiii.
Chaphisa urbs car.xxxiii
Charusium oppidum car.xxxiii
Carmania fluuius car.xxxiii
Captos car.xxxiii.
Cottonara car.xxxiii
Carmania car.xxxiii
Cheloophagi car.xxxiii.
Caspii car.xxxiii.
Chresiphon urbs car.xxxiii
Capraria car.xxxiiii
Canaria car.xxxiiiir

D

Domini saturnalibus seruis cenam ponebant car.ii
Dies impares & Ianuarius diis superis dicatur car.ii
De homine car.ii
Dionysius platonē honorauit.ca.y
De fœlicitate car.y
Daunii car.y
Dianæ simulachrū cē secratū car.yi
Duo Italiæ cornua ca.yi.
Diornedeæ aues car.yii
Diomedis auium forma car.yii
Dalmatæ car.yii
Dardani car.yii
Dēocri.otra magos certasse.car.yiii
Diana amnis car.yiii
Didime insula car.ix
Dirce fons car.x
Dictineus car.xii.
Dianam coli in creta car.xii
Dactylus lapis car.xii.
Diluuiū ogigii tēporibus car.xii
Delos a sole illuminata car.xii
Delphinum uelocitas car.xiii
Delphinum amor car.xiii
Dacæ car.xiiii.
Dalerion flumen car.xy
Dictaniū a ceruis proditā car.xyi
Danubius & Rhenus flunii ca.xyi
Drauus fluuius car.xxii.
Dracones elephātis insidiari c.xix
Dirarchium carixix
Dipsas car.xx.
Dracontes car.xx
Domus salibus structæ car.xxi
Debris oppidum car.xxi
Dracontias lapis car.xxii
Delta locus car xxiii
Delphines in Nilo car.xxiiii
Democrates architectus car.xxiiii.
Damaschus car.xxvi
Dionysias car.xxvi.
Dianæ templum car.xxyii.
Dinocrates faber car.xxyii
Dhiabene car.xxix
Dionysius car.xxx.
Drepanum car.xxxiiii

E

Eridanus car.vi
Ennaria car.yii
Erix ueneri sacer car.yiii
Ephestiæ insulæ car.ix
Eolus rex uentorꝫ cur car.ix
Ericusa car.ix
Euomineon car.ix
Eurotas fluuius car.ix
Epidaurus car.ix.
Erimāthus mōs & fluuius car.ix.
Edipodia fons car.x
Euboea insula car.x.Emonia.ca.x
Euripides tragicus car.xi
Euboea Titanū regnum car.xii
Euboea car.xiii
Ephestia car.xiii
Euripus car.xiii
Exampeus fons car.xiii
Enses p simulachris coli car.xiiii
Essedones car.xiiiii
Eocenæ car.xyi.
Ebudes insulæ car xyi.
Equæ zephiro cōcipientes carxyi
Ebusus iusula car.xyiii
euphorbia herba car.xyiii
elephantes car.xyiiii
elephantorum duo genera car.xix
elisa mlier Carthagis.autor.car.xx
elephantiæ car.xx
æthiopum loca feraꝫ plēa car.xxii
erinacii car.xxix
emathites car.xxiii
enidrus car.xxiiii
erithreum mare car.xxiiii
eulcus fluuius car.xxy
eudemon car.xxy
essenī iudei car.xxyi
engada oppidum car.xxxyi
eufratis fluminis ortus car.xxyi
elegia car.xxyi
elegos locus car.xxyi
echites car.xxyi
enidros car xxyii
ephisia urbs car.xxxii.
ephesus urbs car.xxyii
ephorus car.xxyii.
etresus fluuius car.xxyiii.
eupatoria urbs car.xxyiii.
equorum ætates car.xxix
essedones car.xxx
eusea insula car.xxxiii
euphrates fluuius car.xxxiii

F

Eanum carmentis carrii
Fagutalis locus car.ii
Februarius dies inferis deputat.c.ii
Fœminæ uisu necantes car.yi
Fidenæ car.yi. Formiæ car.vi
Fontes callidi salubres car.yiii
Fōtes ad fures coarguēdos car.Yiii
Fratres illustres car Yiii
Fōs i helesina ad tibias exultās. c.ix
Fōtes duo alter steriles alter fœcundas mulieres faciens car.ix
Flamma innoxia car.ix
Fōs necās car.ix Fiber. car.xiii
Fretum intra margines occulta ratione contineri car.xYiii.
Feræ astus car.xx.
Fons soli sacer car.xxi
Fōs die frigidus nocte feruēs c.xxi
Formicæ aurum eruentes car.xxii
Ficus ægiptia fœcūdissima.ca.xxiiii
Fons mutans ouibus uellera cxxY
Fæminæ qnquēnio piētes ca xxxi
Fortunatæ insulæ car xxxiiii

G

Gabbara ix pednm ac totidem unciarum altus car iiii
Gabii c Yi: Geloniū stagnū car ix
Galactites lapis car ix
Gruum uolatus & mores car xi
Gnosii mineruā suā dicunt car xii
Gerestos car xii Geloni car xiii
Georgii car xiiii
Gens beatissima car xY
Gens amazonum car xY
Gangauia insula car.xYi
Glesaria insula car.xYi
Gemma gallica car xYii
Galliarum fœlicitas car xYi
Gagates lapis car xYii
Gadir idest erithrea car xYii
Gerion car xyiii
Gallicū pelagus europæ car xYiii
Garama urbs car xxi

Gauleos insula car.xxii
Garamantici æthiopes car.xxii
Gentes monstru/
osæ capi..xl.car.xxii
Gamphasantes car.xxiii
Gomorum oppidum car.xxyi
Gnomici car.xxyi
Glossopetra car.xx/i
Gemma solis car.xxyi
Gallatia unde car.xxyiii
Ganges fluuius car.xxx
Gangarides populi car.xxx
Gimnosophistæ car.xxxi
Gens caninis capiti/
bus cap.lxiii.car.xxxi
Gens in iuuenta cana car.xxxi
Gorgades insulæ car.xxxiiii.

H

Homo minor mun/
dus car.iiii
Harpi car.Yi.
Hirpi car.yi.
Heretum car.yi
Heriphili car.Yi
Helbesus fluuius car.yiii
Hiemereus fluuius ca.yiii
Harundines tibiis ido/
neæ car.ix
Hiera insula car.ix
Hellas car.x.
Himetus mons car.x
Helicon lucus car.x
Hismenus fluuius car.x
Hippocrene fons car.x
Hellenes reges car.x
Hermone car.x
Hemus fluuius car.xi
Hirundinum uita car.xii.
Homeri tumu/
lus in Chio car.xii
Hipanis fluuius car.xiii
Hircani car.xY
Hippopadæ car.xxi.
Hercinius saltus car.xxi
Hibernia car.xxii
Hispaniarum uberr
tas car.xyii
Hiberus fluuius car.xyii
Hibericus sinus car.xyiii.
Hellespontus car.xyiii.
Horti hisperidum car.xyiii.
Hippo regium xix.
Hienæ bellua car.xx.
Hienæ umbram latratū canibus adi
mere car.xx.
Hienius lapis car.xx
Hypnale car.xx
Hemorois car.xx.
Hammoditæ car.xx.
Heliotropius gem/
ma car.xx.
Hammonis templum car.xxi
Hammonis lapis car.xxi.
Hammoniacus humor car.xxi.
Heliotropeza car.xxii.
Histris belua car.xxii
Hyacinthus lapis car.xxiii
Hexecontaliton car.xxiii
Himam topodes car.xxiii
Hippotamus car.xxiiii
Hierosolyma iudeæ ca/
put ca.xxy
Hammocrysos car.xxyi
Heliopolis car.xxyii
Herostratus car.xxyii.
Hipponax car.xxyii
Hecateus car.xxyii.
Herodotus car.xxyii
Heraclitus car.xxyii
Hermus fluuius car.xxyiii
Homerus car.xxyiii
Hesiodus car.xxyiii
Hilas fluuius & lacus car.xxyiii.
Heraclea oppidum car.xxyiii
Henetus locus car.xxyiii
Halis fluuius car.xxyiii
Hippomanes amatori/
um car.xxix
Hircani car.xxix
Heraclea oppidum car xxix
Hispanus fluuius car.xxx
Hippotamus car.xxxi.
Harundineæ naues car.xxxi
Hebenum car.xxxi
Hiacintizontes car.xxxii.
Hipporus portus car.xxxii
Herculem coli a taproba/
nis car.xxxii
Herimantus fluuius car.xxxiii
Hidri marini car.xxxiii
Hammo pœnorum rex ca.xxxiiii
Hesperidum insu
læ car.xxxiiii

I

Ioui feretrio primus Romu/
lus spolia opima suspen/
dit carte.i.
Intercallandi uarius mo/
dus car.ii
Iphicles frater Herculis & pater Io/
lai car.iii
Iliada tenuissime scrip/
tam car.iiii
Italiæ commoda ca.y
Ianiculum a Iano condi
tum car.y
Ionica regio car.y
Iapigæ car.y
Italiæ fines car.Yi
Italia querno folio simi/
lis car.yi
Italie cornua duo car.Yi
Italiæ longitudo car.yi
Italiam nō penitus a serpentibus li
beram car.Yii
Italiæ lupos iis uocem adime/
re quos prius uiderint ca.Yii
Insula iuxta apuliam car.Yii
Italicus excursus car.Yii
Illyrii car.yii
Ithacesia car.Yii.
Inarine car.Yii
Iolaus aristei filius car.yiii
Inacus fluuius car.ix
Isthmos car.ix.
Ino maris numen car.x
Icharius mons car.x
Isthmos car.xii
Ida cretensis car.xii
Iouis sepulchrum car.xii
Icaros car.xiii
Ister fluuius car.xiii
Inginones car.xYi
Ionium uel Tyrenum ma/
re carxYiii
Icosium urbs ca.xix
Iunonia antea cartago di
cta car.xx
Iaculi car.xx
Ibis auis ægyptia car.xxiiii
Iris lapis car.xxY
Idumea urbs car.xxy
Iope oppidum car.xxY
Iudea aquis illustris car.xxY
Iordanis fluuius car.xxy
Isicum mare ca.xxyii
Indiæ fertilitas car.xxx.
Indus fluuius ca.xxx
Indorum uita & mo/
res car.xxx
Insula in gange car.xxx
Indus fluuius car.xxxiii
Ictiophagi car.xxxiii
Insula solis car.xxxiii
Indiæ spatium car.xxxiii.
Ictiophagi natare
re car.xxxiiii
Iunonia car.xxxiiii

L

Laodice regina car.iii.
L. plancus & Rubrius
histrio car.iiii.
Ladas cursos car.iiii.
L. Sicinius dentatus car.iiii
Lapidarii campi in ligu
ria car.Y.
Liger insula car.yi.
Locri car.yi.
Leucasia insula car.y
Lauinium car.yi
Luporum coitus & usus terra in sai
me uescendi car.yii.
Linces car.Yii..

Lincum urinam in lapidē durari car.yii
Lingurium car. yii
Liburni car.yii
Liguria car yii
Ligures primi corsicæ incolæ cap. yii. car.yii.
Lilibeus car.Yiii.
Lacus in peloro tres car.Yiii.
Lilibeum oppidum ubi Sibillæ sepulchrum car.yiii.
Laisila car.yiii.
Lestrigones car Yiii
Lippare car.ix
Leuctre car.ix
Lacedæmon car ix
Liceus mons car.ix.
Ladon car.ix
Ludi quinquennales car.ix
Licabeus mons car.x
Larissa oppidum car.x
Larissa car.x
Libetrius fons car.x
Loca hirrundinibus uitata car.xii
Lenæus fluuius car.xii
Largia car.xii.
Lister car.xiii.
Ligusticus sinus car.xyiii
Libia unde dicatur car.xyiii.
Lix colonia car.xyiii.
Lixa car.xyiii
Liuius Domitius enobarbus car. xix.
Leptis car. xx.
Leones in aphrica & tria eorum genera car. xx.
Leenarum fœtus car.xx
Leones cantu gallorum & rotarū strepitu & igne terreri car.xx
Leontophanes car. xx
Lotophagi ca. xxi
Lacsyrpicum car.xxi.
Laser car. xx.
Lethon amnis car.xxi
Locustæ car. xxii
Licaon lupus car. xxii
lupi æthiopici car.xxii
labeni car. xxyi
libyssa car.xxyiii
licus fluuius car. xxyiii
licus fluuius car.xxyiii
laxates flunius car.xxix
leucocrota car.xxxi
lichnites lapis car.xxxii
Iolia paulina car.xxxiii
leptanacra car.xxxiiii.

M

Mons capitolinus alter Saturnius dictus car.i
Matronæ Kallendas Martias seruis cenas ponebant car.ii
Menstruum mulieris car.ii
Masinissa rex car.iii
Menstruorum malitia car.iii
Mulierum fœcunditas usque ad annum car. iii
Milo certaminum uictor car.iii
Mirmilo armentarius car.iiii.
M. Mesalla car.iii
Menogene car.iiii.
Mensuræ ratio duplex car.iiii
M. Sergius car.iiii
M. Marcellus car.iiii
Mitridates rex ponti car.y.
Memoria arte fieri car.y.
Metellorum pietas car.y
Metapontus car.yi.
Metaurum car.yi
Misenus car.yi
Marsi genus a circe filio car.yi.
Medea car. Yi.
Masiliam a phocensibus conditam car. yii
Messana oppidum car. yiii.
Morbus armentarius car.ix
Menalus mons car.ix.
Merusa candida car.ix
Marathon campus car.x.
Magnesia car.x
Mothona oppidum car.x.
Macedoniæ prouinciæ car.x.
Macedo Deucalionis nepos car.xi
Mastusia car.xii
Malea car. xii
Miconum car. xiii
Myrrhina car. xiii
Macrobii car.xiii
Mare tabin car.xiiii
Mosephorus car.xiiii.
Mortem ultro accersentes car.xy.
Mediterranea maria unde oriantur car.xy
Mauruſa car.xy
Melamcariti car.xYi
Mesiæ Cereris horrea car. xyii
Mineruæ numen car. xyii
Maria unde nomina sumpserint ca. xyiii
Mundum aial esse car.xyiii.
Mene insula car xxi
Melopos arbor car.xxi
Meroe car. xxii
Macrobii æthiopes car.xxii.
Mons perpetuo ardens car.xxii
Metu habitum uerti car.xxii
Matrimonii religio car. xxiii
Meroe insula car.xxiii
Mundi natalis ca xxiii
Myrrha car.xxy.
Molochites car.xxy.
Massada Iudeæ termius car.xxyi
Mesopotamia car.xxyi
Milantis laspi car.xxyi
Myrrhites car xxyis
Mithrydax car.xxyi
Mechonites car.xxyi
Mirmicetes car.xxyi.
Mimnermu car.xxyii
marsias uates & flumen car.xxyii
meander fluuius car.xxyii
myletum car.xxyii.
miletos car.xxyiii
minas mons car.xxyiii
melas fluuius car.xxyiii
mennonis sepulchrum ca.xxyiii.
mennonis aues car.xxyiii
melita urbs car.xxyiii.
marzaga urbs car.xxyiii.
medica arbor car xxix
medicum pomum car.xxix
margame regio car.xxix
messagetæ car.xxx
megasthenes car.xxx
mallæus mons car.xxx
monoculi car:xxxi
manticora bellua car.xxxi
monoceros monstrum car.xxxi
margaritæ quō legātur ca.xxxiii
margaritas indico littore atq; Britāniconasci car.xxxiii
monoxili car xxxiii
media car.xxxiii
malichus insula car.xxxiiii.

N

Numa rex ro. tertius car.i.
Nola car.yi
Narbonensis prouincia ca.yii.
Norax filius mercurii car.yiii.
Norum oppidum car.Yiii
Niues ignibus mixtas car.yiii
Nebrodes mons car viii
Neptunius mons car.yiii
Noxia aialia nō gigni i creta ca.xii
Noctua in creta non est ca.xii
Naxos Dionysica ãte dicta car. xiii
Neuros ī lūpos. trãsfigurari. ca.xiiii
Nomades car.xiiii
Nerōis apparatus cū succio ca.xvi
Noricus car.xvii
Nomades car.xix
Nasamonites lapis car.xx.
Nasamones car.xx.
Nomades car.xxiii
Nabus. i camelopardalus ca.xxii.
Nigris fluuius car.xxii
Nili ortus car.xxiii
Nilides lacus car.xxiii
Niobe car.xxyiii
Nicomedia car.xxyiii
Nidus fons car.xxix
Nisa urbs car.xxx.
Nilo mons car.xxxi
Norion Insula carte.xxxiiii

O

Olbia urbs car.iii
O restis proceritas car.iii

Oleum lacu supnatans car.ix
Odessa.car.ix.Opūtus sinus.car.ix.
Orestidæ populi car.x
Oortigia.i.delos car.xii
Ortigometra car.xii
Oxus flumen car.xy
Olcum medicum car.xyii
Orchades insulæ car.xyii
Olisipone oppidum car.xyii
Oceanus unde dictus car.xyiii
Oceani iuxta oras noia car.xyiii
Oceanus cur intumescat car.xyiii
Oessa.car.xx. Onagri.car.xx
Ophiophagi car.xxy
Ostragine cra.xxy
Olimpus oppidum car.xxyii
Opuntes æquus car.xxyii.
Oxus fluuius car.xxix.
Oaxus lacus car.xxix
Onexicritus car.xxxii.

P

Porta Saturnia alter Pandana dicta carte.i.
Pallantū oppidum unde car.i
Parilibus molla hostia cædebat.ca.i
Primum punicum bellum ca.ii
Prima nascētiū uox uagitus ca.iii
Pōponiū poetā nūq̄ ructasse. ca.iii
Parentum notas liberis quandoq; tradi car.iii.
Pompeius &.C.Iubius car.iiii.
Polimestor car.iiii
Philippides car iiii.
Puer uelocissimus car.iiii.
Pirrhus Epirotarum rex car.y
Pindarus diuinitus seruatus car.y.
Possidonius professor. car.y.
Polide a comitibus Herculis condita car.y.
Pompeii ab Hercule cōditi car.y.
Pilæ car.y
Pelasgos primos lītras in italiam ītulisse.car.yi. Phalisci.car.yi.
Phalerii.car.yi. Phesceniū.car.yi.
Portus parthenius car.yi
Parthenopea car.yi.
Præneste.car.yi. Pet lia.car.yi.
Patauium.car.yi. Pestum.car.yi
Peucetia car.yi. Palinurus.car.yi
Palladium car.yi
Pestanæ ualles car.yi
Padū e uisulo monte oriri car.yi.
Pandatheria car.yii.
Prochita.car.yii. Planasia.car.yii.
Pachinus.car.yiii.Pelorus.car.yiii.
Proserpinæ raptus car.yiii
Phænicusa car.ix.
Patras.car.ix. Pitane.car.ix.
Palantcum oppidum car.ix
pelloponessi ora. car.ix
Pelloponessus a pelope car.ix
Palemon maris numen car.x.
Psamathe fons car.x
Puteus pestilens car.x
Perdicum in Boetia mos car.x
Pieria.car.x phythia.car.x.
penæus fluuius car.x
phlægra.car.x. perdica.car.xii.
pindarus liricus car.xii
philippus oculum pdidit car.xi
pigmei.car.xi. pactyæ.car.xii.
phalarius mons car.xii
phalāgiū genus aranei capit.car.xii
pirpile.car.xii paros insula. car.xii
pitagoras in italiā ductus car.xiii
priapus urbs car.xiii
propontis.car.xiii phoca.car.xiii
pontice gemmæ car.xiii.
phasis fluuius car:xiiii.
pterophoros car.xiiii
pterophoros car.xiiii
pantheræ.car.xy pardi.car.xy
philæmon.car.xy phasis.car.xyi
phanesi auriculati car.xyi
pennæ p obscurū micātes car.xyi.
pānōia.car.xyii. pomana.car.xyiii
propontis.car.xyiii. preser.car.xx
pāphagi.car.xxii. parāder.car.xxii
polipi.car.xxii pegasus.car.xxii
pharusi Herculis comites car.xxiii.
phyalus nili frons car.xxiii.
pueri Apim sequentes car.xxiiii.
pharos insula car.xxiiii.
piramides fastigiatæ car.xxiiii.
phenix auis car.xxy.
pederotes car.xxy
pompei magni sepulchrum.ca.xxy
panea fons car.xxy
pomū quod mādi nō pōt.car.xxyi.
philadelphia car.xxyi.
proconesium marmor car.xxyi
pirrhites car.xxyi.
pompeiopolis car.xxyii.
portæ Armeniæ Caspiæ ac Cyliciæ car.xxyi
pithac°.car.xxxii. priene.car.xxyii
pactolus fluuius car.xxyii
pithonoscomos car.xxyiii
paphlagoniæ situs car.xxyiii
pompeopolis car.xxyiii
panthydri montes cr.xxyiii
portæ Caspiæ car.xxiiii
propanissus mons car.xxx.
pāda oppidum car.xxxx
prassia gens car.xxx
palipothra urbs car.xxx
pygmei cr.xxx
pādia gens car xxx
physæteræ car.xxxi
psytacus in India cr.xxxi
piperis arbores cr.xxxi
persicus sinus car.xxxiii.
parthiæ fines car.xxxiii
persis car.xxxiii
phidasachida car.xxxiii.

Q

Quosdā denatos nasci car.iii
Quosdā uic dentium continuum os habuisse car.iii.
Quosdā nō sudare nec sitire .car.iii
Quosdam non patres sed auum reddidisse. car.iii.
Quendam trienio creuisse tres cubitos: car.iiii
Qui Italiā tenuerint car.y
Quæ in Sicilia gigantur optima esse. car.yiii.
Quare Anteus terra genitus dicatur. car.xix.
Quomodo Dracōes elephantis insidientur. car.xix
Quando Italia primum elephantes uidit. car.xix.
Quæ beluæ auerse coeāt. car.xx
Quo tpe Homerus floruit.c.xxyiii
Quo tpe Hesiodus floruit.c.xxyiii
Quare Margaritæ & uniones dicantur car.xxxiii.
Quando uniones Romā primū illati. car.xxxiii
Roma R car.i.
Romā quis condiderit car.i
Romuli ætas & facta ca.i.
Rōulus apd Capæ paludē apet .c.i
Risū ad.xl.diē differri ī puero. c.iii.
Rhigiū c.yi Rhigini saltus ca yi
Rhegiū unde dictum car Yiii
Rhodanus fluuius car Yii
Rhodos clara er xiii Riphei ca xY
Rhenus & danubius germaniæ terminī car.zYi
Rhinoceros car.xxii
Rubrum mare in duos sinus diuiditur c xxxiii
Regna ptiæ xyiii.ce cōfinia.c xxxiii
Salinæ locus S carte i
Sacellum Herculis car i
Seruius Tullius rex car i
Secūduū punicū bellum car.ii
Sociale bellum quo tpe car iii
Sidus Heléæ:nauigātibus malū.c iii
Sternutatio post coitū cauēda ca iii
Signa mulieris grauidæ car iii
Socratis perseuerātia car iii
Strabo ca iiii: Scipio nasica ca Y
Sophocles tragicus car Y
Socratis perfecta sententia car Y
Supicia matronarū pbatissima. c Y
Scillateū ca Yi Sibaris c Yi
Salētini ca Yi Sibillæ sacellū.c yi
Sibyilinus liber combustus.car. yi.
Sibyllæ sepulchrum car.yi
Sibylla Delphica Erithrea Cumana car.yi.
Syrenum saxum car.yi.
Sirtites gemma car.yii.
Sardiniam Sandaliotē & Ichnuchiā eandem esse insulam car.Yii
Sardus Herculis filius car.Yiii

Sardiniã ſine ſerpẽtibus eẽ. car. yiii.
Solifuga car. yiii
Sardonia herba car. yiii
Stagna piſiculentiſſima car. yiii.
Siciliam triquetrã eſſe car. yiii
Sicanus rex car. yiii
Siculus Neptuni filius car. yiii
Syracuſiũ urbium princeps. car. yiii
Sal agrigentinus car. yiii
Sal æthnæ purpureus car. yiii
Sal pachini tranſlucidus car. yiii
Stagnum petrenſe. car. ix
Siciliæ ambitus. car. ix
Strongile Eoli domus car. ix
Saxa Echyronia car. x
Salamis car. x
Sunium car. x.
Sacra olympica car. x
Strimon fluuius car. xi
Segeum car. xii.
Sarda lapis car. xiii.
Strongile oppidum car. xiii
Sporades inſulæ car. xiii
Samos car. xiii
Simonæ uocãtur delphini car. xiii
Scythotauri car. xiiii
Sitarchæ car. xiiii
Sauromathæ car. xiiii
Smaragdum lapis car. xiiii
Smaragdi ſcythici car. xiiii
Succinum quid ſit car. xyi
Sauus flumen car. xyii
Syllura inſula car. xyii.
Siculus ſinus car. xyiii.
Sala fluuius & oppidum car. xyiii
Suetonius Paulinus car. xyiii.
Siga oppidum car. xix.
Syrtes duæ car. xix
Spectaculum leonum primum Romæ editum car. xx
Scythale car. xx
Sepes car. xx
Sirtium diſtantia car. xxi
Syrpe uirgultum car. xxi.
Simiarum genus car. xxi
Sphinges car. xxi
Satiri car. xxi
ſerbote car. xxii
ſambales car. xxii
ſatiris humana figura car. xxiii
ſtrophilos auis car. xxiiii
ſinci car. xxiiii
ſardonix gemma car. xxy
ſara lacus car. xxy
ſodomum oppidum car. xxyi
ſcythopolis car. xxyi
ſelenithes car. xxyi
ſyderites car. xxyi
ſcopuli celidonii car. xxyii
ſapho car. xxyii
ſypilus car. xxyiii
ſmirna urbs car. xxyiii.
ſangarius fluuius car. xxyiii.
ſagaris fluuius car. xxyiii.
ſcythas marib' eqs nõ uri. car. xxyiii
ſeythas a perſis ſacas dici car. xxix
ſericum car. xxx
ſuſa oppidum car. xxxiii.
ſceneos car. xyxiiii.

T

Trigemina porta car. i
Tugurium fauſtuli car. i
Tatius rex ſecũdus romanorũ car. i
Templum Iunonis monetæ. car. i
Templum ueſtæ in regia car. i
tullus hoſtilius rex car. i
tarquinius ſuperbus rex car. i
tertium punicum bellum car. ii
tritanus gladiator car. iii
templũ Iunonis argiuæ car. y.
tibur car yi
templum mineruæ car. yi.
tarentum car. yi
tetrina car. yi
tres Oethæ filiæ car. yi
tauromenia colonia car. yiii
tinnorum copia pachino car. viii.
tibiæ præcentoriæ car. ix
tibiæ puellatoriæ car. ix
tibiæ gigruicæ car. ix
tibiæ Miluinæ Lydiæ ſiue Turaniæ corinthiæ ægiptiæ car. ix
Tomarus mons car. ix
Tenaron promontorium car. ix
Tenaron oppidum car. ix
Theramne car. ix
Taigeta mons car. ix
Thebæ car. x
Theſalia & Hemonia idẽ eſt car. x
Thebæ car. x
Tempe car. x
Theſalia car. xi
heſaliæ montes diluuio obruttos non eſſe car. xi
Thracum mores car. xi
Turris prothesilai car. xi.
Titanas in cretha regnaſſe car. xii
Tinnus car. xiii
Terre a ſolis grifib' hitate car. xiiii
Tigres car. xy. Tragelaphi. ca xyi
Terra angues enecans car. xyii
thyle inſularum ultima car. xyii
tagus fluuius car. xyii
taraco a ſcipiõibus cõdita car. xyii
tuſcus ſinus car. xyiii
tirenũ uel Ionium mare car. xyiii
tingitana prouincia car. xyiii
tenarus mons car. xix
tigris Nilum parit car xix
tripolis car. xx. tritõ flu. car. xxi
troglodite. car. xxi. tigris flu. ca. xxii
tragopa. car. xxii: troglodi. c. xxiii
thebæ urbs egipti car. xxiiii
tigris fluuius car. xxy
thura religioſe colligi car. xxy
thuris arbuſcula qualia car. xxy
templum iouis caſſii car. xxy
thiberiadis lacus car. xxy.
taurus mons car. xxyi
tigris fluuius ortus car. xxyi
tigris ſagitta a Medis dici car. xxyi
tegolici proprietas car. xxyi
taurõmõs. car. xxyii. tarſus. c. xxyi
tiohonis cubile car. xxyi
teopompus car. xxyii. tales. c. xxyi
tmolos monſ car xxyi
theotrania meſorũ patria car xxyii
tabin iugum car xxx.
tauri indici car xxxi
thilos inſula car. xxxi
taprobane inſula car xxxii
taprobanes inſule car xxxii
taprobanorũ regũ ellectio c xxxii
teſtudines marine car xxxiii
troglodite car xxxiiii

V

Vopiſcus car iii
Viri ad annũ uſq; lxxx generãt c iii
Vrbium Italie conditores car y
Vmbrorum regio car yi
Vipera car yii
Villũ amatoriũ lupi ceude ineẽ c yii
Veientana gemma car yii
Vaſce tibie car ix Vulcanie iſu: c ix
Vriboues car xVi
Viminee naues car xiiiiiii
Vrſi numidici car xix
Vrſorum coitus car xix
Vrſis caput inualidum car xix
Veneria urbs car xix
Vnguẽtorũ pegrinorũ uſus car xxix
Varie hominum forme car xxxi
Veermes cerulei car xxxi
Vnionum maius põdus car xxxiii
Xantus car xxiiiiiii
Zeroaſtẽ hora q̃ natẽ riſiſſe car iii
Zeugitanus limes car xix
Zizania mons car xxiiiiii

Bartolinus Atrienſis Lucæ Paſſo Iureconſulto Excellentiſſimo. S. D. P.

Aria ac propemodum Innumerabilia hominum eſſe ſtudia optime noſti Præclariſſime Luca paſſe Quippe cum alii ad capeſſendos honores inhient: alii diuitiis acquirẽdis inuigilent: alii uirtutibus adipiſcendis anhelẽt. Meum tamen continuum ſtudiũ

præcipuaq; uolũtas fuit: ut illos colerem: amarẽ: amplecterer: qui & litteras & litteratũ: studiosos diligũt & obseruãt. Itaque quũ te i hoc hominũ genere esse cernerẽ: nõ potui te semper nõ sumopere uenerari: In te enĩ tantæ sunt cũ animi tũ fortunæ dotes: ut de te qcquid de bono Phocione legitur ꝑdicari possit: Quare factũ est: ut eo tibi deuinctus sim amoris uinculo: eaq; tibi charitate copulatus: ut nihil apud me bẽiuolẽtia tua ãtiquius: nihilq; tua fide sanctius esse duxerim: Viro igitur ingratitudinis plurimũ accusandus essem: nisi amãdo te reliquos omnes superarẽ: cũ tot cõclamatis uirtutibus sis circũseptus: ut. C. Fabritiũ religione. Qu. Flaminiũ liberalitate: Catonẽ grauitate. M. dẽiq; Ciceronẽ Vlyssem & Demosthenẽ cõsumata eloquẽtia uicas & superes: Merito igitur te fælicem appellare queunt: qui in te honestatẽ & uirtutẽ: bona animi corporis & fortunæ: Scientiã & doctrinã contẽplantur: Quæ oia (ut Aristotiles Plato & Erillus phibent) hominẽ ad summũ fælicitatis cacumen ꝑducere possunt: Mitto itaq; ad te. mei i te amoris Indicẽ Solinum polystoria: qui cum antea multis erroribus refertus circũferetur: ita a nobis multis adhibitis & nouis & uetustis exẽplaribus: nõnullisq; i illũ Ioãnis Britãnici ꝑceptoris nostri obseruationibus: castigatus est: ut putemus oibus liguæ latinæ cultoribus satisfecisse: Addidimus ĩsup tabulã ita capitulati paginatimq; graphice digestã: ut nihil i toto sit opere: siue loca: siue urbes: uel aues: uel lapides: uel arbores: uel cuiuscunq; generis aialia reqratur: qd uel modico tẽporis dispẽdio nõ reperiri possit: Labores igitꝑ nros ea frõtis hilaritate accipies: qua a me tibi missi sunt. Eos enĩ si tibi gratos eẽ ꝓbatosq; sẽsero: ñ dubitabo studiũ meũ ad altiora grauioraq; accõmodarẽ Vale Bergomatiũ decꝰ & me qd facis plurimũ amaiti etũ Vale. Brixiæ sexto Klen. Decẽbres. M. ccccliic.

Caius Iulius Solinus Autio suo. Salutem Dicit Plurimam.

VM & aurũ clemẽtia & optimarũ artiũ studiis ꝑstare & ceteris sentiã. idq; oppido exptus de heniuolẽtia tui nihil temere ꝑceperi. Putaui examẽ opusculi huius tibi potissimũ dare cuius uel idustria prõptius suffragiũ uel benignitas ueniã spõdebat faciliorẽ. Liber est ad cõpẽdiũ ꝑparatus. quãtuncũq; ratio passa est: ita moderate rẽpssus. ut nec i eo ꝑdiga sit copia: nec damnosa cõcinnitas: cui si nõ propius itẽderis uelut fermẽtum cognitionis magis ei iesse: q̃ bracteas eloquẽtie. deꝑhẽdes: Exqsitis enĩ aliquot uoluminibus studuisse me ĩpẽdio fateor. ut & a notioribus pedẽ referrẽ. & remotis largius imorarer locorũ cõmemoratio cũ plurimũ tenet i qua parte ferme iclinatior est uniuersa materies. quorũ cũ meminisse. ita uisum ẽ. ut inclitos terrarũ situs. & ĩsignes tractis maris. seruata orbis distictiõe. suo quæq; ordie redderemus. Inseruimus etiã plæraq; differẽter cõgruẽtia. ut si nil aliud saltẽ uarietas ipsa legẽtiũ fastidio mederetꝑ. Inter hæc hoium & aliorũ animaliũ naturas exꝑssimus. addita pauca de arboribus & de lapidibus exoticis. d extimarũ genitũ formis. de ritu dissono abditarũ nationũ. Nõ nulla etiã memoratu digna. quæ ꝑtermittere i curiosum uidebatꝑ quorũq; auctoritas quod i primis idustriæ tuæ ĩsinuatũ ueli de scriptoribus manat acceptissimis. Quid enĩ ꝓpriũ nostrũ esse poterit. cũ nihil ommiserit ãtiqtatis diligẽtia quod i tactũ ad hoc usq; eui perseueret: Quapropter quæso te ne de præsenti opere fidẽ libres. quãdo quidẽ uestigia ueteris monetæ persequuti opiniões uniuersas eligere maluimꝰ. potius q̃ inouare. Itaq; si qua existis secus q̃ opto in animum tuum ueniant. des uelim infantiæ meæ ueniam cõstantiæ ueritatis penes eos est quos secuti sumus. Sic ergo hi qui corporum formas emulantur. post positis quæ reliqua sunt ante omnia effigia ut modum capitis. nec in alia membra prius lineas destinant. quam ab ipsa ut ita dixeri figurarum arce auspicium faciant incohãdi. Nos quoq; a capite orbis idest ab urbe Roma pricipium capessemus. quãuis nihil super ea doctissimi auctores relinquerint. quod possit in nouum præconium suscitari. ac superuacuum pœne sit relegere tramitem decursum tot annalibus. Nec tamen prorsus dissimulata sit originẽ eius quanta ualemus prosequamur fide.

De origine & tpibūs urbis Romæ & mensibus & diebūs intercalaribus. Caput. I.

VNT Qui uideri uelint Vrbis Romæ uocabulum ab Euandro primū datū: cū oppidum ibi offendisset: quod extructū antea Valentiā dixerat iuuētus latina seruataq; significatione īpositi prius nois Romā græce id est ualentiā nominatā: quā arcades qui in excelsa pte mōtis habitassent: deriuatum deinceps ut tūtissima urbiū arces uocarētur: heraclidi placet: troia capta quosdā ex Achiuis in ea loca: ubi nūc Roma é deuenisse per tyberim: deinde suadente Roma nobilissima captiuaq; quæ his comes erat: incēsis nauibus posuisse sedes: instruxisse mœnia: & oppidum ab ea Romam uocauisse. Agathocles scribit Romā non captiuam ut supradictum ē fuisse: sed Ascanio natam Ænee neptem appellationis istius causam fuisse. Traditur etiam proprium Romæ nomē. Verūtamen uetitū publicari quoniam quidem in quo minus inclarescceret cerimoniarum arcana sanxerūt: ut hoc pacto noticiam eius aboleret fides placite taciturnitatis: Deniq; Valerius soranus quod contra interdictum id eloqui ausus sit: ob meritum profanæ uocis neci datus: inter antiquissimas sane religiones sacellum colitur angeronæ cui sacrificatur ante diem. xii. cal. ianuarias: quæ diua præsul silentii ipsius prænexo obsignatoq; ore simulachrum habet.

De temporibus urbis conditæ. Caput. ii.

Mbiguitatum quæstio nos excitauit: quod quædā ibi multo ante romulum condita sint quippe aram Herculis quā uouerat si amissas boues reperisset: punito Caco patri inuētori dicauit. Qui cacus habitauit locum: cui saline nomen est: ubi trigemina nunc porta: Hic ut Cælius tradit cū a tarchōte thyrrheno: ad quē legatus uenerat missu marsiæ regis socio megale phryge custodiæ foret datus: frustratus uincula unde uenerat rediit: p̄sidiis amplioribus occupato circa uulturnū & campaniam regno: dum tractat etiam ea quæ concesserāt in arcadum iura duce Hercule qui tunc forte aderat: oppressus est: megalem sabini receperunt disciplinam augurandi ab eo docti: suo quoq; numini idem Hercules instituit aram: quæ maxima apud pontifices habetur: cum se ex Nicostrata euādri matre quæ a uaticinio carmentis dicta est: imortalē cōperisset: conseptum etiā intra quod ritus sacrorum factis bouicidiis docuit potitios. sacellum Herculis i boario foro est: in quo argumenta & conuiuii & maiestatis ipsius remanent: nam diuinitus neq; muscis illo neq; canibus ingressus est. Et enim cum uisceratione sacrificii litaret muscaq; deum dicitur imprecatus: clauam uero in aditu reliquisse: cuius olfatum refugerēt canes: id usq; nunc durat. Aedem etiam quæ saturni ærariū fertur comites eius condiderunt: in honore saturni quem cultorem regionis illius agnouerunt extitisse. Idem & mōtē: capitolinum saturnum nominauerunt: castelli quoq; quod excitauerant: portam appellauerunt saturniam: quæ postmodū pādana uocitata ē: pars ēt capitolini montis infima habitaculum carmētæ fuit: ubi & carmētis nunc fanū est: a qua carmentali portæ nomē datū est: palatinū nemo dubitauit qn arcades habeat auctores: a qbus primū pallantū oppidū constitutū: qd aliquādiu aborigines habitauerūt: & pp incōmodū Vicinæ paludis quam preter

fluens thyberis fecerat profecti rheate postmodum reliquerunt. Sunt qui uelint a balatibus ouiū mutata littera uel a Pale pastorali. dea: aut ut Silenus probat. ab hi berborea Pallantis filia quam Hercules ibi cōpressisse uisus est nomē monti adoptatum. Sed quāquā ista sic cōgruat palā est prospero illi augurio deberi romani nominis gloriā. Maxime: cū annorū rō faciat cardinē ueritati. Nā ut affirmat Varro auctor diligētissimus roma cōdidit Romulus marte genitus: & rhea Siluia: uel ut nōnulli Marte & illia dictaq; primū ē roma quadrata: q; ad æqlibriū foret posita ea incipit a silua: q̄ est ī area Apollinis & ad supciliū scalarū Caci hēt terminū ubi tuguriū fuit Faustuli. ibi Romulus mansitauit q auspicato murorū fundamenta iecit duodeuiginti natus annos. xi. calē. Maii hora post secūdā ante tertiā sicut Lutio Tarrutius prodidit mathematicorū nobilissimus ioue in piscibus. Saturno Venere Marte Mercurio ī scorpione. sole ī tauro: luna in libra cōstitutis: & obseruatā deinceps ne qua hostia parilibus: cederet: ut dies iste a sanguine esset purus cuius significatiōem de partus iliæ tractā uolūt idē Romulus regnauit annos septē & trigīta de cecinnēsibus egit primū triūphū. & Aeroni regi eorū detraxit spolia: q̄ ioui phetrico primus suspēdit: & opima uixit. Rursum de anténātibus triūphauit. De uiētibus tertio. Apud capreæ paludem nonis quintilibus apparere non desinit. Cæteri reges qbus habitauerunt dicemus locis: Tatius in arce ubi nunc est ædes iunonis monetæ qui anno. v. q̄ ingressus urbē fuerat a laurētibus interemptus septima & uigesima olympiade hominē exuit. Numa incolle primum qrinali. Deinde propter ædē Vestæ in regia: q̄ adhuc ita appellatur q regnauit annis tribus & q̄draginta: sepultus sub ianiculo: Tullius Hostilius ī uelia: ubi postea deū penatū ædes facta est q regnauit annos duos & triginta obiit olympiade q̄nta & trigesima. Ancus Martius in sūma sacra uia ubi ædes lariū est: qui regnauit annos. iiii. & uiginti obiit olympiade prima & quadragessima. Tarqnius priscus ad mugoniā portam supra sūmam nouā uiā q regnauit annos octo & tringinta. seruius Tulus æsquiliis supra cliuiū urbicū: qui regnauit annos. xlii. Tarquinius superbus & ipse etiam æsquiliis supra cliuum pullium sagutalem lacum: qui regnauit annis quinq; & uigīti. Cicio romā duodecima olympiade placet conditam. Pictor octaua Nepoti Cor. & Luctatio opiniones Erathostenis & Appollodori cum probantibus olympiadis septimæ anno secundo Pomponio Attico: &. Mar. Tullio olympiadis septæ anno tertio. Collatis igitur nostris & græcorum temporibus inuenimus incipiente olympiade septima romam conditam anno post ilium captum quadringētesimo tertio. Quippe certamen olympicum quod Hercules in honorem ataui materni Pelopis ediderat intermissum iphitus. Elæus filius eius instaurauit post excidium troiæ anno quadringentesimo octauo. Ergo ab iphito numeratur. Olympias pria. Ita sex mediis olympiadibus interiectis: quibus singulis anni quaterni imputantur cum septima cœptante olympiade roma condita est: inter exortum urbis & troiam captam iure esse annos. quatuorcentum & triginta tres constat. Huic argumento illud accedit: q; cum Caius Pompeius Gallus &. Qu. Veranius anno urbis conditæ octingentesimo primo fuerunt consules. Consulatu eorum olimpias septima & ducentesima actis publicis annotata est: quater ergo multiplicatis sex & ducentis olympiadibus erunt anni octingenti. xxiiii. qbus septiæ olympiadi annectendus ē unus annus ut in solidū colligantur. Dcccxxv. āni Ex q̄ sūma detractis q̄tuor de uigīti ānos olympiadū retro sex māifeste āni. dccc. &. i. reliq fiēt. qua pp cū octīgēte

ſimo primo anno. Vrbis conditæ ducenteſima ſeptima olympias computetur par eſt Romam ſeptimæ olympiadis anno primo credi conditam. In qua regnatum ē annis ducentis quadraginta uno. Decemuiri creati anno trecenteſimo ſecundo. Primum punicum bellum anno tricenteſimo octuageſimo octauo. Secundum quigēteſimo trigeſimoquinto. Tertium ſexcenteſimoquarto. Sociale ſexcēteſimo. lx. ſecundo: ad Hirtium & Caium panſam conſules anni. Dccx. quorum cōſulatu Cæſar auguſtus conſul creatus eſt: octauum decimum annum agens: qui principatū ita ingreſſus eſt: ut uigilantia illius non modo ſecurum: uerum etiam tutum imperium eſſet: quod tempus ferme ſolum repertum eſt: quo plurimum & arma ceſſauerunt: & ingenia floruerint: ſcilicet ne inertia iuſticia langueſceret uirtutis opa bellis quieſcentibus. Tunc cuim primum curſus anni: perfectaq; eſt rō quæ a rerum origine profunda caligine tegebatur: nam ante auguſtū Cæſarem incerto mō annum computabant: qui apud Egyptos quatuor menſibus terminabatur. Apud arcades tribus apud archannas ſex: in Italia apud lauinios tredecim: quorum annus tricentis ſeptuaginta quatuor diebus ferebatur. Romani in initio annum decē mēſibus computauerunt: a martio auſpicantes: adeo ut eius die prima de aris ueſtalibus ignes accenderent: mutarent ueteribus uirides laureas Senatus populuſq; comitia agerent: matronæ ſeruis ſuis cenas ponerent: ſicuti ſaturnalibus dñi. Illæ ut honore promptius obſequium prouocarent. Hi quaſi gratiam repenſarent perfecti laboris. Maximeq; hunc menſem principem teſtantur fuiſſe. Et qui ab hoc quintus erat: quintilis dictus eſt: deinde numero decurrente december ſolēnem numerum finiebat: intra diem tricēteſimū quartū. Tunc enim iſte numerus explebat annum: ita ut ſex menſes tricenum dierum eſſent: quatuor reliqui tricenis & ſingulis explicarent. Sed qm̄ ratio illa ante numā a lunæ curſu diſcrepabat: lunari cōputatione annum peræquarūt: quinquaginta & uno die adiectis. Vt ergo perficerent. xii. menſes: de ſex menſibus prioribus detraxerunt dies ſingulos: eoſq; quinquaginta iſtis & uni diebus adnexuerūt: factiq; quinquaginta. vii. diuiſi ſunt in duos menſes: quorum alter. xxix. alter. xxviii. diebus agebatur. Sic annns habere quinq; & quinquaginta & trecentos dies cœpit. Poſtmodum cū perſpicerent temere annū clauſum intra dies quos ſupradiximus quandoquidem appareret ſolis meatū non ante tricenteſimum ſexageſimum quintum diem abundante inſuper quadrantis particula: zodiacum conficere decurſum quadrantem illum & decem dies addiderūt: ut ad liquidum annus tricentis ſexaginta quinq; diebus & quadrante conſtaret: obſeruatione imparis numeri: quem Pythagoras monuit præponi in omnib? oportere. Vnde propter dies impares diis ſuperis & ianuarius dicatur. Et propter pares februarius quaſi abominoſus diis inferis deputatur. Cum itaq; hæc diſinitio toto orbi placuiſſet: cuſtodiendi quadrantis gratia: a diuerſis gentibus uarie intercalabatur: nec unq̄ tamen ad liquidum fiebat temporum peræquatio. Græci ergo ſingulis annis. xi. dies & quadrantem detrahebant: eoſq; octies multiplicatos in annum nouum reſeruabant: ut contractus nonagenarius numerus in tres menſes p tricenos dies ſcinderetur. Qui anno nono reſtituti efficiebant dies quadragentos quadraginta quatuor. quos emboliſmos uel hyperballontas nominabant. Quod cum initio romani probaſſent: contemplatione numeri parilis offenſione neglectū breui perdiderunt: tranſlata in ſacerdotes intercalandi poteſtate. Qui plerūq; gratificātes rationibus publicanorum pro libidine ſua ſubtrahebant tempora uel au\

gebant. Cum hæc si forent constituta modusq; intercalandi interdũ cumulatior im minutiorq; fieret uel omnino dissimulatus præteriretur: nonunq̃ accidebat: ut mẽ ses qui fuerant hyeme trãsacti modo æstiuum modo autũnale tempus incíderent. Itaq; Caius Cæsar uniuersam hanc incõstantiam incisa temporum turbatione cõ posuit: & ut statum certum præteritus error acciperet: dies. xxi. & quadrãtẽ simul intercalauit. Quo pacto regradati menses de cetero statuta ordinis sui tempora de tinerent. Ille ergo annus solus trecentos. xliiii. dies habuit Alii deinceps trecẽtos se xagenos quinos & quadrantẽ & tunc quoq; uitium admissum est per sacerdotes. Nam cum præceptum esset anno quarto ut intercalarẽt unum diem: & oporteret cõfecto quarto anno id obseruari: ante q̃ quintus auspicaretur: illi incipiẽte quarto intercalarunt nõ desinente. Sic per annos sex &. xxx. cũ nouem dies tãtum suffice re debuissent. xii. sunt intercalati: quod depræhẽsum augustus reformauit: iussitq; annos. xii. sine intercalatione decurrere: ut tres illi dies qui ultra. ix. necessarios te mere fuerant itercalati hoc modo possent repẽsari. Ex qua disciplina omnium po stea temporum fundata ratio est. Verum cum & hæc & multa alia Augusti tẽpo ribus debeantur: qui pœne sine exemplis rerum potitus est. tot & tanta in uita eius inueniuntur aduersa: ut non sit facile discernere calamitosior an beatior fuerit: pri mum quod apud auunculum in petitione magisterii equitum prælatus est ei lepi tus tribunus: cum quadam auspicãtium ceptorum nota: mox triumuiratus colle gio prægrauatus potestate Antonii: Philippẽsis inde proscriptionis: inuidia: abdi catio posthumi: Agrippæ post adoptionẽ. Deinde desiderio eius insignis penitẽtia: naufragia sicula. turpis ibi in spelunca occultatio: seditiones militum plurimæ: peru sina cura: detectũ filiæ adulteriũ. & uoluntas paricidialis. Nec minori dedecori ne ptis infamia icusatæ: mortes filiorũ & amissis liberis non solũ orbitatis dolor: sed ur bis pestilẽtia: fames italiæ bello illyrico angustiæ rei militaris: corpus morbidũ: cõ tumeliosa dissensio: præuigni neronis: Vxoris etiam & tiberii cogitationes parum fide: atq; in hunc modum plura: huius tamen suprema quasi lugeret sæculũ penu ria insecuta est frugum omnium. At ne fortuitum quod acciderat uideretur imminẽtia mala nõ dubiis signis apparuerunt. Nam fausta quædã ex plebe: partu uno edidit quatuor. geminos mares duos: fœminas totidem monstruosa fecũditate por tendens futuræ calamitatis inditium: quãuis trogus auctor affirmet i egypto uno utero septenos simul gigui: quod ibi minus mirum cum fetifero potu nilus: nõ tan tum terrarum sed & hominum materna arua fecundet. Legimus sane Gneum Põ peium. Euthichidem fœminam asia exhibitam quam cõstabat tricies enixam cũ ex eius liberis in theatro publicasse. Vnde cõpetens hoc loco duco sup hois gene ratione tractare. Et enim cum de animalibus quæ digna dictu uidebantur prout patria cuiusq; admonebit simus notaturi: iure ab eo potissimum exordiemur: quod rerum natura sensus inditio & rationis capacitate proposuit omnibus.

De homine & primum de menstruis. Caput. iii.

Emocritus physicus ait: mulier solum animal mẽstruale est cuius proflu
d uia nõ paruis spectata documẽtis inter monstrifica merito numerantur.

Cõtactæ his fruges non germinabunt: acescent musta: moriẽtur herbæ: amitrẽt arbores fœtũ: ferrum rubigo corripiet: nigrescẽt æra. Si qd canes ide ede rint: i rabiem efferebũtur: nocituri morsibus: qbus lymphaticos faciũt: parua hæc

ſunt. Bitumen eſt in iudea: quod aſphaltes gignit lacus: adeo lentum molitie glutinoſa ut a ſe nequeat ſeparari. Enimuero ſi abrumpere partem uelis: uniuerſitas ſequetur: ſcindiq; non poteſt: quoniam inquantum ducatur extenditur. Sed ubi admota fuerint cruore illo poluta fila: diſcerpitur ſponte: & applicata tabe diducitur pauloante corpus unum. Fitq; de tenacitate conuexa contagione partitio repentina habet plane illud ſalutare ſolum in ſe: quod auertit ſydus helenæ pernitioſiſſimum nauigantibus. Cæterum ipſæ fœminæ quibus munus eſt neceſſitatis huius: q̃diu ſunt in ſua lege non innocẽtibus oculis cõtuentur: Aſpectu ſpecula uitiant: ita ut hebetetur uiſu fulgor offenſus: & ſolitã æmulationem uultus extinctus ſplendor amittat: facieſq; obtuſi nitoris quadã caligine nubiletur. Mulierum aliæ in æternũ ſteriles ſunt: aliæ mutatis coniugiis exuunt ſterilitatem: nonnullæ tantum ſemel pariunt. Quædam aut fœminas aut mares ſemper poſt annum quinquageſimũ fœcunditas omnium conquieſcit. Nam in annum. lxxx. uiri generant ſicuti maſiniſſa rex Mathinaq; filium. lxx. & ſextũ agens annum genuit. Cato octogeſimo exacto ex filia ſaloniꝗ clientis ſui: auum Vticenſis Catonis procreauit. Comptum & illud ẽ quod inter duos cõceptus cum interceſſerit paululũ temporis uterq; reſidere: ſicut in Hercule & Iphicle apparuit fratre eius: qui geſtati eodem onere: interuallis tñ q bus concepti fuerãt nati uidentur. Et de proconiſſia ancilla quæ e duplici adulterio geminos edidit: utrũq; patri ſuo ſimilem. Hic Iphicles iolaum creat qui ſardiniam ingreſſus palantes incolaq; animos ad concordiam eblandítus olbiam & alia græca oppida extruxit: lolenſes ab eo dicti: ſepulchro eius templum addiderũt: quod imitatus uirtutes patrui malis plurimis Sardiniam liberaſſet. Ante omnia ſobolem cogitantibus ſternutatio poſt coitus cauenda: ne prius ſemen excutiat impulſus repentinus: quã penetralibus ſe matricis inſinuet paternus humor. q; ſi naturalis materia hæſerit decimus a conceptu dies dolore grauidas admonebit: iam inde incipiet & capitis inquietudo & caligine uiſus hebetabitur. Cibo q; quoq; faſtidiis ſtomachi claudetur cupido. Conuenit inter omnes corda primum ex uniuerſa formari carne: eaq; in diem quintum & ſexageſimum creſcere diminui autẽ ex oſſibus ſpinas: ea propter capitale eſt: ſi pars alterutra noceatur: plane ſi corpuſculum in marem figuratur: melior eſt color grauidis & pronior paritudo uteri. Deniq; a quadrageſimo die motus eſt alter ſexus nonageſimo primum die palpitat. Et concepta fœmina geſtantis uultum palore inficit crura quoq; impedit languida tarditate: in utroq; ſexu cum capilli germinant incõmodum maius ẽ. Fitq; pleniluniis auctior ægritudo. quod tempus etiam editis ſemper nocet: Cum ſalſiores eſcas edit grauida. Unguiculis careat partus: at cum prope ad uterum liberandum uenerint momẽta maturitatis: enitenti ſpiritum retinere plurimum cõgruit: quoniã quidem letali mora oſcitatio ſuſpendit puerperia. Contra naturam eſt in pedes procedere naſcentes quapropter uelut ægre parti appellantur Agrippæ: ita editi minus proſpere uiuũt & de uita æuo breuiori decedunt. Deniq; unũ marcum Agrippam inuenimus beatum: nec tamen uſq; eo in offenſe ut non plura aduerſa pertulerit: quam ſecunda: Namq; & miſera pedum ualitudine: & aperto coniugis adulterio & aliquot infelicitatis notis retrouerſi ortus omen luit: fœminis perinde ẽ infauſta natiuitas: ſi concretũ uirginale fuerit: quo pacto genitalia fuere Corneliæ quæ editus grachis oſtẽtum hoc putauit ſiniſtro exitu liberorum. Rurſum necatis matribus ortus ẽ auſpi

Fœminæ quæ ſtellæ parturiunt aſpectu uitiant.

Proconiſſa fœmina ex duplici adulterio edidit utrumq; patri ſuo ſimilem.

cator sicut Scipio Africanus: qui defuncta parente quod exciso utero in diem uenerat: primus romanorum Cæsar dictus est. Egeminis si remanẽte altero alter abortiuo fluxu exciderit: alter qui legitime natus est Vopiscus nominatur. Quidam & cum dentibus procreantur ut Gneus papyrius Carbo: & Marcus curio dentatus ob id cognominatus. Quidam uice dentiũ continui ossis armantur soliditate: q̃ lem filium Bythiniorum rex prusias habuit: ipsum dentium numerum discernit q̃ litas sexus: cum in uiris plures sint in fœminis pauciores: quos Cynodõtas uocant & quibus gemini procedunt ab dextra parte: fortunæ blandimenta promittũt: quibus ab læua uersa uice. Nascentium uox prima uagitus est: Læticiæ enim sensus differtur in quadragesimum diem: itaq; unum nouimus eadem hora risisse qua erat natus scilicet zoroastem: mox optimarum artium peritissimũ. At Crassus auus eius quem rapuerunt bella parthica quod nunq̃ riserit Agelastos cognominat⁹. Inter alia Socratis magna præclaræ illud est: quod in eodem uultus tenore etiã aduersis interpellantibus perstitit. Heraclitus & Diogenes cynicus nihil unq̃ de rigore animi remiserunt: calcatisq; turbinibus fortuitorum aduersus oẽm dolorem & misericordiam uniformi durare proposito. Pomponium poetam consularem uiq; nunq̃ ructasse habetur. inter exempla Antonium drusi non spuisse per celebre est: non nullos accepimus enasci concretis ossibus: eosq; neq; sudare: neq; sitire consueuisse qualis syracusanus fertur lygdamus: qui tertia & trigesima olympiade primus & olympico certamine pancratii coronam reportauit: eiusq; ossa deprehensa sũt medullas non habere: maximam uirium sustantiam neruos facere certissimum ẽ quã toq; fuerint densiores tanto propensius augescere firmitatem. Varro in relatione prodigiosæ fortitudinis annotauit tritanum gladiatorem natura samnitẽm fuisse: q & rectis & transuersis neruis non modo crate pectoris sed & manibus cãcellatis & brachiis omnes aduersarios leui tactu ac pœne securis congressiõibus uicerit: eiusque filium militem Cn. Pompei pari modo natum ita aspreuisse hostem prouocantem: ut inermi eum dextra & superaret: & captum digito uno in castra imperatoris sui deferret. Milonem quoq; crotoniensem ferunt egisse omnia supra quam homo ualet: de quo & hoc proditur quod ictu nudæ manus taurum fecit uictimam: eum solidum qua mactauerat die absumpsit solus: non grauati: super hoc nihil dubium: nam factum eulogium extat. Victor ille omnium certaminum quæ obiuit. Sane a lectoribus traditur qui lapis specie christallina fabæ in modum in gallorum uentriculis reperitur aptus ut dicunt præliantibus. Milon porro prisci Tarquinii temporibus emicuit. Iam uero qui defluxum animum referat ad similitudinũ causas: quantum artificis naturæ ingenium deprehendet. Interdum enim ad genus spectant & per sobolem in familias transitus faciunt. Sicut plerunque paruuli modo nettiulos modo cicatrices modo qualescunq; originis suæ notas ferunt. Vt in lepidis quorum tres interuulsa tamen seri e ex eadem domo obducto mẽbrana oculo similes geniti reperiuntur. Vel in byzantino nobili pugile qui cum matrẽ haberet adulterio ex æthiope conceptam: qui nihil patri comparandum reddidisset ipse in æthiopem auum regenerauit. Sed hoc minus mirum si respiciamus ad ea q̃ spectata sunt inter externos regem Antiochum Archenion quidam ex plebe Syriatica sic facie æmula mentiebatur ut postmodum Laodice uxor regia: obiecto populari isto tam diu dissimulauerit defunctum maritũ: quoad ex arbitratu eius regni suc

cessor ordinaretur inter Gneium Pompeium &. C. uibium humili loco natum tantus error extitit de paribus liniamentis ut romani uibium Pompeii nomine Pompeium uibii uocabulo cognominarent. Oratorem Lutium plancum Rubrius histrio sic impleuit: ut ipse plancus a populo uocaretur. Armentarius Mirmilo & cassius seuerus orator ita se mutuo reddiderunt: ut si quando pariter uiderentur: dignosci nō potuerint: nisi discrepantiam habitus indicaret. M. Mesalla Censorius & Menogenes ex fece uulgari hoc fuerunt uterq; quod singuli nec alium Mesallā q̄ menogenem nec menogenem alium q̄ mesallam putauerunt. Piscator ex Sicilia pconsuli Siriæ præter alia etiam rictu oris comparabatur: ita in eadem uocis impedimēto: & tardatæ solum sonum linguæ naturalibus offendiculis cōgruebant. Interdū ~~ue-ro~~ nō modo inter externos sed etiam inter deductos ex diuersissima parte orbis miracula indiscreti uultus fuere. Deniq; cum Antonio iam triumuiro Thoranius quidam eximios forma pueros uelut geminos tercentis sextertiis uendidisset: quorum alterum de transalpina galia: alterum ex asia comparauerat: adeoq; una res uiderentur nisi solus sermo fidem panderet. Atq; ideo se Antonius illusum grauaretur: non infacete Thoranius id præcipue quod emptor criminabatur præciosum ~~d~~ proba uit: neq; enim mirū si forent pares gemini illud nullus posset taxationibus estimari quod tantis spatiis diuersitas separata plusquam geminos attulisset: Quo responso adeo Antonius mitigatus est: ut deinceps nihil se habere carius in sustantia sua iactitaret. Nunc si de ipsis hominum formis requiramus: liquido manifestabitur: nihil de se antiquitatem mendaciter predicasse: sed corruptā de generis successione sobolem nostri temporis pernascendi detrimenta decus ueteris pulchritudinis perdidisse: licet ergo pleriq; diffiniant nullum posse excedere longitudinem septem pedum quod intra hunc modum Hercules fuerit: depræhensum est tamen romanis temporibus sub diuo Augusto pussionem & secundillum denos pedes & amplius habuisse proceritatis: quorum reliquiæ adhuc in conditorio Salustianorq; uidentur Postmodum diuo Claudio principe Gabbaram: nomine ex Arabia aduectum nouem pedum & totidem Vnciarq: sed ante Augustū annis mille ferme nō apparuit forma huiusmodi sicut nec post Claudium uisa est. Quis enim æuo isto non minor suis parentibus nascitur. Priscorum autem molem testātur etiam orestis suprema: cuius ossa olympiade quinquagesima & octaua Thegeæ inuēta a spartanis & oraculo monitis didicimus impleuisse longitudinem cubitorq; septem. Scripta quoque quæ & antiquitate memoriā acceserunt in fidem ueri hoc etiam receperunt: quod bello cretico cum elata flumina impetu plusquā ui amnica iuecta terris transrupissent: post discessum fluctuū inter plurima humi discidia humanū cadauer reptum est cubitorq; trium atq; triginta: cuius inspectandi cupidine Lucium Flaccum legatum metellū etiam ipm impetu admodū captos miraculo quod auditu respuerant oculis potitos. Non omisserim Salaminæ Euthimenis filiū creuisse in triennio tria cubita sublimitate sed incessu tardum sensu hebetem: robusta uoce: pubertate festina: statimq; obsessum morbis plurimis: imoderatis ægritudinū suppliciis cōpēsasse præcipitem incrememti celeritatem. Mensure ratio bifariam cōuenit: nam quantus manibus expansis inter digitos longissimos modus est: tantū cōstat esse iter calcem & uerticem: Ideoq; physici hominē minorem mundū esse iudicauerunt. Parti dextræ habilior ascribit motus. Leuæ firmitas maior. Vnde altera gesticulationi-

bus promptior est: altera oneri ferendo accōmodatior: pudoris legem etiam inter defuncta corpora natura discreuit: ut si quando cadauera necatorū fluctibus euehuntur: Virorum prona: Supina fluitant fœminarū. Verum iam ad pernicitatis titulum transeamus: primam palmam uelocitatis Ladas quidam adeptus est: qui ita supra cauum puluerem cursitauit: ut in harenis pendentibus nulla indicia relinqueret uestigiorū: Polymestor mylesius puer cum a matre locatus esset ad caprarios pastus ludicro leporem cōsecutus est: & ob id statim pductus a gregis domino olympiade sexta & quadragesima ut Bocchus auctor est: uictor i stadio meruit coronam. Philippides biduo mille trecenta quadraginta stadia ab athenis lacedæmonem decurrit. Anistius lacon & Philonides Alexandri magni cursores ab Sycione helyn usq; mille ducenta stadia una die transierunt. Fonteo Vipsanoq; consulibus in Italia octo annos puer natus quinque &. xl. milia passuum a meridie transiuit ad uesperum: Visu deinde plurimum potuit Strabo nomine: quem superspexisse per centum triginta milia passum Varro significat: solitumq; a Carthagine exeuntem classem punicam numerumq; nauium manifestissime e lilibytana specula denotare. Cicero tradit iliada Homeri ita subtiliter in membranis scriptam: ut testa nucis includeretur. Callicrates formicas ex ebore ita sculpsit ut portio earum a cæteris secerni nequiuerit. Apollonides peribet in scythia fœminas nasci: quæ bithiæ uocantur: hasq; in oculis pupillas geminas habere: & perimere uisu: si quem forte iratæ aspexerint: hæ sunt & in sardinia.

De fortitudine.

Ræualuisse fortitudine apud Romanos. L. Sicinium dentatum titulorū numerus ostendit: tribunus hic plebis fuit: non multū post exactos reges. Spurio Tarpeio. Aurelio Termo consulibus: Idem ex puocatione octies uictor. xl. &. v. habuit aduersas cicatrices: in tergo nullam notam. Spolia tricies ex hoste & quater cœpit. In phaleris hastis puris armillis coronis trecēta. xii. dona meruit. Nouem imperatores qui opera eius uicerant: triumphantes prosecutus est. post hunc. M. Sergius duobus stipendiis: primo aduerso corpore ter & uicies uulneratus: Secundo stipendio in prælio dexteram perdidit: qua de causa ferream sibi manum fecit: & cum neutra pœne idonea ad præliandum ualeret: una die quater pugnauit & uicit sinistra: duobus equis eo insidente confossis. Ab Annibale bis captus refugit: cum uiginti mensibus quibus captiuitatis sortem perferebat: nullo momento sine compedibus fuerit: & cathenis: omnibus asperrimis prælijs quæ tēpestate illa romani experti sunt: insignitus donis militaribus a Thrasimeno: Trebia: Ticinoq; coronas ciuicas retulit. Cannensi quoq; prælio de quo refugisse eximium opus uirtutis fuit: solus accepit coronam: beatus profecto tot suffragiis gloriarum: nisi hæres in posteritatis eius successione Catilina tantas adoreas laudes odio damnati nominis obumbrasset. Quantum inter milites Sicinius aut Sergius: tantum inter duces immo ut uerius dicam inter omnes homines. Cæsar dictator enitu it huius ductibus undecies Centum nonaginta & duo milia cæsa sunt hostium: nā quantum bellis ciuilibus fuderit: noluit annotari: signis collaatis quinquagies & bis dimicauit. M. Marcellum solus supergressus qui nouies & tricies pari modo fuerat prælatus. Adhoc nullus celerius scripsit. Nemo uelocius legit: Quaternas etiam epistolas simul dictasse perhibetur: benignitate adeo præditus: ut quos armis subegerat: clementia magis uicerit.

De memoria. Caput. iiii.

Yrsus memoriæ bono claruit: qui in exercitu cui numerosissimo præfuit:
c nominatim singulos alloquebatur. Fecit hoc idem in populo Romano.
Lucius Scipio. Sed & Cyrsum & Scipionem consuetudine credamus fecisse: Cyneas Pyrrhi legatus postero die qua ingressus romam fuerat & equestrē ordinem: & senatū propriis nominibus salutauit. Rex ponticus Mithrydates duabus & uiginti gētibus quibus imperitabat sine interprete iura dixit. Memoriam ex arte fieri palam factum est: sicut Metrodorus philosophus qui temporibus Diogenis Cynici fuit. In tantum se meditatione assidua prouexit: ut a multis simul dicta non modo sensuum sed etiam uerborum ordinibus detineret. Nihil tamen in homine aut metu aut casu aut morbo facilius intercipi: sæpe perspectum est. Qui lapide ictus fuerat accepimus oblitum litterarum. Messallam certe coruinum post ægritudinem quam pertulerat. percussum proprii nominis obliuione: quamlibet alias ei sensus uigeret. Memoriam metus perimit. contra uocis interdum est incitamentum: quam non solum acuit. sed etiam si nunquam fuerit extorquet. Denique cum olympiade octaua & quinquagesima uictor Cyrrhus intrasset Asiæ oppidum Sardas: ubi tunc Crœsus latebat, Athis filius eius mutus. ad usq; temporis in uocem eruit ui timoris. Exclamasse enim dicitur: parce patri meo Cyrrhe: & te hominem esse uel casibus disce nostris.

De moribus Caput. v.

Ractare de moribus superest: Quoꝝ excellētia maxime in duobus cnitu-
t it Cato princeps portiæ gētis senator optimus: optimus imperator: orator optimus. cām tñ quadragies & quater dixit diuersis odioꝝ simultatibus appetitus semper absolutus. Vnde Scipionis Aemiliani laus ppensior: qui præter bona quibus Cato clarus fuit etiam publico amore præcessit. Vir optimus Nasica Scipio iudicatus est. Non priuato tantum testimonio: sed totius senatus sacramento. Quippe quod inuentus dignior nō fuit. Cui præcipue religionis crederetur ministerium: cum oraculum moneret accersi deum sacra matris pessimuntiæ.

De eloquentia. Caput. vi.

Lurimi inter Romanos eloquentia floruerunt. Sed hoc bonum hæreditarium nunq̄ fuit nisi in familia curionū. In qua tres serie continua oratores
p fuere. Magnum hoc habitū est sane hoc sæculo quo facundia præcipue & humana & diuina mirata sunt. Quippe tunc pcussores Archilochi poetæ Appollo pdidit: & latronum facinus deo coarguente detectū. Cūq; Lysander lacedæmonius Athenas obsideret: ubi Sophoclis tragici inhumatū corpus iacebat: Identidē liber pater ducem monuit per quietem. ut sepelliri delitias suas sineret. nec prius destitit quam Lysander cognito quis obiisset diem: & quid a numine posceret: induciis bello daret: usq; dum congrue supremis talibus exeqæ ducerētur. pindarū lyri cum eo conuiuii loco cui iminebat ruina ne cum cæteris interiret forinsecus eū castor & pollux uocauerūt: inspectātibus uniuersis. Quo effectū est ut solus ipendēs periculū euaderet. Numerādus post deos. Gn. Pōpeius magnus intraturus possidonii domū clarissimi tūc sapiētiæ pfessoris pcuti ex more a Lictore uetuit fores: sūmissisq; fascibus qualibet cōfecto mit hridatico bello: & oriētis uictor sentētia ppria cessit ianuæ litteraꝝ Affricanus prior. Q. Enii statuam imponi sepulchro suo iussit

vide ne legendum ut fabi ci bale

Vticensis Cato unum ex tribunatu militum philosophum, alium ex Cypria legatione Romam aduexit: professus plurimum se eo facto senatui & populo Romano contulisse, quãuis proauus eius sæpissime censuisset græcos urbe pellẽdos. Diony sius tyrannus uittatam nauem Platoni obuiã misit. Ipse cũ albis quadrigis egredi entem e littore accurrens honoratus est, perfectam prudentiam soli Socrati oracu lum delphicum adiudicauit pietatis documentum nobilius quidem in Metellorum domo efulsit, sed eminentissimum in plebia puerpera reperitur. Humilis hæc atq; ideo famæ obscurioris cum ad patrem qui supplicii causa claustris penalibus cõtinebatur ægre optinuisset ingressum exquisita sæpius a ianitoribus ne forte parenti cibũ sumministraret: alere eum uberibus suis deprehensa est. Quæ res & factũ & locum consecrauit. Nam qui morti destinabatur donatus filiæ in memoriam tanti præconii reseruatus est: locus dicatus suo numini pietatis sacellum fuit. Nauis a phrygia gerula sacrorum: dum sequitur uittas castitatis: contulit claudiæ principatum pudicitiæ. Et sulpitia paterculi filia: M. Fuluii flacci uxor censura omnium matronarum e centum probatissimis haud temere electa est: quæ simulachrum Veneris ut Sibyllini libri monebant dedicaret. Quod attinet ad titulum fœlicitatis. Nec dum repertus est: qui fœlix censeri iure debuerit. Nãq; Cornelius Sylla dictus potius est: q̃ fuerit fœlix. Solũ certe beatũ Cortyna Aglaũ iudicauit: q̃ i angustissimo Arcadiæ angulo paupis soli dominus nunq̃ egressus pr̃ni cespitis terminos iuenit.

Italia in ea de lupis: lyncibus: lyncurio lapide: mutis cicadibus: coralio gemma sirtice ueientana gemma & Diomedis auibus. Caput. vii.

E homine satis dictum habeo. Nũc ut ad destinatum reuertamur, ad lo
d corum commemorationem stilus dirigendus est. Atq; ideo principaliter in Italiam cuius decus iam in urbe contigimus. Sed Italia tanta cura ab omnibus dicta est, præcipue. M. Catone: ut iam inueniri non possit: quod nõ ueterum præsumpserit diligentia. largiter in laudem excellentis terræ materia suppetente Dum scriptores præstantissimi reputant locorum salubritatem. cœli temperiem ubertatem soli. Aprica collium. Oppaca nemorum. Innoxios saltus. uitium olearũ que, puẽtus: ouilia pecuaria. tot amnes. lacus tãtos: bifera uiolaria. Inter hæc Vesuuium flagrantis animæ spiritu uaporantẽ: tepentes fontibus Baias: Colonias tam frequentes, tam assiduam nouaq; urbium gratiam: tam clarum decus ueterũ opupidoq;: quæ primo aborigines. Arunci. Pelasgi. Arcades. Siculi. totius postremo Græciæ aduenæ. Et in summa Victores Romani cõdiderũt: Ad hæc littora quod portuosa: oraq; habet patentibus gremiis cõmertio orbis accõmodatas. Verum ne prorsus intacta uideatur in ea quæ minus trita sunt animum intendere haud absurdum uidetur: & parcius depasta leuibus uestigiis iuuare. Nam quis ignoratuel dictam uel cõditam a Iano Ianiculum a Saturno latium atq; Saturnium. a Danae Ardeã. a cõmitibus Herculis polydẽ: ab ipso in cãpania Põpeios: qa uictor ex Hispania põpa bouũ duxerat. In lyguria quoq; lapidarios cãpos qd' Ione eo dimicante credunt' saxa pluisse. Regionẽ Ionicã ab Ione Naulochi filia. q̃ pcaciter isidiãtẽ uias hercules iteremit: ut ferunt Archipena a Marsia rege Lydoq; qd hyatu terræ haustũ dissolutũ est i lacũ fucinũ. Ab Iasone tẽplũ Iunõis argiuæ. A pelopidis pisas. a claolao Minois filio daunios: Iaphygas a Iaphigę Dedali filio. Tyrrhenos a Tyrrheno Lydiæ rege, corania dardanis. Argillam pelasgis qui primi in latiũ litte

ras intulerũt. A phalerio argiuo phaliscã: a Phalerio argiuo phalerios phesceninũ quoq; ab argiuis porthũ ptheniũ a phocẽsib9. Thybur sicut cato facit testimoniũ a Catillo Arcade præfecto classis Euandri sicut Sextius ab argiua iuuentute. Catillus enim Amphiarai filius post prodigialem patris apud Thebas interitum Tydei aui iussu cum omni fœtu uel sacro missus tres liberos in Italia procreauit Tiburtũ: Corã. Catillum: qui depulsis ex oppido Sciciliæ ueteribus Sicãis a nomine Tiburti fratris natu maximi urbem uocauerunt. Mox in Brutiis ab Vlysse extructum tẽplum Mineruæ. Insula lingea appellata abiecto ibi corpore sirenis ita nominatæ. Parthenopea: a Parthenope sirenis sepulchro: quam Augustus postea Neapolim esse maluit. Præneste ut zenodotus refert a preneste Vlyssis nepote Latini filio. aut ut preniſtini sonant libri a Cæculo quem iuxta ignes fortuitos inuenerunt: ut fama est: Digitiorum sorores Notum est. A philoctete petiliam cõstitutam. Harpos & Beneuentum a Diomede: Pataũium ab Antenore. Methapontum a pyliis. Sillateum ab Athenienſibus. Sibarim a trœzeniis & a sagari Aiacis locri filio Salentinos a sitiis Anconam a siculis Gabios a galatio. & bio siculis fratribus ab heraclidis Tarentum insulam tenſam ab Ionibus. Pestum a Dorensibus. A Miscello & Achæo Crotonam Rhegium a Calcidensibus. Caulonam & Terinam a Crotoniẽsibus a Naritiis locros. Heretrum a græcis in honorem Heræ sic enim Iunonẽ græci uocant. Aritiam ab Archilocho siculo. Vnde & nomen ut Cassio Heminæ placet tractum. Hoc in loco orestes oraculo mõitus simulachrum scythicæ dianæ qd de Taurica extulerat prius quam Argos peteret: consecrauit. a zancleis metaurũ locatum a Locrensibus Metapontum: quod nunc tibo dicitur. Bocus absoluit gallorum ueterem propaginem. Vmbros esse. M. Antonius asseuerat hos eosdem. Quod tempore aquosæ cladis imbribus superfuerunt. Vmbros græce nomiatos. Liciniano placet a Mesappo græco Mesappiæ datam originem. uersam postmodũ in nomen Calabriæ: quam in exordio Enotri frater Peucetius Peucetiam nominauerat. par sententia est inter auctores. a Gubernatore Eneæ. Appellatum Palinurũ a Tubicine Miseno Misenum: a consobrina: Leucasiam insulam: inter omnes pspicua conuenit a nutrice Caieta Caietam. ab uxore lauinia Lauinum eẽ nuncupatũ: quod post Troiæ excidium sicuti Cussonius perhibet quarto anno extructum ẽ. Nec omissum sit æneam æstate ab ylio capto secunda italicis littoribus appulsum ut hemina tradit. sociis non amplius sexcentis in agro Laurẽti posuisse castra. Vbidum simulachrum quod secum ex Sicilia aduexerat dedicat Veneri matri: quæ Aphrodite dicitur a Diomede palladium suscipit: tribusq; mox annis cum latino regnat: socia potestate quingentis iugeribus ab eo acceptis. Quo defuncto summam biennio adeptus apud numicum apparere desinit. Anno septimo patris indigetis ei nomen datum. Deinde cõstitutæ ab Ascanio longa alba: Fidenæ: Antiũ: Nola a tyriis ab Euboensibus Cumæ ibidẽ Sybille sacellũ ẽ: sed eius quæ rebus romanis qnquagesima olympiade iterfuit cuiusq; librũ ad Corneliũ usq; Syllam pontifices nostri cõsulebãt. Tũc enim una cũ Capitolio igni absũptus ẽ. Nã priores duos Tarquinio superbo partius pretiũ offerẽte quã postulabatur ipsa exusserat. Cuius Sepulchrum in Sicilia adhuc mãet. Delphicã aũt Sibillã ante troiana bella uaticinatã: Bocus perhibet: cuius plurimos uersus operi suo Homerꝰ inseruisse manifestat

hanc Heriphilem Erithræa, annis aliquot intercedētibus insecuta est: Sibylla quæ appellata est de scientie parilitate: quæ inter alia magnifica lesbios amissuros imperium maris multo ante præmonuit: q̄ id accideret. Item cumana tertio fuisse: post has loco ipsa æui series probat. Ergo Italia in qua latium antiquum antea a tiberinis hostiis adusq; lyrim amnem pertinebat. Vniuersa consurgit a iugis alpium porrecta ad rheginum uerticē: & littora brutiorum: quo in mare meridiem uersus protenditur. Inde procedens paulatim se apennini montis dorso attolit: extensa inter tuscum & hadriaticum. Idest inter superum mare & inferum. Similis querno folio scilicet longitudine amplior quam latitudine. Vbi longius processit in cornua duo scinditur: quorum alterum Ionium spectat æquor. alterum siculum. Inter quas ꝓminentias non uno margine accessum. Insinuati freti recipit: sed linguis ꝓiectis sæpius a ꝓcurrentibus distinctum promontoriis pelagus accipit. Ibi ut passim notæmus Arces tarentinæ Scyllacea regio cum Scylleo oppido & Crathe flumine Sillæ patre ut uetustas fabulata ē Rhegini saltus. Pestanæ ualles. syrenū saxa: Amænissimus Cāpaniæ tractus: phlegræi cāpi. Circe domus. Circeum insula ante citcū flua imenso mari nunc æuo nitente addita continenti: diuersamq; fortunam a rheginis experta quos fretum medium a Siculis ui abscidit. Formiæ etiā lestrigonibus habitatæ. Multa præterea polentissimis ingeniis est desertaq; præterire quam inferius exequi tutius duximus. Verum Italiæ lōgitudo quæ ab angusta prætoria per urbem capuamq; porrigitur. usq; ad oppidum rhegium: decies centena & uiginti milia passuum colligit. latitudo ubi plurimū. cccc. x. Vbi minimū. cxxxyi. Milia. Arctissima est ad portum quem Annibalis castra dicunt. Neque enim excedit quadraginta milia. Vmbilicum ut Varro tradit in agro rheatino habet. At solidū spatium circuitus uniuersi uicies quadragies nouies cētena sunt: in quo ambitu aduersa locrensium fronte ortus a gadibus finitur. Europe sinus primus. Nam secūdus a Latio auspicatus in agro ceranio metas habet. Ad hæc Italia pado claro est: quē mons Vesulus superantissimus inter iuga alpiū gremio suo fundit Visendo fonte in lygurum finibus: unde se primum padus proruit: submersusq; cuniculo rursus in agro Iubonensi extollitur. Nulli aium iferior claritate. A græcis dictus Eridanꝰ. Intumescit ex ortu canis: tabefactis niuibꝰ: & linquētibus brumæ pruinis: auctusque aquarū agminibus. xxx. Flumina in hadriaticū defert mare. Est e memorabilibus inclytum & insignitū per oium ora uulgatum quod per paucæ familiæ sunt i agro Phaliscorum: quos Hirpos uocant. Hi sacrificium annuū ad monte soractē Apollini faciunt. Idq; operantes gesticulationibus religiosis impune insultant: ardentibus lignoꝝ struibus: in honorem diuinæ rei flaminis parcētibus: cuius deuotionibus mysterium munificentia senatus consul. honorata Hirpis perpetuo omnium munerꝝ uacationē dedit. Gentem Marsorū serpentibus illæsam eē nihil mirꝝ a Circe filio. Hi genus ducūt: & de auita potentia deberi sibi sciūt seruitiū uenenorꝝ ideoq; uenena cōtēnunt. C. Cælius cetæ tris filias Angitiam: Medeā & Circen dicit. Circen circæos insedisse montes carminum maleficiis uarias imaginum facies mentientem: Angitiā uicina fucino loca occupauisse: ibiq; salubri scientia aduersus morbos resistētē cū desisset hoiem uiuere: deā habitā. Medeā ab Iasone Butroti sepultā: filiūq; eius marsis imperasse. Sed q̄uis Italia hēat hoc p̄sidiū familiare a ser

pentibus non penitus libera est. Deniq; habitatores ab Amyclis quas antea amicleis græci condiderunt serpentes fugauere. Illic frequens uipera insanabili morsu. Brenior hæc cæteris: q̃ in aliis aduertimus orbis partibus: ac propterea dum despectui est: facilius nocet. Calabria chersidris frequentissima ē: & Boam gignit. quem anguem ad immensam molē ferunt coalescere: Captat primo greges Bubalos & quæ plurimo lacte rigua bos est: eius se uberibus inectit: suctuq; continuo sagina ta longo sæculo ita funebri satietate ultimo extuberatur: ut obsistere magnitudini eius nulla uis ualeat. Postremoq; depopulatis animantibus regiones quas obsederit ad uastitatem cogit. Diuo Claudio pricipe in loco ubi Vaticanus ager est in aluo occisæ Boæ spectatus ē solidus infans. Italia lupos habet: qui cæteris similes non sint. homo quem prius uiderit conticessit: & anticipatus obtutu nocentis licet clamandi uoluntatem habeat: non habet uocis ministerium. Sciēs de lupis multa prætereo Spectatissimum illud est q̃ caudæ animalis huius uillus amatorius inest perexiguus: quem præsentaneo damno abiicit: cum capi metuit: nec habet potentiam nisi uiuenti detrahatur. Coeunt lupi toto anno non amplius dies. xii. Vescūtur in fame ceterā. At hi quos ceruarios dicimus quāuis post longa ieiunia repertas ægre carnes mandere ceperint. Vbi quid casu respiciant obliuiscuntur. & imemores præsentis copiæ eunt quæsitum quam reliquerunt satietatem. In hoc animaliū genere numerantur & lynces: quarum urinas coire in duriciem pretiosi calculi fatetur: qui naturas lapidum exquisitius sunt psequuti. Istud ēt ipsas lynces persentiscere hoc documēto probat q̃ egestum liquorem illico harenarum cumulis quātum ualent contegunt inuidia scilicet ne talis egeries transeat in nostrum usū. Vt Theophrastus perhibet. lapidi isti succini color est. pariter spiritu attrahit propinquantia: dolores renum sedat: medetur regio morbo. Lygūrium græce dicitur. Cicadæ apud rheginos mutæ nec nusquā alibi qd silentium miraculo est: nec in merito: cū uicinæq; sunt Locrensium ultra cæteras sonitēt. Causas Granius tradit. cū obmūrmurarent illic hercule quiescente deum iussisse: ne strepereēt. Itaq; ex eo cœptum silentium permanere: lygusti cū mare fructices procreat: Cui q̃tisper fuetit in aquas profundis: fluxi sunt tactu ppe carnulēto. Deinde ubi in supra attollun tur: naturalibus saxis derogati lapides fiunt. Nec solum qualitas illis. sed & color uertitur. Nam puniceo protinus erubescunt. Ramuli sunt quales arborum uisimus ad semipedem frequentius longos rarum est pendaneos deprahendi. Excudun tur ex illis multa gestamina. habet autem: ut zoroastres ait: materies hæc quandā potestatem: ac propterea quicquid inde fit habetur inter salutaria. Coralium aliis dicunt. nam Metrodorus gorgiam nominat. Id est quod resistat typhonibus & fulminibus affirmat. Eruitur gemma in parte lucaniæ facie adeo iocunda: ut languentes intrinsecus stellas & sub nubilo renitentes croceo colore perfundat. Et quoniā in littore sirtium inuenta primo est: sirtioos uocatur: est & ueientana gemma a loco dicta: cui nigri coloris superficies propria quam ad gratiam uarietatis albi limites intersecant uenis candidātibus. Insula quæ apuliæ oram uidet tumulo ac delubro Diomedis insignis ē. & diomedeas aues sola nutrit. Nā hoc genus alitis pterq̃ ibi nusquā gentiū ē: idq; solum poterat memorabile iudicari: nisi accederēt nō omittenda forma illis pœne q̃ fulicis color candidus: ignei oculi: ora dentata: cōgregatæ uolitāt nec sine rōne pergēdi duces duæ sunt: q̃ regūt cursum. Altera agmē anteit.

Altera insequitur. Illa ut ductu certum iter dirigat. hæc ut instantia urgeat tardita tē. hæc in meatibus disciplina ē. Cum fœtificum adest tps. rostro scrobes excauāt. Deinde surculis in ursum suppositis imitantur texta cratium sic contegunt subter cauata: & ne operimenta desint: si forte lignorum casas uenti auferant: hanc struē comprimunt terra quam egesserant: cum puteos excauarent. Sic nidos moliunt biformi accessu nec fortuitu: adeo ut ad plagas cœli metiant exitus uel ingressus. Aditus qui dimittit ad pastus in ortum destinatur: Qui excipit reuertentes uersus occasum est: ut lux & morantes excitet & receptui non denegetur. Iceuaturæ aluū aduersis flatibus subuolant. qbus ꝓpluuies longius auferatur. Iudicant inter aduenas: qui si græcus est & ꝓpius. accedunt & quantū intelligi dat: uelut ciuiblandius adulant. Si quis erit gentis alterius inuolant: & impugnant. ædem sacram nm ni die celebrant studio eiusmodi. Apis ibuunt plumas: aliisq; impendio madefactis confluūt rorulentæ. ita ædem excusso humore purificant. Tunc pinnulis supplaudunt. Inde discedūt quasi pacta religione. Ob hoc credunt Diomedis socios aues factos. Sane ante aduentū ætholi ducis nomen diomedeæ non habebant. Inde sic dictæ sunt. Italicus excursus ꝑ liburnos quæ gens asciatica est ꝓcedit in Dalmatiæ pedem. Dalmatia in limitē illyricū: in quo sinu dardani sedes habent. hoies ex troiana ꝓsapia in mores Barbaros efferati. At ex altera parte per ligur oram in narbonensem ꝓuintiam pergit: in qua phocenses quōdam fugati persar aduētu Massiliam urbem olympiade quadragesima quinta condiderūt. C. Marius bello cymbrico factis manu fossis inuitauit mare. Pernitiosamq; ferentis rhodani nauigationem tēperauit. Qui amnis præcipitatus alpibus primo per heluēticos ruit occursantium aquar agmina secum trahens: auctusq; magno ipso qd inuadit freto turbulentior. nisi q; fretum uentis excitat. Rhodanus sæuit: & cum serenus est atq; ideo inter tres europæ maximos fluuios & hūc computant. Aquæ quoq; sextiæ eo loco claruerūt quōdam hyberna consulis. postea excultæ mœnibus. Quar calor oium acrior exhalatus per tēpora euaporauit: nec iam par est famæ priori. Si græcos cogitemus: præstat respicere litus Tarentinum. Vnde a promontorio qd aerā phygiam uocant: Achaiam cursum destinantibus citissima nauigatio est.

De insulis. primum de Corsica & catochite lapide. Caput. viii.

Lectendus hinc stilus est terrarum uocant alia: & longum est: ut moratim insularum omnium oras legamus quascunq; promontoria Italica prospectant. Quāuis sparsæ recessibus amenissimis: & quodam naturæ spectaculo expositæ non erant omittendæ. Sed quātum residendum est: si dilatis quæ præcipua sunt per quādam desidiam aut pandatheriam aut prochytam dicamus: aut ferri feracem uilbam: aut caprariam quam græci ægylon dicūt. aut planasiam. de facie supinitatis sic uocatam. uel ab ulyssis erroribꝰ uel colūbariam auiū huius nominis matrem: uel Ithacesiā quæ Vlyssis prodit specula: uel Ennariam Inarimen ab homero nominatam aliāsq; non secus lætas: inter quas Corsicam plurimi in dicendo latius circūuecti plenissima narrandi absoluerūt diligentia: nihilq; omissum qd retractari nō sit supuacuū: ut exordiū īcole lygures dederūt: ut oppida ibi extructa sint. ut colonias ibi deduxerūt Marius & Sylla: ut ipsa Lygustici sinus æquor alluat. sed hæc facessant. Ver ager Corsicanus qd i eo agro solus edit unicū ē: quē cathochitē lapidē uocāt fatu dignissimū: Maior ē cæteris: q ad ornatū destinant.

nec tam gemma quam cautes. Idem impositas manus detinet ita seiunctis corporibus adnectens ut cum ipsis hereat. quibus tangitur. Sed ei inest uellus deglutino lentiore nescio quid pariat gūmi. Accepimus democritum abderitem ostentatione scrupuli huius frequenter usum ad probādam occultam naturæ potentiam in certaminibus quæ contra magos habuit.

Sardinia. In ea de solifuga & hærba Sardinia. Caput. ix.

Ardinia quoq; quam apud Thymeum Sandaliotē legimus Ichnuchiam apud Chrisippū in quo mari sita sit: quos incolaq; auctores habeat satis celebre dictum est. Nihil ergo attinet dicere ut Sardus ab Hercule & Norax a mercurio procreati: cum alter ab libia alter abusq; tarteso hispaniæ in hosce fines permeauissent a Sardo terræ a Norace noro oppido nomē datum. Mox Aristæū regnando his proximum in urbe Corali quam condiderat ipse coniuncto populo utriusq; sanguinis seiuges usq; ad se gentes ad unum morem coniugasse imperiū ex insolētia nihil aspnatas. Sed & hic Aristæus Iolaum creat: qui ad id locoq; agros ibi insedit: præterea & Illenses & Locrenses transeamus. Sardinia est quidem absq; serpentibus: Sed quid aliis locis serpens: hoc solifuga sardois agris: animal perexiguum q̄ araneæ forma Solifuga dicta: q; diem fugiat. In metallis argentariis plurima est (nam solum illud argenti diues est) Occultum reptat & per imprudentiam super sedentibus pestem facit (huic incōmodo accedit & herba sardonia: quæ inde fluuiis fontanis prouenit iusto largior. Ea si edulio fuerit uescentibus neruos contrahit: rictu ora deducit: ut qui mortem oppetunt: uelut ridencium facie intereant. Contra quicquid aquaq; est uarie cōmodis seruit. Stagna pisculētissima: hybernæ pluuiæ in æstiuam penuriam reseruātur. Nam homo sardus opem plurimam de imbrido celo habet hoc collectaneum departit: ut sufficiat usui: ubi defecerint scaturigines: quæ ad uictum usurpari solent: fontes sane calidi & salubres aliquot locis efferuescunt: qui medelas afferunt: aut solidant ossa fracta: aut abolent a Solifugis insertum uenenū: aut etiam ocularias dissipant ægritudines. Sed qui oculis medentur & coarguendis ualent furibus. Nam quisquis sacramētū raptum negat: lumina aquis obtrectat: Vbi periurium non est: cernit clarius. Si perfidia abnuit detegitur facinus cæcitate: & captus oculis admissum tenebris fatetur.

Sicilia: In ea soli & aquarum memorabilia & de achate lapide. Caput. x.

Respiciamus ad ordinem tēporum uel locorum: post Sardiniam res uocant. Siculæ. Primo q; utraq; insula in Romanum arbitrium redacta his quidem temporibus facta prouincia est: cū eodem anno Sardiniam. M. Valerius: alteram. C. Flaminius prætor sortiti sunt. Adde quod freto siculo excipit nomen Sardoi maris. Ergo sicilia quod cum primi assignandum est diffusis promontoriis triquetra specie figuratur. Pachynus aspectus in Peloponnesum & meridianam plagam dirigit: pelorus aduersa uespero Italiam uidet. Lylibeus in Africā extenditur. Inter quæ peloria præstat temperie soli prædicata quod neq; humido in lutum diluatur neq; fatiscat in puluerem siccitate. Ea ubi introrsum recedit: & in latitudinem panditur: tres lacus optinet. Quorum unus quod piscium copiosus est non equidem ad miraculum duxerim: sed q; ei proximas condensis arbustis inter uirgultorum opaca feras nutriat: & admissis uenantibus per terrenos tramites quibus pedestres accessus excipit duplicem piscandi uenandique præbeat uoluptatem. Inter memorabilia numeratur tertiū ara sacrum approbat quæ in medio

ſita breuia diuidit a profundis: quæ ad eam pergitur ex qua curum tenus peruenitur. Quod ultra eſt nec explorari licet nec attingi. Et ſi fiat: q id auſus ſit: malo plectitur quātāq; fui partē ingurgitauerit: tantā it perditū: ferunt quendā in hæc alta q̄ longiſſimam poterat iecisſe lineam eam ut recuperaret dum merſo brachio niſſū adiuuat cadauer manum factam. Peloritana ora habitatur Colonia Tauromenia quā priſci Naxum uocabant. Oppidum meſſana regio Italiæ. oppoſitum eſt: qd rhegium a dehiſcendi argumento Rhegium græci dictitabant pachino multa tynorum ineſt copia: ac ꝓpterea ſemper captura larga. Lilybitano Lilybæum oppidū decus eſt. Sibyllæ ſepulchro. Sicāiæ diu ante troiana bella. Sicanus rex nomē dedit: aduectus cū ampliſſima iberoꝝ manu: poſt Siculus neptūi filius. In hāc plurimi Corynthiorum: Argiuorum: Ilienſium. Dolienſium: Cretenſiū confluxerūt. Inter quos Dædalus fabricæ artis magiſter principem urbium ſyracuſas habet: in qua ēt cum hyberna conduntur ſerena nullo non die ſol eſt. Adde quod Arethuſa fons in hac urbe eſt. Eminet montibus æthna & Eryce. Vulcano æthna ſacer ē. Eryx ueneri. In Aethnæ uertice hiatus duo ſūt crateres nominati: p quos eructat erūpit uapor: pmiſſo prius fremitu qui p eſtuātes cauernaꝝ latebras lōgo mugitu intra terræ uiſcera diu uoluitur: nec ante ſe flamaꝝ globi attollunt: quā interni ſtrepitus antecedāt: Miꝝ hoc eſt nec illud minus q̄ in illa feruētis nature puicatia mixtas ignibus niues ꝓfert: & licet uaſtis exudent incēdiis apicis canicies ꝑpetua brumalem detinet faciem. Ita inuicta in utroq; uiolētia nec calor frigore mitigatur. nec frigus calore diſſoluitur. Sunt & alii montes duo nebrodes & neptunius e neptunio ſpecula eſt in pelagus Tuſcum & hadriaticum. Nebrodi dammarum copia nomen dedit. Damme & hynnuli gregatim peruagant Inde Nebrodes Quicqd Sicylia gignit ſiue ſoli ſiue hominis ingenio ꝓximum eſt his: quæ optima iudicantur niſi q̄ fœtus terræ centuripino croco uincitur: Hic primū inuenta comedia hic & cauilatio comica in ſcena ſtetit: hinc domo archimedes q iuxta ſyderum diſciplinā machinarius cōmēdator fuit: hic laiſſilla quæ eligere patriā maluit quā fateri. Gentem Cyclopū uaſti teſtantur ſpecus. Leſtrigonū ſedes adhuc ſic uocant. Ceres ide magiſtra factionis fructuariæ: hic ibidem cāpus ætnēſis in floribus ſemper & omni uernus die. Quem ꝓpe eſt demerſum foramen quo Ditem patrē ad raptus ꝓſerpinæ libere exeuntem fama eſt lucem auſum. Inter catinam & Syracuſas certamen eſt de illuſtriū fratrū memoria: quoꝝ nomina ſibi diuerſæ partes adoptant. Si Catinenſes audiamus: Amaphius fuit & Amphimonius. Si q̄ malunt Siracuſæ Emantiam putabimus & Critonem. Catinēſis tamen regio cauſam dedit facto: in qua ſecum incēdia ætnæ protuliſſent iuuenes duos ſublatos parentes euexerunt inter flamas illæſi ignibus: horum memoriam ita poſteritas munerata eſt: ut ſepulchri locꝰ nominaretur campus piorum. De Arethuſa & Alpheo uerum eſt: hactenus q̄ cōueniunt fons & amnis fluminū abunde uaria miracula. Dianam qui ad Camerinā fluit niſi habitus pudicæ hauſerit: nō cohibet in corpus unū latex Vineus & latex aquæ. Apud ſegeſtanos helbeſus in medio flumine ſubita æſtuatione feruet. Acidē quāuis demiſſum ætna: nullus frigore anteuertit: hiemereum cæleſtes mutant plagæ. Amarus deniq; eſt: dum in aquilonem fluit dulcis: ubi ad meridiem flectitur. Quanta in aquis: canta nouitas in ſalinis Salem agrigentinum ſi igni iunxeris ſoluitur uſtione. cui ſi liquor aquæ proximauerit crepitat ueluti torreatur: purpureum ætna mittit. In pachino tranſlucidū iuenitur. Cætera ſalinaꝝ metalla quæ ſunt aut

Fons Diana

agrigentino aut centuripis proximantia fnnguntur cautiũ ministerio. Nã illinc escudunt signa ad facies hoium uel deorꝫ. Termitanis locis insula ẽ harundinum ferax: quæ maxime accõmodæ sunt in oẽm sonum tibiarꝫ seu præcentorias facis: quarꝫ locus ẽ ad puluinaria præcedẽdi siue uascas: quæ foraminũ numeris p̃centorias anteuertunt: seu puellatorias: qbus a sono clariore uocamen datur: siue Gigruicas quæ breuiores licet subtilioribus tñ modis insonãt: aut miluinas: quæ in accentus exeunt acutissimos, aut lydias quas & coranias dicũt uel Corynthias uel ægiptias alias ue a musicis per diuersa officia & nomina separatas. In halesina regione fons alias quietꝰ & trãquillus cũ siletur, si insonẽt tibiæ exultabundus ad cantũ eleuat: & q̃si miretur dulcedinẽ uocis ultra margines intumescit. Geloniũ stagnũ tetro odore abigit proximantes. Ibi & fontes duo, Alterꝫ si sterilis sumpserit. fecunda fiet, Alterꝫ si fœeunda hauserit uertit in sterilitatẽ. Stagnũ petrensiũ serpentibus noxiũ ẽ: hoi salutare. In lacu agrigentino oleũ supnatat. Hoc pingue hæret harundinũ comis de assiduo uolutabro e quarꝫ capillamẽtis legit unguentum medicũ eõtra armentarios morbos. Nec longe inde collis uulcanius in quo q diuinæ rei operãtur: ligna uitea sup aras struit: nec ignis apponitur in hanc cõgeriem: cũ positias intulerint, Si adest deus, si sacrũ ꝓbatur: sarmẽta licet uirẽtia ignẽ sponte concipiunt: & nullo iuflagrante halitu ab ipso numine fit incẽdiũ. Vbi epulantes abludit flama: q̃ flexuosis excessibus uagabunda quẽ cõtigerit nõ adurit. Nec aliud est q̃ imago nuntia pfecti rite uoti. Idem ager agrigentinus eructat limosas scaturigines: & ut uenæ fontiũ sufficiũt riuis subministrãdis, ita in hac siciliæ pte solo nunq̃ deficiente æterna reiectatiõe terrã tetra euomit. Achatẽ lapidẽ sicilia primum edidit in achatis fluminis ripis repertũ. non uilem cum ibi tãtũ inueniretur. Quippe inter scribẽtes eum uenæ naturalibus sic notant formis: ut cũ optimꝰ est: uarias p̃ferat rerꝫ imagines. Vñ Anulus pyrrhi regis qui aduersus romanos bella gessit: non ignobilis famæ fuit. Cuius gẽma achates erat, in quo nouẽ musæ cum signibus suis singulæ & apollo tenens cytharam uidebantur non impressis figuris sed ingenitis. Nunc diuersis locis apparet. Dat creta quẽ coralli achatẽ uocant corallio similem: sed illitũ guttis auro micantibus. & scorpionum, ictibus resistentẽ. Dat india reddentẽ nũc nemorꝫ nunc aialiũ facies. Quem uidisse oculis fauet: qq̃ intra os receptus sedat sitim Sunt & qui usti redolent mirrhæ odorem. Achates sanguineis maculis irrubescit. Sed qui maxime probantur uitream hũt perspicuitatẽ ut Cyprius. Nam qui sunt facie cerea abundantes triualiter negliguntur. Omnis ambitus huius insulæ clauditur stadiorum tribus milibus.

De insulis Vulcaniis. Caput. xi.

N freto siculo ephestiæ isulæ. xxv. Milibus passum ab italia absunt. itali uulcanias uocãt. Nam & ipse natura soli ignea p occulta commertia aut mutuãtur ætnæ incẽdia aut subministrãt: hic dicta sedes deo igniũ: numero septem sunt. Lypare nomen dedit rex Lyparus: qui eã ante æolum rexit. Alterã Hierã uocauerũt ea p̃cipue uulcano sacrata est: & plurimũ colle eminẽtissimo nocte ardet. Strongile tertia Eoli domus: uergitur ad solis exortum: minime angulosa: quæ flãmis liquidioribus differt a cæteris. Hoc efficit: q̃ ex eius fumo potissimum incolæ præsentiscunt: quinam flatus i triduo sunt futuri: Quo factum ut æolus rex uentorum crederetur Didimen ericusam Phenicusam eronymon quoniã

ſimiles ſunt dictas habemus.

Europæ ſinus tertius. in eo de Græciæ locorꝫ admirabilibus: de fluminibus de fontibus & inſignis & aliis in ea. Caput. xii.

Ertius Europæ ſinus incipit a ceraunijs montibus: deſinit in helleſpontũ.

t In eo apud moloſſos ubi Dodonei iouis tẽplum eſt. Tomarus mons eſt.

Circa radices. nobilis cẽtum fontibus ut Theopõpo placet. in epyro fons eſt ſacer. frigidus ultra omnes aquas & ſpectatæ diuerſitatis: Nam in eum ardentẽ ſi imergas facẽ. extinguit. ſi procul ac ſine igne admoueas ſuo apte ingenio iflamat Dodona ut Maro dicit ſacra eſt. Delphis cefiſſo flumine: caſtalio fonte parnaſi iugis celebris Acarnania aracyntho eminet. Hanc ab ætholia pindus diuidit: q Acheloum parit cũ primis græciæ amnibus præditum ueteri claritate. Nec miꝫ: cum inter calculos quibus ripæ eius micant inueniatur Calactites: qui ſcrupulus ipſe ater ſi teratur: reddit ſuccũ album ad lactis ſaporem. feminis nutriẽtibus illigatus fæcũ dat hubera. Subnexus paruulis largiuſculos hauſtus facit ſaliuarum. intra os receptus liqueſcit. cũ ſoluitur tm̃ memoriæ bonũ perimit. Quem poſt Nilũ Achelo⁹ dat nec alter alius ꝓpter oppidum patras Odeſſa locus nouẽ colliũ opacitate umbroſus: & radiis ſoliis ferme inuiſus: nec aliã ob cãm memorabilis. in laconia ſpiraculũ eſt tænaron promontoriũ aduerſũ Africæ. i quo fanũ Metymnei Ariõis: quẽ delphine eo aduectũ imago teſtis ærea ad effigiem caſus & ueri operis exp̃ſſa ære. p̃terea tp̃s lignatũ olympiade enim undetrieſima qua i certamine ſiculo idẽ Ariõ uictor ſcribitur: id ipſum geſtũ ꝓbatur. Eſt & oppidũ tænaron nobili uetuſtate. p̃terea aliquot urbes: inter quas leuctræ non obſcuræ iã pridẽ Lacedæmonioꝫ fœdo exitu: Amycle ſilentio ſuo quondã peſſum datæ. Sparta iſignis cũ pollucis & Caſtoris templo. Tum ẽt Otriadis illuſtris uiri titulis therapne. inde primũ cultus diænæ. pitanæ: quam Archeſilaus ſtoicus. inde ortus prudentiæ ſuæ merito i lucem extulit. Antiæ & Cardamilæ ubi quondam fuere Thyræ nunc locus dicitur. i quo anno. xvii. Regni Romuli iter laconas & argiuos memorabile fuit bellũ. Nam Taygeta mons & flumen Eurotas notiora ſunt q̃ ut ſtilo egeãt. inachus Achaiæ amnis argolicum ſecat tractum: quem res inachus a ſe nominauit: qui exordium argiuæ nobilitati primus dedit. Epidauros decus eſt æſculapii ſacellum. cui incubãtes egritudinum remedia capeſſunt monitis ſomniorũ. Pallãteũ Arcadiæ oppidũ qd̃ pallatio noſtro per euandrũ arcada appellationẽ dederit ſat eſt admonere: in qua montes cylenæ & lycæus Mænelus etiam diis alumnis inclaruerũt: inter quos nec herymanthus in obſcuro eſt inter flumina: herymanthus herymãtho monte demiſſus eſt: & Ladon ille herculis pũgnæ hic plane clareſcũt. Varro perhibet fontem i archadia eſſe: cuius iterimat hauſtus. in eadem terrarum parte de auibus hoc ſolũ eſſe nõ indignum relatu comperimus: q̃ cum aliis locis merula furua ſit: circa cyllenẽ cãdidiſſima ẽ. Nec lapidẽ ſpreuerimus: quem Archadia mittit. Albeſto nomẽ eſt: ferri colore. Hic accẽſus ſemel extingui nõ põt: in megarenſiũ ſinu iſthmos exit ludis quinquẽnalibus & delubro neptuni inclytus. Quos ludos ea propter inſtitutos ferũt: q̃ finib⁹ qnq̃ pelopeneſſi ora abluũtur. A ſeptẽtriõe iõnio: ab occidente ſiculo a brumali occidente ægeo: a ſolſtitiali oriẽte mirthoo. a meridie cretico. Hoc ſpectaculum per Cypſelum tyramnum intermiſſum corynthii olympiade quadrageſima nona ſolẽnitati priſtinæ reddiderunt Cæterum peloponeſſon Apelope

Rege datum nomen indicio est. Ea ut platani solium recessibus & prominētiis figurata diuortiū facit inter Ionum & ægæum quatuor non amplius milibus decurrens utrūq; littus excursu tenui quē isthmon dicūt. ab angustiis. hinc Hellas incipit: quā proprie uerā uolunt esse græciā: quæ nūc Attica acte prius dicta. ibi Athenæ cui urbi saxa schyronia ꝓpinqua sunt porrecta sex milibus passuū ob honorē ultoris Thesei: & memoriā nobilis pœnæ sic nominata. Ex istis rupibus ino se cum palæmone filio in ꝓfundū præcipitē iaculata auxit maris numina. Nec atticos mōtes in partē tacebimus. est icarius. est Briseus est Licabeius & ægialus. Sed hymeto merito ac iure attribuitur principatus: q; apprime florulentus eximio mellis sapore & externos oēs & suos uincit. Calirhoen stupent fontē. nec iō Cruneson fontem alterū nullis rei numerant. Atheniēsibus iudicii locus est Ariopagus & Marathon campus: factus memorabilis opinione ꝑlii cruentissimi. Et multæ qdē insule obiacent Attice cōtinenti Sed suburbanæ fermæ sunt Salamis. suniū: chios. choos que ut Varro testis est subtilioris uestis amicula arte lanificæ. scientiæ prima in ornatū fœminarū dedit. Boetia thebis eminet. Thebas condidit Amphion non q; lyra saxa duxerit. Neq; enim par est id ita gestū uideri: sed q; affatus suauitate homines rupiū incolas & incultis moribus rudes ab obsequii ciuilis pellexerit discipli nam. Vrbs ista numinibus apud se ortis gloriatur ut perhibent qui sacris carmini bus Herculem & liberū celebrant. Apud thebas helicon lucus est: citheron saltus. hamnis hismenus: fōtes Arethusa: edipodia ꝑsama the dirce. sed ante alios Aganippe: & Hippocrene. Quos cadmus frāt primus reptor: dum rimatur quæ nā adiissset loca: qm̄ equestri exploratiōe primus deprehendisset: incēsa est licētia poetarū: ut pariter utrūq; uulgarēt. scilicet q; eorū alter alitis equi ungula sollicitatus foret: alter potatus facūdia aias irrigaret. Et q; aperta foret alitis equi ungula: & q; poti inspirationē facerēt litterariā. Euboea insula laterū obiectu efficit Aulidis portum quæ siculis traditur graiæ cōiurationis memoria. Boetii idē sunt: qui leleges fuerunt per quos defluēs Cephirus amnis se in maria cōdit: In hac cōtinentia Opuntius sinus laryssa oppidum Delphi amne quoq; i qua Amphiarai fanū & fidiacæ signū diana. Varro opinatur Duo i boetia eē flumina natura licet se pari miraculo tm̄ nō discrepante. Quorū alterū si ouillum pecus debibat pullū fieri coloris quē induerit. Alterius haustu quæcunq; uellerū furua sunt in cādidū uerti. Addidit etiam uideri ibi puteum pestilētē: cuius liquorē qui hauserit: bibit mortē. Perdices sane cū ubiq; liberæ sint ut aues uniuersæ. in boetia nō sunt: nec cū uolant sui sunt iuris. Sed i ipso aere quas transire nō audeant metas hnt. Inde ultra notatos ia terminos nunq; exeunt: nec in atticū solū transmeant. Hoc boetiis ꝓprium: nam quæ cōmunia sūt omnibus generatim post ꝑsequemur. Cōcinnantur a perdicibus nidi munitione solerti præualida. Spineis enim fructibus ac surculis receptus suos uestiūt: ut aialia q; eas infestant arceantur asperitate surculorum. Ouis stragulum puluis ē atq; clāculo reuertuntur: ne indiciū loci cōuersatio frequens faciat: plerūq; fœminæ transuehunt partus: ut mares fallāt q eos ipatientius affligunt sæpissimæ adulantes. Dimicatur circa connubium: uictosq; credunt fœminarum uice uenerē sustinere. Ipsas libido sic agitat ut si uentus a masculis flauerit: fiant ꝑgnantes odore Tunc si quis hominum ubi icubāt ꝓpinquabit egressæ matres ueniētibus sese spōte offerūt: & simulata debilitate uel pedū uel alarum quasi statim capi possint: egressus fingunt tar-

diores hoc mendatio sollicitant obuios: & eludunt: quoad prouecti longius a nidis auocentur. Hoc in pullis studiū segnius ad cauendū. Cum enim uisos se psentiscūt resupinati glebulas pedibus attollunt: quarum obtentu tam callide proteguntur: ut lateant etiam deprehensi.

Thessalia de olympo monte & oculo philippi regis. Caput. xiii.

Hessalia eadē ē & hæmonia: quā homer⁹ Argos pelasgi cognominat: Vbi genitus ē hellena quo reges hellenes noiati: huius a tergo Pyeria ad Macedoniā ptenditur: quæ deuicta sub Macedonū uenit iugum. Multa ibi oppida: flumina multa. De oppidis egregia sūt phthia: Laryssa: thessalia & thebæ. De amnibus pene⁹ q pter ossam olympūq; decurrēs collibus dextra læuaq; mollit cuiuis nemorosis cōuallibus: thessalia facit q & tēpe dicūt: undisq; aptioribus magnesiā iterluēs i thermeū: sinū cōditur. Thessaliæ sūt Pharsalici cāpi: in qbus ciuiliū intonuerūt pcellæ. Ac ne i mōtes notos eamus pindū & Othryn celebrātur: q laphitaq; originē psequūtur. Ossa quos cētauroq; fabulis imorari iuuat: pelion āt nuptia le cōuiuiū. Thetidis atq; pelei i tm̄ noticiæ obtulit: ut taceri de eo magis miq; sit. Nā olympū ab homero nō p audaciā celebratū docent: quæ in eo uisunt. primū excellēti uertice tātus attollitur: ut summa eius cœlū accollæ uocent. Ara ē in cacumine Ioui dicata: cuius altaribus si qua de extis iferunt nec difflantur uētosis spiritibus: nec pluuiis dilluuntur: sed uoluente altero anno cuiusmodi relicta fuerint eiusmodi reperiunt. Et oibus tēpestatibus a corruptelis auraq; uindicatur: qcqd semel ē deo cōsecratū. Litteræ i cinerē scriptæ usq; ad alterā anni cerimoniā pmanent. In regione Magnesia othmona oppidum situ ē: qd cū obsideret philippus. Alexādri macedonis magni pr: dānatus ē oculo iactu sagittæ: quā iecerat Aster oppidanus inscriptā suo noie loca uulneris noie quē petebat. populū istum callere artē sagittariā credere possumus. uel de philotete: qm̄ mœlibæa in hoc pede cōputatur. Sed ne transeamus præsidium poetarum fons Libethrius & ipse magnesiæ est.

Plinius c. 37. libri septimi.

Macedonia cum regibus & lapide peante. Caput. xiiii.

Vi Edonii quondā populi: quæq; mygdona erat terra aut pieriū solum uel Hæmathium nūc oē uniformi uocabulo macedōica res ē: & partitiōes quasp̄aliter antea se iungebātur: macedonio nomini cōtributæ factæ sunt corp⁹ unū. Igitur Macedoniā pcīgit Thracius limes. meridiana Thessaliæ. Epirotæ tenēt a uesperali plaga: dardani sunt & illyrii. qua Septētrioē tenditur pæonia ac paplagonia ptegit. A triballis mōtanis excesslib⁹ aqlonio frigori obiecta. Inter ipam & Thraciā Strymon amnis facit terminū q ab hæmi iugis irrigat. Verū ut sileam aut Rhodopen Mygdoniū monte: aut Athon classibus pficis nauigatū: cōtinētiq; absciss̄um mille qngentoq; passuum lōgitudine: Simul de auri uenis & argēti q opimæ in agris macedonum & plurimæ eruuntur. Orestidæ. populi sūt: q ut Orestidæ dicerentur: inde ceptum. a mycenis pfugus matricida cū abscessus longi⁹ destinasset: natum sibi in hæmathia paruulū de Hermiona quā in oēs casus sociā adsciuerat hic mandauerat occulēdum. Adoleuit puer in spiritu regii sanguinis nomē patris suis referens. Occupatoq; qcqd eēt quod pcedit in macedōnicum sinum & hadriaticum salum terram cui imperitauerat orestidē dixit. Admonet phlegra ubi ante quā oppidum fieret rumor est militiam mundi dimicatam cum gigantibus. Vt penitus persequamur quātis pbationibus ibidem imperii inditia: diuinæ expe-

ditionis in hoc seculo perseuerauerit: Illic si quãdo ut accidit nymbis torrentes exci tantur: & aucta aquarũ pondera ruptis obicibus: ualentius se in cãpos ruũt: eluuione ossa etiã nũc ferũt detegi: quæ ad instar corporis sunt humani: sed mõ grandiore. quæ ob enormẽ magnitudinẽ monstrosi exercitus iactitãt extitisse: idq; adiuuat argumẽto saxorũ ĩmaniũ: q̃bus oppugnatũ cœlum crediderũt. Pergã ad residua: q̃ in Thessaliã & Hæmoniã porriguntur. Sunt eni erectiora q̃ usquã pceritas mõtana attolli ualet. Nec ẽ in terris oibus: qd merito ad istas eminentias cõpareẽ: quippe quas solas diluuialis irruptio cũ uniuersa obduceret humido situ in accessas reliquit. Durãt uestigia nõ languidæ fidei: q̃bus apparet hos locos superstites undose tẽpestatis fuisse. Nam ĩ latebrosis rupiũ cauaminibus quæ fluctuũ cõflígiis tunc adesa sunt rediuiue Cõchiliorũ teste resederunt & alia multa quæ affatim mari incito expuũtur. Ita ut sint licet facie mediterranea: apparent tñ specie littorali. Nũc de incolis reddã. Hæmatius q primus in hæmathia accepit principatũ: seu qa inda go originis eius æuo disperiit: seu qa alta res ẽ: genuinus terræ hẽtur. Post hunc in macedoniis exortũ hæmatiæ nomẽ pstitit. Sed macedo deucalionis mñus nepos. qui solus cũ domus suæ familia morti publicæ superfuerat: uertit uocabulũ. Macedoniãq; a se dixit. macedonẽ Caranus inseqtur dux peloponnessiacæ multitudinis: qui iuxta rñsum datũ e deo ubi capraq; pecus resedisse aduerterat: urbem condidit quã dixit ægeas in qua sepeliri reges mos erat: nec alter excellentium uiroꝝ bustis apud macedonas priscus dabatur locus. Succedit Carano pdica. secũda & trigesima olympiade primus in macedonia rex nominatus cui Alexãder Amynthæ filio diues habitus est. Nec ĩmerito. Ita enim affluenter successus eius ampliandis opibus proficiebant: ut ante oẽs Appollini delphos ioui helidem statuas aureas dono miserit Voluptati auriũ idulgẽtissime deditus: sicut plurimos: qui fidibus sciebant dum uixit in usum oblectamẽti donis tenuit liberalibus. Inter quos & pindaq; Lyricum. Ab hoc Archelaus regnũ excipit prudẽs rei bellicæ: naualiũ ẽt. cõmentor p̃lioꝝ. Is Archelaus in tñ lrarum mire amator fuit. Vt Eurypidi Tragico consiliorũ summam crederet. Cuius suprema nõ contentus prosequi sumptu funeris. crinem tonsus: ẽ & mærorem quẽ animo cõceperat uultu publicauit. idẽ Archelaus phithias & olympiacas palmas quadrigis adeptus. græco potius animo q̃ regali gloriam illam præse tulit. post archelaũ macedonica res dissensione iactata ĩ Amynthæ regno stetit. cui tres liberi: sed Alexander patri succedit. Quo exempto perdicæ primo data copia regiæ potestatis adipiscendæ: qui obiens hæreditariũ regnum fratri philippo reliquit. Quẽ captũ oculo dextro apud mothonã supra diximus: cui debilitatis omen præcesserat. Nam cum nuptias ageret acciti tibicines carmen cyclopeum quasi de colludio cõcinuisse tradũtur. Hic philippus magnũ procreat alexandrũ: quãlibet olympias Alexandri mater nobiliorẽ ei patrem acquirere affecta uerit: cũ se coitu draconis grauidã affirmaret. Ita tantũ ipse egit: ut deo genitus crederetur: peragrauit orbẽ rectoribns Aristole & Calisthene usus: subegit Asiam. Armeniã. Hiberiã. Albaniã. Capadociam. Syriam. Aegiptum. Taurũ. Caucasumq; transgressus est. Bactras domuit. medis & persis imperauit. cepit indiam emensus omnia: quæ liber & Hercules accesserant: forma supra hominem augustiore: cervice celsa: lætis oculis: & illustribus malis ad gratiam rubescentibus: reliquis corporis liniamentis non sine maiestate quadam decorus. Victor omnium uino & ira

uictus Sicut morbo uiolentiæ apud Babylonem humilior q̃ uixerat fortuna exem
ptus est: post quem qui fuerunt magis ad segetem romanæ gloriæ: q̃ ad hæreditatem tanti nominis ortos inuenimus. macedonia lapidem gignit: quem peniten uocat: hunc eundem & concipientibus & parientibus opitulari fama prodiga ē. Circa Tyresiæ sepulchrum plurimus inuenitur.

De thracia & Thracũ morib9. in ea de gruibus & harũdinib9. & Istmon. Ca. xv

Vnc in Thraciã locus est pgere & ad ualidissimas Europæ gentes uela obuertere. Quas qui sedulo experiri uelint nõ difficulter deprehendet: thracibus barbaris inesse cõtemptum uitæ ex quadã naturalibus sapiẽtiæ disciplina Cõcordãt oẽs ad interitum uolũtariũ: dum nõnulli eorũ putant obeuntiũ aias reuerti. Alii non extinguí. sed beatas magis fieri. Apud plurimos luctuosa sunt puerperia. Deniq; recẽtẽ natum flætu parens excipit. Cõtra uersum læta sunt funera adeo ut defunctos gaudio prosequantur. Vxorum numero se uiri iactãt: & honoris loco ducunt multiplex coniugiũ. Quæ fœminæ tenaces sunt pudicitiæ: defunctorum insiliunt cõiugũ rogos: & quod maximũ insigne ducunt castitatis præcipites in flãmas eunt. Nupturæ nõ parentũ arbitratu transeũt ad maritos: sed quæ p cæteris specie ualent subtaxari uolunt: & licẽtia taxatiõis admissa non moribus nubunt sed præmiis. Quas formæ dedecns dotibus emunt: qbus cõiungant. Vterq; sexus epulantes focos ambiunt hærbarũ quas hũt, semine ignibus supiecto. Cui9 nidore pculsi pro læticia hũt imitari ebrietatẽ sensibus habetatis. De ritu ista sufficiunt. de locis & populis quæ sequũtur. Strymonẽ accolũt dextro latere. Dense latere q; Bestorũ quoq; multa noia adusq; Nestũ amnẽ: q radices pangæ circumfluit hebrum othrysarũ solũ fundit: q fluuius excurrit inter priantas: dolangos: thynnos: chopylos: aliosq; barbaros tangit. & Cyconas. Deinde hænius sex millibus passuũ arduus: cuius aduersa Moesi: Gethæ: Sarmathæ. Scythæ: & plurimæ insidũt nationes: ponticũ littus Sitonia gẽs optinet: q̃ nato ibi Orpheo uate decus addidit noi. Quẽ siue sacrorũ siue tantũ secreta in sperchio, pmõtorio agitasse tradunt. Deide stagnũ Bystoniũ. nec lõge regio maronea: in qua Tyrida oppidũ fuit equorũ. Diomedis stabulũ. sed cessit æuo solumq; turris uestigiũ adhuc durat. Inde nõ pcul urbs Abdera: quã diomedis soror & cõdidit: & a se sic uocauit. Mox Democriti domus physici ac si uerũ dicẽt. iõ nobilior hãc Abderã olympiade prima & tricesima senio collapsam Clazomenii ex Asia, ad maiorẽ faciẽ restitutã oblitteratis q̃ præcesserant noi suo uindicauerunt. Locũ Doriscon illustrẽ reddidit Xersis aduẽtus q; ibi recensuit militibus sui numerũ. polydori tumulũ ostendit hæmus in parte quã Aratores Scythæ celebrant. Quondã urbẽ Caramã caciton uocant barbari. Vnde a gruibus pygmeos ferunt pulsos. Manifestum sane est in septẽtrionalem plagam hyeme grues frequentissimas conuolare. Nec piguerit meminisse: quatenus expeditiones suas dirigant & sub quodam militiæ eunt signo: & ne pergentibus ad destinata uis flatuum renitatur. Hãrenas deuorant: sublatisque lapillulis ad moderatã gra uitatem saburrantur. Tunc se tollunt in altissima ut de excelsiore specula metentur quas petant terras fidens meatu præit cateruas. Volatus desidiam castigat: uoceque cogit agmen. Ea ubi obraucata est succedit alia. Pontum transituræ angustias captant. Et quidem eas promptum est oculis deprehendere: quæ inter taurica sunt & paphlagonia idest inter carambim & crium & Methapontum. Cum trans

Apud Thracas puerperia luctuosa sunt

medíũ alueũ aduẽtasse se sciunt: scrupulos sarcina pedes liberant. Ita nautæ pdíde runt cõpluere sæpe ex illo casu saxatili: harenas nõ prins euomunt quã securæ sedis suæ fuerint. Concors cura oium primo fatigatis adeo ut siqua defecerit: congruant uniuersæ: Lassataq; sustolãt usq; dum uires otio recuperent. Nec in terra cura segnior excubias nocte diuidũt: ut ex sõnis sit decima quæq;. Vigiles ponduscula digitulis amplectunt: quæ si forte exciderit sõnum coarguãt. Quod cauẽdũ erit: clãgore idicant. ætatẽ i illis pdit color: nigrescũt senectute. Veniamus ad pmontoriũ ceracriseon byzãtio oppido nobile antea lygos dictũ: qd a dyrachio abest septigẽtis undecim milibus passuũ. Tantũ enim patet iter hadriaticũ mare & ppontidẽ. In cenẽsi quoq; regione nõ longe a flauiopoli Colonia Bitiæ oppidũ quondã hara Therei regis: nunc iuisum & inaccessum hyrũdinibus & deiceps alitibus aliis: q̃q̃ & thebas q̃ illa mœnia sæpius capta sunt aspnentur subire. Nam iter cætera habere illas quoddã pscium inde noscitur: q̃ lapsura nõ petũt culmina & aspnãtur peritura quo quõ tecta. Minime certe a diris auibus impetunt: nec unquã præda sunt ut sacræ cibos nõ sumũt residẽtes: sed in aere capiũt escas & hauriunt. Alter Isthmos in Thracia ẽ similibus angustiis & pari latitudine arcti maris: cuius littora urbes utriq; secus ostẽtant ppontidis ora insignis pacti Emalanensiũ. Cardiaq;: q̃ in cordis facie sita sit: dicta cardia est. Ille aũt magnus hellespontus stringitur i stadia septem: qbus ab europa asiaticã plagã uindicat: hic quoq; urbes duæ Abydos Asiæ & Sestos Europæ: deide cõtraria iter se pmontoria mastusia chersonesi ubi finit europæ sinus: tertius segæum Asiæ: in quo tumulus ẽ cynnoseme dictus hecubæ sepulchrum: & turris pthesilai delubro data: finibus thraciæ a septẽtriõe Ister ostenditur: ab oriente pontus: ac propontis a meridie ægæum mare.

De Claro insula & mirabilibus quæ in Creta sunt & de Caristo & Delo & Diluuio & conturnicibus. Caput. xvi.

Inter Tenedũ & Chium ẽ Claros ĩsula qua ægæus sinus pandit ab dextra Antãdrũ nauigãtibus: saxũ est hoc enĩ uerius q̃ ĩsula meruit cognominari: id qm̃ uisentibus pcul capræ simile creditur: quã græci ægam nuncupant. Aegæus ab ea sinus dictus ẽ. A phalario corcyræ pmontorio ad nauis effigiẽ scopulus eminet: in quẽ trãsfiguratã Vlyssis nauem crediderũt. Cytheræ q̃ a Malea abest quinq; milibus passuum prophyris antea nomen fuit.

Rotinus ẽ Cretã dicere q̃ absoluere i quo mari iaceat. Ita enĩ circũfluĩ illi noia græci pmiscuerũt: ut dũ aliis alia iferũt pœne oblimauerit uniuersã.

Quãtam possimus tm̃ in designanda fide operã locabimus ne qd hæreat sub ancipiti. Inter ortũ porrigit & occasum tractu longissimo: hinc græcia inde cyrenis obiacẽtibus. A septẽtrione ægæis & suis idest creticis æstib9 uerberat. Ab austro libycis undis pfunditur & ægyptiis cõstipata centũ urbibus sicuti phibent: q pdige linguã largiti sunt sed magnis & ambitiosis oppidis. Quoq; pricipatus ẽ pœnes Gortynã Cydoneam Gnoson therannas: scyliosõn: dosiades eam a crete nympha hesperidis filia: Anaximãder a crete rege curetũ Creteseriã prius dictã mox curetum: nõnulli ẽt a tẽperie cœli Macaronesson appellatã pdiderũt: prima mari potuit nauibus & sagittis: prima iris iura iũxit: pyrrhico reptore. Equestres turmas pria docuit, lasciuias uertigines iplicare. Ex q̃ disciplina bellicæ rei rõ conualuit Studium musicum ide cœptum: cum Idæi dactali modulos crepitu ac tinnitu aeris de-

prænsos in uersificum ordinē trāstulissent. Albet iugis montiū dictinei & Cadisti: qui ita excandescūt: ut eminus nauigantes magis putēt nubila: præter cæteros Ida est: qui ante solis ortum solem uidet. Varro in opere quod de littoralibus est etiam suis tempotib⁹ affirmat sepulchrum Iouis ibi uisitatum. Cretes Dianam religiosissime uenerant Britomartem gentiliter nominantes: qd sermone nostro sonat uirginem dulcē: ædem numinis præter quā nudus uestigio nullus licito ingreditur. Ea ædes ostentat manus Dædali Gortynam amnis leneus pterfluit: quo Europā tauri dorso gortyni ferunt uectitatam Hideni gortini & ad hymnum colūt Europæ fratrem ita enim memorant. Videt hic & occurrit sed die iam uesperato angustiori se facie uisendū offerens Gnosii Mineruam ciuem deam numerant: primūq; apud se fruges latas affirmant audacter: cum Atticis contēdētes. Ager creticus silueſtrium capraq; copiosus est: ceruo eget. Lupos uulpes aliaq; quadrupedum noxia nusq̄ educat. Serpēs nulla larga uitis: mira solis idulgentia arboq; puētus abūdantes. Nam in huius tm̄ insulæ pte repupulant cæsæ cupressi; herba ibi est: q̄ Alimos dicit ea admorsa diurnā famem phibet: proide & hæc eretica est: pharāgium aranei genus ē. Si nissum querā nulla uis corporis: si ptātem ictū hoiem ueneno interficit. Lapis quoq; idæus dictylus dr: insulæ istius alūnos coloris ferrei humano pollici similis. Auem noctuā Creta non hēt: & si inuehatur: emoritur. Caristos aqs calentes habet quas elopias uocant. Et Caristias aues quæ flāmas ipune inuolant Carbasa ēt quæ inter ignes ualent. Chaleis eadem habita est apud priscos ut Callidemus auctor est: ære ibi primum repto. Tytanas in ea antiquissime regnasse ostēdunt ritus religionū. Bryareo enim rem diuinam caristii faciunt: sicut Aegæoni calchidendes. Nam ois ferme Euboea tytanū fuit regnum: Cycladas autumant ide dictas: qa licet spaciis longioribus a delo piectæ in orbem tm̄ circa delum sitæ sunt. Orbē cyclon grai ferunt. Chios homeri tumulo cæteras antecedit. Meminisse hoc loco par est post primū diluuium Ogygii tēporibus notatū: cum nouem & amplius mensibus diē continua nox inumbrasset: Delon ante oēs terras radiis solis illuminatam sortitāq; ex eo nomen: q; prima reddita foret uisibus. Inter Ogygium sane & Deucalionē medium æuum. Dcc. annis datur. Eadē ē & Orthygia: quæ clarissima est in cycladū numero multifarie traditur. Nūc austeria a cultura apollinis: nunc a uenantibus lagya: uel Cyntho: pirpile ēt quoniam tabula ibi & ignis inuēta sunt. In hac primum uisæ Cothurnices aues quas orthygias Græci uocant: has easdem in latonæ tutela estimant constitutas: nec semper apparent: adueniendi habent tempora æstate depulsa. Cum maria tranant impetus differunt ex metu spatii longioris uires suas nutriunt tarditate. Vbi terram psentiscunt: coeunt cateruatim deinde globatæ uehementius properant. Quæ festinatio plerūq; exitium portat nauigantibus. Accidit enim in noctibus ut uela insidant ut impulsis funibus alueos inuertant: austro nunquā exeunt. Nam metuūt uim flatus tumidioris plurimum se Aqlonibus credunt: ut corpora pinguiuscula atq; eo tarda facilius pueat siccior & uehementior spiritus. Orthygometra dicit: quæ gregem ductitat: eandē terræ proximantem accipiter speculatus rapit. Ac propterea opera est uniuersis: ut sollicitent ducem generis externi: per quā frustrentur prima discrimina. Cibos graui ssimos habent semina uenenorum. Quam ob causam eas dānauere prudentium mensæ. Solum hoc animal præter hominem morbum patitur comitialem.

De Euboea Insula Paro Naxo Icaro Melo Carpharo Rhodio Lēno. Ca. xviii.

Vboea tam modico æstu diuidua est a Boetiæ cōtinenti: ut dubitandū sit
e an numerari iter insulas debeat. Nam late q̄ uocāt terreponte iungitur &
p fabricam breuissimæ machinæ adit pede: ceneo promontorio uadit ī se-
ptētrionem: duobus aliis in meridiem extenditur. Quorum gerestos spectat Atti-
cam Caphareus pminet in helespontum. Vbi post Ilii excidium argiuam classem
uel Mineruæ ira: uel q̄ certior pdit hystoria sydus arcturi grauibus affecit casib9.

De Paro Insula. Caput. xix.

Armore paros nobilis ab delo oppido frequentissime prius tamen Mino-
m ia q̄ paros dicta: nam subacta a Minoe quoad in creticis mansit legib9 Mi
noiam loquebant: præter marmora dat & Sardā lapidem: q marmore q
dem pstat inter gēmas ueros uilissimus dicit Naxō a delo duo de uiginti milia pas
suum separat: in qua Strongile oppidū Sed naxos Dionysias q̄ naxos prius dicta:
uel qa hospita libero patri: uel qd fertilitate uitiū uincat cæteras. Sunt præterea cy
clades plurimæ: sed in supradictis præcipuum est: qd memoriæ debeatur.

E Sporadibus est & Icaros: quæ Icario mari nomen dedit: hæc inter Sa-
d mum & Miconū pcurrentibus saxis ihospita ac nullis finibus portuosa
ob inhumana littora ifamis est: uult ergo Varro Icar certe ibi naufragio
interisse: & de exitu hois ipositum nomē loco. Nā in Samo nihil nobilius q̄ Pytha
goras ciuis. Qui mox offensus statu tyrānico relicta domo patria a Bruto consule
q reges urbe exegit Italiā aduectus ē. Melos q̄ Calimachus Mellanidā dixit: oium
insular rotundissima ē: iuxta æoliam: Nā a carpatusia aq̄ carpathium sinū dicim9
Nunq̄ ita cœlū nubilum ē: ut in sole Rhodos nō sit. Lēnii Vulcanum colunt: iō in
Lēno metropolis Ephestia: præterea oppidū myrrhinā: cuius finib9 mons Athos
in macedoniā umbrā iacit. Quod frustra iter miracula notauerunt: cū Athos a Lē
no ex & octogita milib9 passuum separet. Est sane athos sublimis adeo: ut altior
estimet. q̄ unde ibres cadunt. Quæ opinio eo fidē cōcepit: q̄ in aris q̄s cacumie su-
stinet nunq̄ cineres eluunt: nec qcq̄ ex agerib9 suis pdunt: sed quo relicti fuerit tu
mulo pmanēt: In sūmo oppidū Acrotō fuit in quo dimidio lōgior q̄ ī aliis terris ico
lētiū ætas progabat: Ideo ide hoies Macrobios græci: nri appellauere lōgæuos.

De Quarto Europæ sinu ubi scribitur de Helesponto: Propontide: Bosphoro
& Delphinis. Caput. xxi.

Vartus Europæ sinus ab Helesponto icipit: mæotidis hostio terminatur:
q atq̄ ois hæc latitudo quæ Europā Asiāq̄ diuidit in septem stadiorū angu-
stias stringit: hic est Hellespōtus: hac Xerxes ponte nauibus facto pmea
uit. Tenuis deinde eūrypus porrigit ad Asiæ urbē priapū: quā magnus Alexāder
potiundi orbis amore transcēdit: & potitus ē. Inde diffusus æquore patētissimo rur
sus stringit in ppontidē. mox in qngentos passus coarctat: fit Bosphorus Thra-
cius. qua Darius copias traduxit: hæc pfundas delphinas plurimos habent: ī qb9
causæ miraculi multiformes. Ante oia nihil uelocius habēt maria: sic ut plerūq̄ sa-
liētes trāsuolēt uela nauiū. Quo coheāt cōiuges euagant. Catulos edūt. Decim9
mēsis maturū facit partum. Lucinā æstiuus dies soluit. Vberibus fœtus alunt. Te-
neros in faucib9 receptāt. Inualidos aliquātisper prosequunt. In trecesimū annū
uiuunt: qd exploratum est in experimentū caudis amputatis. Ora nō quo cæteræ

beluæ loco habent sed ferme in uentribus Cōtra naturam aquatilium soli linguas mouēt. Aculeatæ sunt spinæ dorsi eorꝫ cū ira subiacet inhorrescūt. Cū animi conqescūt: qbusdam receptaculis operiunt. Spirare eos in aquis negant: & uitales auras nō nisi in aere supo recipe. Pro uoce gemitus est similis humano. Certū habent uocabulū: quo accepto uocātes sequunt; nam ꝓprie Symones nominantur. Voces hominū aqlonis flatu celerius hauriunt. Cōtra austro spirante auditus obstruuntur. Mulcent musica: gaudēt cātibus tibiarꝫ. Vbicūq; symphonia ē: gregib⁹ adue tāt. Diuo Augusto pricipe in cāpania delphinem puer fragmētis panis primo illexit: & in tantum consuetudo ualuit: ut alēdum se ēt manibus ipsius crederet. Mox cū ꝓfluxisset puerilis audacia: itra spacia eū Lucrini lacus uectitauit: Vnde effectū: ut a baiano littore eqtantē puerꝫ puteolos usq; perueheret: hoc ꝓ annos plurimos tam diu gestū est: donec assiduo spectaculo desineret miraculū esse: qd gerebat: Sed ubi obiit puer: sub oculis publicis desiderio eius mærore delphin interiit. pigeret hoc asseuerare ni Mecenatis & fabiani multorūq; præterea esset litteris cōpræhēsum. In africano mox littore apud Hipponē Diorrhitū Delphin ab Gipponiēsibus pastus tractādū se ꝑbuit: ipositos quoq; frequēter gestauit: nec populi tantū manibns acta res. Nam & procōsul affricæ Flauianus ipse eū cōtingit Vnguentis ēt delibuit. Qui odoris nouitate obsopitus aliquātisper ꝓ exanimi iactitat⁹ ē: multisq; mensibus desciuit a solita conuersatione. Apud lasum urbē Babyloniæ puerū delphinus adamauit. Quem dum post assueta colludia recedētem ipatientius sequtur: harenis inuectus hæsit. Alexāder magnus amorē illū numinis fuisse interprætatus: præfecit puerꝫ neptuni sacerdotio iuxta eandē urbē: ut Hegesidemus auctor est. Alium puerꝫ Hermiam noie per maria similiter insidentem cū undiosior fluct⁹ necauisset: delphin ad terrā reuexit: & uelut fateret reatum penitentiam suā morte mulctauit: nec reuerti uoluit amplius in ꝓfunda. Suppetūt & alia exēpla: ut Ario hē trāseamus: cuius exitum annaliū cōprobauit fides. Ad hæc si quādo lasciuiunt noui fœtus a maioribus dat adultior gregi custos. Quo magistro eludere impet⁹ incursantium beluarꝫ adiscant: q̄q̄ ibi præter phocas rara beluas est: plurimus tynnus in ponto: nec alibi pœne fætificant. Nusq̄ enim citius adolescunt scilicet ob aqs dulciores. Illabunt ueris tpe intrant dextro littore: læuo exeunt: hoc inde accidere credunt: q; dextris oculis acutius cernunt: q̄ sinistris.

De flumine Istero. Fibro pontico & gemma pontica. Caput. xxii.

Ster germanicis iugis oritur: effusus mōte: q; in rhauracos galliæ aspectat
i Sexaginta amnes in se recepit: oēs ferme naugabiles: septē hostiis pōtum influit. Quorꝫ primū peuce: secundum naracustoma. Tertiū Calostoma Quartū pseudostoma. Nā Baryostoma ac deinde Spilēstoma lāguidiora sunt cæteris. Septimū uero pigrum ac plaustri specie non hēt: qd amni compare priora quatuor adeo magna sunt: ut ꝓ longitudinē quadraginta milium passuum nō misceant æquori: dulcemq; haustū incorrupto detinent sapore: ꝓ uniuersum pōtum Fiber plurimus: quē alio uocabulo dicūt castorē. Listri similis est: aīal morsu potētissimū adeo: ut cum hoiem inuadit: conuentū dentiū nō prius laxet q̄ cōcrepuisse psenserit ossa fracta. Testiculi eius appetunt i usum medellarꝫ: idcirco cū urgeri se itellegit: ne capt⁹ ꝓsit: ipse geminos suos deuorat. Mittit pōtus & gēmas: q̄s a pria pōticas dicimus gēere diuerso. Aliæ aureas: aliæ sanguineas hnt stillas: & hæ qui

dem inter ſacras habentur. Namq; oſtentationi poti ſq̃ uſui diliguntur. Non gut tis aſperſæ ſunt ſed longis colorum ductibus liniuntur.

De hippane amne. Caput. xxiii.

Mnis hippanis oritur inter Auchetas: ſcythicorum amnium priceps: pu-
a rus & hauſtu ſaluberrimus uſq; dum callipodum terminis inferatur: Vbi
fons exampeus infamis eſt amara ſcaturigine. Qui exampeus liquido ad mixtus floruí amnem uitio ſuo uertit: adeo ut diſſimilis ſibi in maria condatur. Ita inter gentium opiniones fama de Hyppane diſcordat: qui in principiis eum norũt prædicant: qui in fine experti ſunt non iniuria execrantur.

De flumine Boriſthene & aliquibus aliis. Caput. xxiiii.

Pud Neuros naſcit̃ Boriſthenes flumen: in quo piſces egregii ſaporis: &
a qbus oſſa nulla ſunt: nec aliud q̃ Carthagines tenerrimæ: ueꝝ Neuri ut ac
cepimus æſtatis tpibus in lupos tranſfigurant̃. Deinde exacto ſpacio qd̃ huic ſorti atributũ eſt in priſtinã faciem reuertunt̃: populis iſtis deus Mars eſt: p ſimulachris enſes colunt: hoies uictimas hnt: oſſibus adolét ignes focoꝝ. Gelõi ad hos pximant. De hoſtium cutibus & ſibi indumẽta faciũt & eqs ſuis tegmina. Ce lonis Agathyrſi collimitant̃ ceruleo picti colore: fucatis in cerulũ criminibus: nec hoc ſine differẽtia: nam q̃to qs altero pſtat tanto ppenſiore nota tingit̃: ut ſit idiciũ humilitatis minus pigi: poſt Anthropophagi qbus execrãdi cibi ſunt hũana uiſce ra. Quẽ morem ipiæ gẽtis adiacẽtium terraꝝ pdit triſtiſſima ſolitudo: quas ob ne fariũ ritum finitimæ natões metu pfugæ reliquerũt: & ea cã eſt: ut uſq; ad mare qd̃ thabin uocãt p longitudinẽ eius oraꝝ q æſtiuo orienti obiacet: ſine hoie terra ſit & imẽſa deſerta: quoad pueniat̃ ad ſeres. Calybes & Dacæ in pte Aſiaticæ Scythiæ crudelitate ab imaniſſimis nihil diſcrepãt. At Albani in ora gentes q poſteros ſe Ia ſonis credi uolũt: albo crine naſcũtur: canitiẽ habent auſpicium capilloꝝ. Ergo ca pitis color genti nomẽ dedit. Glauca oculis ineſt pupilla: ideo nocte pluſq̃ die cer nunt: Apud hos populos nati canes feris obiciuntur: frangunt tauros: leones perimunt: detinent quicqd obiectum eſt. Quib9 ex cauſis meruerunt ẽt annalib9 tradi. Legimus petẽti Indiam Alexandro a rege Albaniæ duos miſſos. Quoꝝ alter ſues ſibi & urſos oblatos uſq; adeo ſpreuit: ut offenſus degeneri præda ignauo ſimi lis diu accubaret: quẽ p ignorãtiam uelut inertem: Alexãder extingui ipetrauit. Al ter uero monitu eoꝝ qui donũ pſecuti erãt leonem miſſum necauit: Mox uiſo ele phãto notabiliter exultãs beluã primũ aſtu fatigauit. Deinde cũ ſũmo ſpectãtium horrore terræ afflixit: hoc genus canum creſcit ad formã ampliſſimã: terrificis latra tibus ultra rugitus iſonãtes: hæc ſunt de canib9 albanis reliqua cõia uniuerſis. Do minos æqualiter canes oẽs diligũt: ſicut exẽplis palã factũ ẽ. In Epiro deniq; domi ni pcuſſorẽ in coetu agnitũ latratu canis pdidit: Iaſolitio iterfecto canis ipſius aſp natus cibũ inedia obiit. Liſimachi regis canis: flãmis ſe iniecit: accẽſo domini rogo & pariter igni abſumptus eſt. Garamãtum regẽ ducẽti canes ab exilio reduxerunt præliati aduerſus reſiſtentes. Colophonii & Caſtabilẽſes canib9 in bella productis primas acies iſtruebant. Appio Iunio, publico Sicinio conſulib9: dãnatũ dominũ canis cũ abigi nõ poſſet: comitatus i carcerem mox pcuſſum ululatu proſecutus ẽ: Cũq; ex miſeratione populi romani poteſtas ei cibi fieret: ad os defuncti eſcam tu lit. Vltimo deiectũ in thyberim cadauer adnatans ſuſtẽtare conatus eſt. Canes ſoli

nomina ſua recognoſcunt: itinerꝗ meminerũt. Indi coitus tpe in ſaltibus canes fœminas religant: ut cũ his tygres coeãt. Quarꝗ ex primis cõceptibus ob nimiã feritatẽ inutiles ptus indicãt: Itidẽ ſecũdos: tertios educãt: ægiptii canes: e nilo nunq̃ niſi currẽtes lãbitant dũ a crocodillis iſidias cauẽt. Inter Antropophagos in Aſiatica pte numerant̃ Eſſedones: q & ipſi nefandis polluunt̃ iter ſe cibis: Eſſedonum mos eſt parentũ funera cãtibus ꝓſequi: & ꝓximorꝗ corrogatis cœtibus cadauera ipſa dẽtibus laniare: pecudũq̃ carnibus mixta dapes facere. Capitum ét oſſa: auro icincta in poculorꝗ tradere miniſteriũ: Scythotauri pro hoſtiis cædũt aduenas. Nomades pabula ſequunt̃ Georgii i europa ſiti agros exercẽt. Aſiatæ peride i europa ſiti: neq̃ mirant̃ aliena: neq̃ ſua diligũt. Sitarchæ uſu auri argẽtiq̃ dãnato in æternũ ſe a publica auaritia abdicauerũt. Scytharꝗ interius habitantiũ aſperior ritus ẽ. Specus incolũt: pocula nõ ut Eſſedones: ſed de inimicorꝗ capitibus moliũt̃. Amant p̃lia. Interẽptorꝗ cruorem ex uulneribus ipſis bibũt. Numero cædium honor creſcit: quarꝗ exptem eẽ apud eos ꝓfanũ eſt: hauſtu mutui ſanguis fœdus ſanciũt: non ſuo tm̃ more ſed medorꝗ quoq̃ uſurpata diſciplina. Bello deniq̃ qd̃ geſtum ẽ olympiade nona & quadrageſima anno poſt Ilium captũ ſexcẽteſimo q̃rto iter Aduatem Lidũ & Aſtyagem Mediæ regẽ hoc pacto firmata ſunt iura pacis. Colchorꝗ urbẽ diſcoriadem amphitus & Circius Aurigæ caſtoris & pollucis cõdiderunt: a qbus hemocorꝗ gens exorta ẽ: ultra Sauromatas in Aſia ſitos q Mithridati latebrã: & qui originẽ medis dederũt: confines ſunt Thalii: his natiõibus quas ab oriẽte cõtingũt caſpii maris fauces. Quæ fauces mirꝗ in modũ uacuãtur ibribus: creſcunt æſtibus. Heniocorꝗ montes. Araxen Moſchorꝗ phaſin gignunt. Sed Araxes breuibus iteruallis ab Euphratis ortu caput tollit: ac deide in Caſpiũ ferẽt̃ mare. Arimaſpi circa Geloſitron poſiti uniocula gens ẽ: ultra hos & rhipheũ iugum regio ẽ aſſiduis obſeſſa niuibus: pterophorõ dicũt. Quippe caſus cõtinuarũ ruinarꝗ qdam ibi exprimit ſimile pẽnarum. Dãnata pars mundi & a rerꝗ natura in nubẽ æternæ caliginis merſa: ipſiſq̃ ꝓrſus aquilonibus cõflatitiis rigẽtiſſima. Sola terrarꝗ nõ nouit uices tẽporꝗ: nec de cælo aliud accipit q̃ hyemẽ ſempiternã: In aſiatica ſcythica terræ ſunt locupletes ihabitabiles: nam cũ auro & gẽmis affluant gryphes tenẽt uniuerſa: alites ferociſſimæ: & ultra oẽm rabiẽ ſæuiẽtes. Quorꝗ imanitate obſiſtente aduenis acceſſus difficilis ac rarus ẽ. Quippe uiſos diſcerpũt: uelut geniti ad plectẽdam auariciæ temeritatẽ. Arimaſpi cũ his dimicant: ut iterci piãt lapides quorꝗ non aſpernabimur ꝓſequi qualitates. Smaragdis hic locus patria ẽ: qbus tertiam iter lapides dignitatem theophraſtus dedit. Nam licet ſint & Egyptii: & calcedonii: & medii: & laconici præcipuus honor eſt ſcythicis. Nihil his iucũdius: nihil utilius uidẽt oculi. Imprimis uirent ultra itrigua gramina ultra amnicas hærbas. Deide obtutus fatigatos coloris reficiũt leuitate. Nã uiſus quos alterius gẽmæ fulgor retuderit: ſmaragdi recreãt & exacuunt. Nec aliam ob cãm placuit: ut nõ ſculperent̃: ne offenſum decus imaginũ lacunis corrũperent̃: q̃q̃ q uerus eſt difficulter uulneret̃: probantur hoc pacto: ſi aſpectus trãſmutatur. Sed cũ gloſobi ſunt: ꝓxima ſibi inficiunt aere repercuſſo: aut cũ concauĩ ſunt: inſpectãtium facies æmulẽtur: ſi neq̃ umbra neq̃ lucernis neq̃ ſole mutantur. Optimos tm̃ ſortiũtur ſitus: quibus planicies reſupina eſt & extẽta. Inueniũtur etheſiis flatib9. Tunc enim detecto ſolo facilime internitent. Nam Etheſſiæ plurimũ harenas mo-

uent. Alii minus nobiles in cõmissuris saxorum uel in metalis ærariis apparẽt: quos chaliosmaragdos nuncupant. Vitiosi eorꝝ intrisecus quasdã sordes hñt uel plũbo: uel capilamẽtis: uel ẽt sali similes. Laudant austero mero uiridi ꝓficiunt oleo: q̃uis natura ibuantur. Et Cyanæus lapis e scythia est optimus: si ceruleo corruscabit: cuius gnari in maré & fœminã genus diuidunt: fœminis nitor purus ẽ. Mares pũctis ad grãm interlucentibus auratis puluisculis uariat. Istic & chrystallus q̃ licet par maior europæ & ꝓticula asiæ subministrẽt: ꝑciosissimũ tñ Scythia edit. Multꝰ ad pocula destinatur: nã fert calorẽ ꝑcipue qualibet nihil aliud q̃ frigidũ pati possit sexangulus iuenitur. Qui eligũt purissimũ captant: ne quid ruffum nec nubilũ uel spumis oblitũ arceat ꝓspicuitatẽ. Tũc ne duricia, iusto ꝓpensior obnoxium fragilitati magis faciat: putant glaciẽ coire: & in chrystallũ corporari: sed frustra: nam si ita foret nec alabãda Asiæ: nec cyprus insula hanc materiã ꝓcrearent: qbus regiõibus admodum citatissimus calor est. Liuia augusti ad pondus quingẽtũ qnquagiita libraꝝ inter capitolina dona Chrystallum dedicauit.

De Hyperboreis. Caput. xxv.

Abula erat de Hyperboreis & rumor irritus: si quæ illic ad nos usq; fluxe-
t runt forẽt credita. Sed cũ ꝓbissimi auctores: & satis uero idonei sententias pares faciant. nullus falsum reformidet. De Hyperboreis rem loquemur. in colũt pœne Pterophoron. quẽ ultra Aquilonẽ accepimus iacere: gẽs beatissima: eam Asiæ magis q̃ Europæ dederũt. Alii statuũt media inter utrũq; solẽ antipodũ occidentẽ & nrm renascẽtẽ orientẽ. Quod aspernatur rõ tam uasto mari duos orbes iterfluẽte. Sunt igitur in europa: apud quos mundi cardines eẽ credunt: & extimos siderum ambitus: semestrẽ lucẽ auersum tantũ una die solẽ quanq̃ existant: q putãt nõ quotidie ibi solẽ ut nobis: sed uernali æqnoctio exoriri: autũnali occidere ita sex mẽsibus ĩfinitum diẽ: sex aliis cõtinuã esse noctẽ. De cœlo magnã clementiã auræ spirãt salubriter: nihil noxii flatus hñt. Domus sunt nemora uel luci. In diem uectum arbores subministrãt. Discordiã nesciunt. Aegritudine nõ inqetãtur. Ad innocentiã oibus æquale uotum Mortẽ accerscũt. & uoluntario interitu castigãt obeundi tarditatẽ. Quos saties tenet uitæ: epulati delibuitq; de rupe nota ꝑcipitem casum in mare ꝓfundum destinant: hoc sepulturæ genus optimũ arbitrantur. Aiunt etiã solitos p uirgines ꝓbatissimas primitias frugũ Apollini delio missitare. Verum hæ qm̃ perfidia hospitum nõ illibatæ reuenissent deuotionis quã peregre proseque bantur pontificum mox intra fines suos receperunt.

De Aliis Scytharum gentibus. Caput. xxvi.

Ltera in Asia gens est ad initiũ oriẽtis æstiui: ubi deficiunt rhiphæoꝝ monti
a um iuga Hyꝑboreis similes: quos dñt rhiphæos. Et ipsi arbustoꝝ frõdibus gaudẽt. Baccas edũt. Iuxta uiros ac fœmias tedet criniũ. Itaq; uterq; sexus comas tondet. Amant qetem: nõ amãt lædere. Sacri habentur: attrectariq; eos etiã a ferocissimis nationibus nefas ducitur. Quicũq; periculum a suis metuit: si ad rhiphæos trãsfugerit: tutus ẽ: uelut Asilo tegatur: Vltra hos Cymmerii & gens Amazonum porrectã ad Caspium mare qd dilapsum ꝑ asiaticæ plagæ terga Scythicũ irrũpit oceanum. Sed magnis deinde spaciis intercedẽtibus hostia Oxi fluminis. Hicarni habent: gens syluis aspera copiosa: imanibus feris fœtaq; tygribus. Quod bestiarum genus insigne maculis notæ & pernicitas memorabile reddiderunt: ful-

uo nitent: hoc fuluum nigrãtibus segmẽtis interundatum uarietate apprime decet pedũ motũ nescio uelocitas an puicatia magis adiuuet. Nihil tam longũ ẽ: qd̃ non breui penetrẽt: nihil adeo antecedit qd̃ nõ illico assequãtur. Ac maxie potẽtia earũ pbat̃ cũ mrnis curis icitatur cũ catulos isistunt raptoribus. succedant sibi eqtes licet: & astu q̃li quãtalibet fuga amoliri pdã uelint: nisi i psidio maria fuerit: frustra ẽ ausum oẽ. Notant̃ frequẽtissimæ: si qñ latrões suos asportatis catulis renauigãtes uidẽt i littore iritata rabie se dare pcipites uelut ppriã tarditatẽ uoluntaria castigantes ruina: q̃q̃ de fœtu uniuerso uix unꝰ q̃at subtrahi. Pãtheræ quoq; numerosæ sũt in hyrcania: minutis orbiculis sup pictæ ita ut oculatis ex fuluo circulis uel cerulea uel alba distinguat̃ tergi suppellex. Tradũt odore eas & in cõtẽplatiõe arméta mire affici: atq; ubi eas psentiscãt pperato cõuenire: nec terreri nisi sola oris toruitate. Quã ob cãm pãtheræ abscõditis capitibꝰ: q̃ corpis reliq̃ sunt spectãda pbẽt. ut pecuarios greges stupidos i obtutu populẽtur secura uastatiõe. Sed hyrcani ut hoibus itẽtatũ nihil ẽ frequẽtiꝰ eas ueneno q̃ ferro necant. Aconito carnes illiniũt: atq; ita p cõpita spargũt semitas. Quas ubi esæ sunt. fauces eas sagina obsidentur. Iõ gramini nomẽ pardaliachẽ dederũt. Sed pãtheræ aduersus hoc uirus excrementa humana deuorãt: & suopte ingenio pesti resistunt. Lenta illis uiuacitas: adeo ut eiectis iterraneis mortẽ diu differãt. In his sylueſtribꝰ & pardi sunt: secũdũ a pantheris genus: noti satis nec latius exequẽdi. Quos adulterinis coitibus degenerantur: partus leænarum & leones quidem pcreantur: sed ignobiles.

Vnde mediteranea maria oriantur. Caput. xxvii.

Voniã in ponticis rebus sumus: nõ erit omittẽdũ: unde Mediteranea maria
q caput tollãt. Existimãt enim qdã sinus istos a gaditano freto nasci: nec aliam esse originẽ q̃ inundationẽ irrũpentis oceani. Cuius spiritu puagante apud aliquot Mediterranea littora: sic i italiæ parte fieri accessus uel recessus. Qui cõtrarium sentiũt: oẽm illũ fluorẽ aiunt a põticis faucibus iundare: idq; fulciunt argumento non inani: q; æstus e põto profluus nunquã reciprocetur.

De insulis Scythicis. Caput. xxviii.

Nsula Apollinitas. lxxx. milibus passuũ abest a Bosphoro traciæ citra istrũ
i sita. ex qua. M. Lucullus Apollinẽ nobis Capitolinum extulit: ante Boristenem Achillis insula est: cum æde sacra: quam ædem nulla ingreditur ales: & quæ forte aduolauerint raptim fugam properant.

De Oceano scythico & itinere indico. Caput. xxix.

Oceanum septẽtrionalẽ ex ea parte qua apropanisso amne scythicæ alluit̃
o Hecateus Amalchiũ appellat: q; gẽtis illius lingua significat cõgelatum mare: philemon a Cymbris ad pmõtorium rubeas Mori mauruſam dicit uocari: hoc est mare mortuũ: Vltra rubeas qcqd est croniũ nominant. mare aũt Caspiũ ex altero ponti latere ultra massagetas Apaleos Scythas esse in Asiatica plaga dulce haustu sicut Alexandro magno pbatum est mox Pompeio magno qui bello mithrydatico sicut conmilito eius Varro tradit: ipsis haustibus periclitari fidem uoluit. Id euenire pdunt. e. numero fluminũ: quorum tanta copia ibi confluit: ut naturam maris uertant. Nõ omisserim: q; per idem tempus eidẽ magno licuit ex india diebus octo a Bactris usq; Dalerion flumen: quod influit Oxum amnem peruenire: Deinde mare Caspiũ: deinde per Caspium ad Cyri amnis penetrare fluentum:

qui hiberiæ & Armeniæ fines interluit. Itaq; a Cyro diebus nō amplius quinq; iti/
nere terreno subuectis nauibus: ad alueū phasidis pertendit: p cuius excursus in pō
tum usq; uenientes Indiā liquido probatū est inuehi posse: auctor Xenophon Lam
psacenus a littore scythaq; insulam Abaltiam petentibus triduo nauigari eius ma/
gnitudinem īmensam & pene similē continenti. Nec longe Eocenas separari: quas
qui habitāt uiuunt: ouis auium marinarū & auenis uulgo nascētibus. Peride alias
propter cōstituas æque īsulas: quaq; Hippopadas indigenæ humana usq; ad uesti/
gium forma in equos pedes desinūt. Esse insulas & phanesioq; gētem quorum au/
res adeo in effusam magnitudinem dilatētur ut reliqua uiscerum illis cōtegāt. Nec
amiculum aliud sit: q̄ ut membra membranis aurium uestiant.

De Ceruis tragelapis: Capūt. xxx.

Nteq̄ digrediamur ab Scythia: religio est nō præterire quæ nā peculiares
a ibi sint feræ syrsiæ: Cerui plurimi i hac terra. Igitur ceruos psequemur: Ma/
res gnis huiusce cū statutū ēps Venerem incitauit: sæuiūt rabie libidinis ef/
ferati: fœminæ licet prius cōserant: nō cōcipiūt ante arcturi sidus. Nec q̄libet par/
tus suos educāt: teneros studiose occulunt: & abscōditos inter pfunda fruticum uel
hærbaq; pedū uerbere castigāt ad latēdum. Cum maturuerit ad fugā robur excer/
citio docent cursus: & assuescūt saliri per abrupta Acceptis canum latratibus secun
dum uentos uias dirigunt: ut odor cū ipsis recedat. Mirātur sibillū fistulaq; : rectis
auribus acutissime audiūt: submissis nihil. Stupent oia: ppterea facilius obuios se
præbent sagittantibus. Si maria tranant nō aspectu petunt littora: sed olfactu. ifir/
mos ponūt in ultimo: & lassoq; capita cluníbus p uices sustinēt. E cornibus qd dex
trum fuerit efficatius ē ad medelā. Si fugare angues gestias Vtrū uelis uras. Quæ
ustrina pterea nidore uitiū aperit ac detegit: si cui inest morbus comitialis: pro æta
te ramulos augēt. Id incrementū in sex annos pseuerat. Deinceps numerosiora nō
pūt fieri cornua: pūt crassiora. Quæ quidē castratis nunq̄ crescūt: nec tñ decidūt.
Dētes indicāt senectutē: cū aut pauci inueniūtur aut nulli: serpētes hauriunt & spi
ritu nariū extrahūt de lateribus cauernaq;. Dictanum ipsi prodiderunt: dū eo pasti
excutiunt accepta tela: hærbaq; quoq; quā cinarem uocāt cōtra noxia edunt gra/
mina. Aduersus uenena mirificū est hinuli coagulatū occisi in matris utero: patuit
eos nunq̄ febrescere. Quā ob cām confecta ex medullis eoq; unguēta sedāt calores
hoium languētium. Legimus plurimos matutinis diebus ceruin ā carnē degusta/
re solitos sine febribus lōgæuos fuisse. Quod demū pderit: si uno uulnere fuerit in/
terēpti. Ad dignoscēdam uiuacitatē Alexāder magnus torques plurimis ceruis in/
nexuit: qui post annū cētesimū capti: nec dum senii indicium pferebant. Eadē pœ/
ne specie sunt: quos tragelaphos dicunt: sed nō alibi q̄ circa phasidem apparent: tā
tumq; illi uilosos habent harmos: & menta permissis hirta barbis.

Germania de auibus herciniis de bisontibus & uris: de Alce Gangauiæ īsulæ de
succinode lapide Galaitide ceraunio albō. Capūt. xxxi.

Ons cœcus ipsæ ingēs nec riphæis minor collibus initiū Germaniæ facit:
f hunc ingynones tenēt: a qbus primis post Scythas nomen Germanicū cō/
surgit. Diues uirorum terra frequēs populis numerosis & īmanibus extēdi
tur: iter hercinium saltum & rupes sarmatarū. Vbi icipit danubio. Vbi desinit Rhe
no pfunditur. De īternis eius ptibus Albaguthalus uisella amnes altissimi pcipitan

tur in oceanũ. Saltus Hercineus aues gignit: quarꝫ pẽnæ p obscurꝫ emicãt: & inter lucent: q̃uis obtẽta nox dẽsat tenebras. Vnde hoies loci illius plerũq; nocturnos excursus sic destinãt: ut illis utãtur ad p̃sidiũ itineris dirigendi: p̃iactisq; p opaca callíũ rõnẽ uiæ moderãtur idicio plumarꝫ refulgẽtiũ: In hoc tractu sane & in oi septẽtrionis plaga Bisontes frequẽtissimi: q boues feris similes setosi: colla iubis horrida. Vltra tauros pnicitate uigẽtes: capti assuescere manu nequeũt. Sunt & Viri: quos imperitũ uulgus uocat bubalos: cũ bubali pœne ad ceruinã faciẽ in Africa ꝓcreent. Istis porro quos uros dicimus taurina cornua in tantũ modũ ꝓtendunt: ut dẽpta ob insignẽ capacitatẽ iter regias mẽsas potuũ gerula fiant. Est & alces mulis cõparanda: adeo ꝓpẽso labro supiore: ut nisi recedẽs in posteriora uestigia pasci nõ queat Gangauia ĩsula eregione germaniæ mittit aĩal: q̃le Alce: sed cuius suffragines ut Elephãtis flecti nequeũt: ꝓpterea nõ cubat cũ dormiendũ ẽ. Tñ somnolentã arbor sustinet: q ꝓpe casura secatur. Vt fera dum assuetis fulcimẽtis ĩnititur faciat ruinã. Ita capit alioqn difficile est eã manu capi: nã in illo rigore poplitũ ĩcõpræhensibili fuga pollet. De germanicis ĩsulis Gangauia maxima est. Sed nihil in ea magnum ꝑter ipsam. Nam glesaria dat chrystallũ: dat & succinũ: qa succinũ germani gentiliter uocãt glesũ. Qualitas materiæ istius summatim antea Germanico aũt Cæsare oẽs germaniæ oras scrutãte comperta arbor est: pinei gñis: cuius mediale autũni tẽpore succino lachrymat. Sucũ esse arboris de significatione nois capessas. Pinũ uero unde sit genitũ: si usseris: ipsius succi odor indicabit: p̃ciũ opæ est ire lõgius: ne padancæ syluæ credãtur lapidẽ fleuisse: hãc speciẽ in illiricum barbari itulerũt. Quæ cum per pãnonica cõmertia usu ad trãspadanos hoies foret delata: qd ibi primũ nostri uiderãt: ibi etiã natã putauerũt. Munere Neronis principis apparatus oĩs absq; succino inornatus est: nec difficulter cum p idem tps tredecim milia librarum Rex Germaniæ dono ei miserit. Rude primũ nascitur & corticosum. Deinde incoctum adipe lactentis suis expolitur: ad quẽ uidemus nitorẽ pro facie: habet nomẽ Amelleum: dicitur & phalernũ: utrunq; de similitudine aut uini aut utiq; mellis: In aperto ẽ q̃ rapiat folia: q̃ trahat paleas: q̃ uero medeatur multis uitaliũ incõmodis: medentium docuit disciplina. Et India habet succinum sed Germania plurimum optimũq; qm̃ ad insulã glesariã ueneramus a succino cœptum: ut superius dictũ. Nãq; Germaniæ continentibus gallica reperitur: quã gẽmã arabicis anteponunt. Vincit enĩ gratia Arabes: qdã dicunt eam nõ alibi deꝑhendi: q̃ in nidis auium: quã melanchoritos uocãt. Qd nullus recipit: cum apud germaniæ populos q̃uis rara in saxis tñ appareat: honore & p̃cio ad Smaragdos uiret pallidum nihil iocundius aurꝫ decet Cerauniorꝫ porro genera diuersa sunt. Germanicum cãdidum est: splẽdet tñ cerulo: & si subdiuo habeas: fulgorem rapit syderum.

De Gallia. Caput. xxxii.

Alliæ inter Rhenum & Pyrenæum. Item inter Oceanum & montes Cebẽ
g nam ac Liren porrigũtur: fœlices ꝓpinguibus glebis ac cõmode prouentibus fructuariis, pleræq; cõsitæ uitibus & arbustis: oĩa ad usum animantium fœtu beatissima. Riguæ aqs fluminum & fontium. Sed fontanis interdum sacris ac uaporantibus Infamantur uenení periculo ritu incolarum: q: ut aiunt: ueri enim periculũ nõ ad me|reo pio detestabili sacrorum ritu: nõ ad honorem. Sed potius ad iniuriam religionis, humanis litant hostiis: ex isto sinu quoquo orbis uelis exeas in

Hispanias & in Italiā terra mariq; in Africā mari tm̄: Si Thracia sit petēda: excipit ager rheticus opimus & ferax. Brigātino lacu nobilis. Inde noricus frigidus & parcius fructuosus: qua subducitur a iudis alpiū ad modū lætus. De hinc Pānonia uiro fortis: & solo plano læta atq; uber: drauo Sauo iclytis amnibus circūflua. Mox mesiæ quas maiores nr̄i iure cereris horreū noiabant: In quarū parte quæ pontica est apparet hærba: qua inficitur oleū: qd̄ uocāt medicum: hoc ad incēdium excitatum si obruere aqua gestias: ardet magis: nec alio sopitur q̄ iactu pulueris.

De Britānia & lapide Satage. Caput. xxxiii.

Inis erat orbis ora gallici littoris: nisi Britānia īsula qualibet amplitudine nomen pœne orbis alterius mereretur. Octingētis. n. & amplius millibus passum lōga porrigitur: ita ut eā in Calidonicū usq; angulū metiat̄. in quo recessu Vlyssem Calydoniæ appulsū manifestat ara græcis lr̄is īscripta: uoto multis īsulis nec ignobilibus circūdatur. Quarq; Hibernia ei pximat: magnitudine in hūana est: ritu incolarq; aspero. Alia ita pabulosa: ut pecuaria ibi nisi iterdū estate a pastibus arceātur: in periculū agat saties. illic nullus anguis: auis rara: gēs īhospita & bellicosa. Sanguine iterēptorq; hausto: prius uictores uultus suos obliniunt: fas ac nefas eodē aio ducūt puerpera si qn̄ marē edidit: primos cibos gladio īponit mariti in q; ospuuli summo mucrone auspiciū alimētorq; leuiter infert: & gentilibꝰ uotis optat: nō aliter quā in bello & inter arma mortē oppetat. Qui studēt cultu: dentibus marinantiū beluarq; īsigniunt ensiū capulos. Cādicant eni ad eburneā claritatē: Nā pcipua uiris gloria ē in tela. Apis nusq; aduectū inde pluuerē seu lapillos si qs sparserit iter aluearia examina. fauos deferunt. Mare qd̄ Hyberniā & Britanniā interluit undosum in quēcūq; toto in āno: nō nisi æstiuis pauculis diebus ē nauigabile. Nauigant aūt uimineis alueis: quos circūdant ambitiōe tergorq; bubalorq;. Quātocunq; tpe cursus tenebit nauigātes escis abstinēt: freti latitudinē in cētum uiginti milia passuū diffundi: q fidē ad uerq; rōcinati sūt estimarunt. Syllura quoq; īsulā ab ora quā gens Britānia detinet: turbidū fretum distinguit. Cuius hoies etiā nunc custodiunt morē uetustū: nundinas ac nūmum refutāt: dant res & accipiūt Mutationibus necessaria potiꝰ q̄ pciis parāt. Deos pcolūt. Sciam futurorq; pariter uiri ac fœminæ oñtant. Attanatis īsula alluit̄ fræto gallico: a Britāniæ cōtinente æstuario tenui separata frumētariis cāpis fælix: & gleba uberi: nec tm̄ sibi soli: uerq; & aliis salubris locis. Nam cū ipsa nullo serpat̄ angue: asportata inde terra quoquo gētiū iuecta sit: angues necat. Multæ & aliæ circū Britāniā īsulæ. e. qbus Thyle ultima: in qua æstiuo solstitio sole de cancri sydere faciēte transitū nox pœne nulla. Brumali solstitio perinde nullus dies: ut ortus iunctus sit occasui. Vltra Thylē accepimꝰ pigrum eē & cōcretū mare a Calydoniæ pmōtorio thylen petentibus biduī nauigatio est. inde excipiunt Ebudes īsulæ: qnq; numero: quarq; incolæ nesciunt fruges: piscibus tm̄ & lacte uiuunt. Rex unus est uniuersis. Nam quot quot sunt oēs angusta interluuie diuiduntur. Rex nihil suum habet: omnia uniuersorum: ad eqtatē certis legibus stringitur. Ac ne auaricia diuertat a uero discit paupertate iusticiā: ut pote cui nihil sit rei familiaris. Verum alitur e publico nulla illi datur fœmia ppria: sed per uicissitudines in quācunq; cōmotus quis sit: usurariam sumit. Vnde ei nec uotum nec spes cōceditur liberorum. Secundā a continenti stationem eūtibꝰ. Orcades pbent̄: Sed Orcades ab ebudibus porro sunt septē dierum totidēq; noctium

cursu. Numero tres uacant hoie: nō habent syluas: tantum uinceis hærbis in horrescunt. Cætera eaq; nudæ harenæ & rupes tenēt. Ab Orcadibus Thylen usq; qnq; dieq; ac noctiū nauigatio ē. Sed Thyle larga & diutina Pomona copiosa ē. Qui illic habitāt principio ueris iter pecudes pabulis uiuunt: deinde lacte in hyeme conspergūt arborum fructus. Vtuntur fœminis uulgo: certum matrimonium nullis. Circuitus Britāniæ quadragies octies septuaginta qnq; milia passuum sūt. In quo spacio magna & multa flumina sunt: fontes callidi opipare exculpti: apparatus adusus mortaliū. Quibus fontibus p̄sul est Mineruæ numē: in cuius æde ꝓpetui ignes nunq̄ canescunt in fauillas: sed ubi ignis tabuit: uertitur in globos saxeos. Præterea ut taceā metallorum largā uariāq; copiam: qbus Britāniæ solū undiq; generū pollet uenis locupletibus. Gagates hic plurimꝰ optimusq; lapis. Si decorem reqras nigro gēmeus: si qualitatē nullius fere pōderis: si naturam a qua ardet oleo restinguitur: si potestatem attritu calefactus applicita detinet æque ut succinum: regionem partim tenēt barbari: qbus per artifices plagarum figuras: iam inde a pueris uariæ aīalium effigies incorporantur: inscriptisq; uiscerib̄ hois incremēto pigmētis notæ crescunt. Neq; quicq̄ magnæ patiētiæ loco nationes fere ducūt: q̄ ut per memores cicatrices plurimum fuci artus bibant.

De Hispania: Gaditano freto Mediterraneo mari & oceano. Caput. xxxiiii.

Euersus ad cōtinētem res Hispanienses uocant. Terraq; plaga cōparāda optimis nullis post hūda frugū copia siue soli ubere. siue uineaq; puentus respicere: siue arborarios uelis: oi materia affluit quæcūq; aut p̄cio cara ē: aut usu necessaria Argētū uel auq; si requiras hēt: ferrariis nunq̄ deficit: nec cedit uitib̄ uincit oleas: diuidua ē ꝓuinciis tribus. Secūdo punico bello nr̄a facta: & nihil ī ea ocio sum nihil sterile. Quicqd cuiuscūq; modi negat messem uiget pabulis ēt q̄ arida sūt ac sterilia rudētium materiē nauticis submininistrant. Nō cogunt ibi sales: sed effodiunt. Depurgāt in minium nitelas pulueris: fucant uellera ut ad ruborē miq; deputēt Cocci uenenū. In lusitania ꝓmōtoriū est: qd artabrum: alii Olisiponense dicūt: hoc cœlū terras & maria distinguit: Hispaniæ latus finit: cœlū & maria hoc mō diuidit: q; a circuitu eius īcipiūt oceanus gallicus: & fons septētrionalis oceano atlāticō & occasu terminatis. Ibi oppidū olisiponæ ab Vlysse cōditum. Ibi tagus flumē Tagū ob harenas auriferas cæteris amnibus p̄tulerūt: In ꝓximis: olisiponis æque lasciuiunt mira fœcunditate: nā spirāte fauonio uento cōcipiūt: & sitientes uiros auraq; spiritu maritant. Hiberus amnis toti Hispaniæ nomē dedit. Betis ꝓuincie uterq; nobilis. Carthaginē apud Hiberos: q̄ mox Colonia facta ē: pœni cōdiderūt. Tarraconē Scipiōes: iō caput ē ꝓuinciæ Tarraconēsis. Lusitanū littus pollet gēma ceraunio plurimū: qd etiā indsciis p̄ferunt: huius ceraunii color ē. Epyropo: qualitas igni ꝓbatur. Quem si sine detrimento sui pferat aduersus uim fulgurum credit opitulari. Cassiterides insulæ spectant aduersum celtiberiæ latus plumbi fertiles: & tres fortunatæ e qbus solum uocabulum signandū fuit. Ebusus E balearibus quæ: a Diano abest septingenta stadia: serpentem non habet: utpote cuius terra serpentes fuget. Colubraria quæ sucronem uersus est: fœta est anguibus. Bocchoris regnū Baleares fuerunt. usq; ad euersionem frigum: Cuniculis aīalibus quondā copiosæ in capite Beticæ ubi extremus est noti orbis terminus: insula a continenti septingentis pedibus separatur: quam tyrii a rubro profecti mari erythræam peni ligua sua

E

est. Ista fabula. Isid. lib. 14.

Gadir idest septē noiauerunt. In hac Geryonem æuum agitauisse plurimis monumētis ꝓbatur. tam & si qdem putent Herculē boues ex alia ísula abduxisse: q̄ Lusitaniam contuet'. Sed Gaditanū fretū a gadibus dictum: atlanticus æstus in nostrū mare discidiū orbis imittit. nam oceanus quē græci sic nomināt. a celeritate: ab ocasu solis irrūpens læuo latere Europam radit. Africam dextro. Scissisq; calpe & Abila mōtibus: quos dicūt colūnas Herculis: iter Mauros fundit' & hispaniā. Ac freto isti cuius. xy. Milia passuū efficit lōgitudo: latitudo uix septē. Quodam hostio aperit lumen iterni æquoris mixtum mediteraneis finibus: quousq; orientē procellit horr qui hispanias profundit: hibericus fert' & Balearicus. qui narbonensem prouinciā gallicus. Mox Lygusticus ab eo ad Siciliam Tuscus. quē græci Ionium uel Tyrrhenū Itali inferr uocāt. A Sicilia cretam usq; siculus. Inde creticus: qui in Pāphiliam & ægyptium ꝓtenditur mare. Quæ aquarr moles torto in septētrionem prius latere: anfractibus magnis iuxta græcias & Illirycū ꝑ Hellespontum i angustias stringit' propontidis: quæ prōpōtis Europam Asiāq; discriminans ad mæotidem puenit. Causas nominū non uniformis dedit ratio. Asiaticum & phænicū a ꝓuintiis dictum. ab isulis carpatium: ægeū: Icaricum: Balearicum. Cypriū: Agentibus Ausonium: Dalmaticū. Lygusticū: Thuscum Ab oppidis hadriaticū. Argolicū. Corynthium. Tyriū: Acasibus hoium myrthicum uel helespontū: A memoria regis Ionium. A bouis trāsitu uel angustiis ēt meatibus bouū peruiis bosphorus A moribus accolarr Euxinus Aximus antea appellatus Ab ordine fluenti: ꝓpontis. ægyptium pelagus Asiæ dat'. Gallicū europæ: africū libyæ: his ut quæq; proxima sunt uenerūt in partes partiū hæc i gremiis terrarr. Oras aūt extimas oceanus amplectit': qui a littoribus suis Arabicus: Persicus: Indicus. Aeous: Syricus: Hyrcanus: Caspius: Scythicus. Germanicus: Gallicus Atlanticus. Lybicus: Aegyptius dī. Cuius accessus increméta circa littora indiæ uæhementissime proruunt: maximosq; ibi exitus faciūt: Siue q̄ suspensus altius substollat' ui caloris: seu q̄ in ea pte orbis & fontiū & fluminū copia sit effusior. Dubitatur ēt nunc q̄bus ex causis intumescat oceanus: uel quatenus cum supfluus sibi fuerit rursus in se residat: Nec i obscuro ē: plura pro igeniis differentiū: potius q̄ pro ueritatis fide expressa: Sed omissa ancipiti concurrentium qōne. has opiniones probatissimas iuenimus. physici autumant mundum aīal esse: eūq; ex uariis elementorr corporib⁹ conglobatum. moueri spiritu. regi mente. Quæ utraq; diffusaq; ꝑ membra oia æternæ molis uigorē exerceant. Sicut ergo in corporibus nostris cōmercia sunt specialia. Ita in profundis oceani nares quasdam mundi constitutas: per quas emissi anhælitus uel reducti modo inflent maria: modo reuocent. At hi qui siderr sequuntur disciplinam contēdunt meatus istos cōmoueri lunæ cursibus: adeo ut sic uicisitudines inter macies aq̄rum & plenitudinem respiciant: ad auctus eius uel defectiones. Neq; eodem semptpe. sed pro ut illa aut mergatnr. aut surgat: uariant se alternantes recursus.

De Lybia. hortis hesperidum monte Atlante: Caput. xxxy.

E Hispania excursus in libyam: nam Bellonæ ꝓgressus quod Beticæ oppidum est: ultra interiacens fretum tria & triginta milia passuum tangit: d

Excipit. Mauritaniam: quæ nunc colonia: & cuius primus auctor Antheus fuit. Porro quia in illo ambitu ægyptiū finitur pelagus: & libycum incipit placuit ut Africam libyam diceremus. Quidā tamen libyam a libye Epaphi filia: Afri

cam autem ab Afro libys Herculis filio potius dictã receperũt. Lix quoq; colonia i eodẽ tractu cõstituta ẽ; ubi Anthei regia: q implicãdis explicandisq; nexib9 humi melius sciens uelut genitus matre terra. ibidẽ ab Hercule extinct9 ẽ. Nã de hortis hesperidũ & puigili dracõe ne famæ licẽtia uulneret fides: ratio hæc est. flexuoso meatu æstuariũ e mari fert: adeo sinuosis lateribus tortuosum: ut uisentibus ꝓcul lapsus angueos facta uertigine mentiant. Itaq; ꝓ hortos appellauere circũdat. Vnde pomorꝫ custodẽ interpretantes: struxerunt iter ad mendatiũ fabulandi. Sed hæc Isula sinuata finibus aluei recurrentis in qbusdam æquoris spiris uel spatiis sita præter arbores oleastri similes: & aram sacrã herculi aliud nihil præfert qd ꝓpaget uetustatis memoriam. Verꝫ ultra frutices aureos: & metalla frondẽtia illud maris mirum: ꝓ solũ inferiore loco licet libra depressius nunq̃ accessus freti superlabit. sed obstaculo naturalis repaguli i ipsis marginibus hæret unda: & intimis oraꝫ super ciliis spõte fluctus in giꝫ resistunt. Ita spectaculo loci ingenio nimiꝫ planicies manet sicca q̃uis prona supueniãt æquora. Sala oppidũ iminet Salæ flumini: ab hoc ꝑ Auctoloꝫ gentẽ iter est in Atlanticas solitudines. Atlas mons. e. media harenaꝫ consurgit uastitate: & eductus in uiciniã lunaris circuli. Vltra nubila caput cõdit: Qua ad oceanũ extendit cui a ꝗ nomẽ dedit. Manat fontib9: nemoribus inhorrescit. rupib9 asperat. squalet ieiunio: humo nuda nec herbida. Qua africam contra auersus ẽ opimus nascẽtibus spõte frugibus arborib9 proceris opacissimus. Quarum odor grauis. comæ cupressi similes. Vestiunt lanugine: sericis uellerib9 nihilo uilliore. In eo latere & hærba Euphorbia copiosa: cuius succus ad multiplex proficit p̃sidium sanitatis: ad ocularíãq; p̃cipue claritatem. nec mediocriter ꝑcellit uim. uenenoꝫ. Vertex sp niualis. Saltus eius quadrupedes ac serpentes feræ & cũ his elephanti occupauerũt. Silet p diem uniuersus: nec sine horrore secretus ẽ. lucet nocturnis ignib9. choris ægypanũ undiq; personat. Audiunt & cantus tibiaꝫ. & tinnitus cymbaloꝫ p oram maritimã A lixa abest quinq; & ducẽtis milib9 passuum. lixa a gaditano freto cẽtum quindecim milibus habitatus ante: ut idicat loci facies: quondã cultu exercita: in q̃ usq; adhuc uitis & palmæ extãt uestigia. Apex pseo & herculi puius cæteris inaccessus: ita fidẽ araꝫ inscriptio palam facit. Qua spectat ocasum iter ipsum & flumẽ Anatim quadringẽta sex milia passuũ infames bestiis. siluæ obsidẽt. Amnes circa eũ non tacendi. Qui licet separent iteruallis ampliorib̃us. trãsierunt: tñ in quoddam Atlantici mõtis ministeriũ. a Sana marino haustu Bãbotum. crodicillis hippopothamis refectũ Vltraq; adhuc amnis q atro colore exit per intimas & exustas solitudines: quæ torrente perpetuo: & sole nimio: plusq̃ ignito nunq̃ ab æstu uindicat: hæc de atlãte: quẽ mauri Addirim nominant & hãmonis punici libri & nostri annales prodiderunt. Iuba ẽt ptholomæi filius: q utriusq; mauritaniæ regno potitus est. Suetonius quoq; paulinus sũmam huic cognitioni imposuit manum: q ultra atlantẽ primus & pene solus romana signa circũtulit. Mauritania In ea de elephãtis: de pugna eoꝫ & draconũ. Prouintiis mauritaniis tingitana quæ solstitiali plagæ obuia est: quæq; porrigitur ad internum mare exurgit mõtibus septẽ: q a similitudine fratres appellati freto iminẽt: hi mõtes elehãtis frequẽtissimi sunt. Monẽt a pricipio hoc aiantiũ genus dicere. Igitur elephãti iuxta sensũ humanũ itellectũ hẽnt. memoria pollẽt. sydeꝫ seruãt disciplinã. luna nitescẽte gregati amnes petũt. mox aspersi liquore: motibus solis exortũ qbus possunt sa-

lutant. Deide in saltus reuertunt. duo eorum genera sunt. Nobilliores indicat magnitudo, minores nothos dicunt Candore dentiũ intelligit iuuenta. Quorum alter semp in ministerio est, alteri parcit: ne hebetatus assiduo repercussu minus uigeat si fuerit dimicandũ cum uenatu præmuntur: pariter confligunt: ut ebore dãnato non requirant. Hanc enim sibi cãm inesse periculi sentiunt. Oberrãt agminatim. Natu maximus ducit agmẽ: ætate ꝓximus cogit sequentes. Flumen transituri minimos ante mittũt: ne maior ingressu alueum atterrant: & profundos depressis uadis gurgites faciant. Venerẽ ante annos decem. fœminæ: ante quq; mares nesciũt: Biẽnio coeunt. Quinis nec amplius i anno diebus: Nõ prius ad gregarium numerum reuersuri q̃ uiuis aquis abluant. ꝑ fœminas nunq̃ dimicant. Nulla enim nouerũt adulteria: Inest illis clementiæ bonum. Quippe si per deserta uagabundum hoiem forte uiderint: ductus usq; ad notas uias præbent. Vel si confertis pecorib9 occursitent. Itinera sibi blanda & placida manu faciũt: ne qd obuiam aĩal iterimãt. At conflictu fortuito si qñ pugnatur: non mediocrem habent curam saucior. nam fessos uulneratosq; in mediũ receptant. Cum captitate uenerint in manus hoium: mansuescunt hausto ordei succo. Maria trãsmeaturi: naues nõ prius subeunt: q̃ de reditu illis sacramentũ luatur. Indicos elephantes mauritani timent: & quasi paruitatis suæ cõscii aspernant ab his uideri. Nõ annis decẽ ut uulgus sed biẽnio ut Aristoteles deffinit. utero grauescũt. nec amplio9 q̃ semel gignũt nec plures q̃ singulos: uiuũt in annos trecẽtos. Impacientissimi frigoris. Truncos edunt. lapides hauriũt gratissimas in cibatu palmas habẽt. Odorem muris uel maxime fugiunt: Pabula ẽt quæ a musculis contacta sunt recusant. Si quis casu Chamælontem deuorauerit uermem: elephantis ueneficũ oleastro sumpto pesti medetur. Durissimũ dorso tergus est. uentri mollius. Setarum hirsutiæ nullæ. Inter hos & dracones iugis discordia Deniq; insidiæ hoc astu præparant: serpentes per semitas delitescunt: per quas elephanti assuetis callibus euagant: atq; ꝑtermissis prioribus postremo adoriunt ne qui antecesserint ualeant ultimis opitulari. Ac primũ pedes nodis illigant: ut laqueatis cruribꝰ impediant gradiẽdi facultatem. Nam elephanti nisi peruẽti hac spira; mora uel arboribus se uel saxis applicant. ut nisu ac pondere nitibũdo attritos necent angues Dimicationis ꝑcipua cã est: q; elephantis ut aiunt frigidior inest sãguis. & ob id a draconibus auidissimo torrẽte captant æstu. deniq; nunq̃ inuadũt nisi potu grauatos: ut uenis propensius irrigatis maiorem sumant de oppressis sacietatem. Nec aliud magis q̃ oculos petunt: quos solos expugnabiles sciũt. Vel interiora aurium qa is tantum locus defendi non potest promuscide. Isaq; cum ebiberint sanguinem dum ruunt beluæ: dracones obruunt. Sic utrinq; fusus cruor terram imbuit: sitq; pigmentum quicqd soli tinxerit: quod cinabarim uocant Elephantes Italia anno urbis conditæ quadragesimo septuagesimo secũdo: in lucanis primum bello epirotico uidit: & boues lucas indę dixit. Cæsariensi Coloniæ cæsaria inest a diuo Claudio deducta. Bochi prius regia: postmodum Iubæ indulgentia populi romani dono data. Inest & oppidum Signa: qd habitaculum Siphaci fuit. Nec ab Icosio taciti recedamus. Hercule enim illac transeunte uiginti: qui a comitatu eius desiuerant locum diligunt. Iaciunt mœnia. Ac nequis imposito a se nomine priuatim gloriaretur decondentium numero urbi nomen datum.

De Numidia & in ea de Vrsis. Caput. xxxvi.

Vod est a flumine Amsica Numidiæ dat': huius incolæ q̃diu errarũt pa-
q bulatoibus uagabundis nomades dicti sunt: urbes i ea q̃plurimæ nobilesq;
sed circa eminẽt. Dein chulli purpuraria fuco tyriis uelleribus cõparata.
Ois hæc regio finibus in Zeugitanũ limitẽ desinit. Qua pte sylueſtris ẽ: feras edu
cat: q̃ iugis ardua: equos alit. eximio ẽt marmore p̃dicat'. Numidici urli forma cæ
teris p̃stant: rabie dũtaxat & uillis ꝓfundioribus. Nã genitura par ẽ quoquo loco
editis eam ꝓtinus dixero. Coeunt nõ itidẽ quo quadrupedes aliæ sed apti amplexi
bus mutuis uelut humanis cõiugationibus copulant'. Deliderũ ueneris hyems su
scitat. secreti honore reuerent' mares grauidas: & i hildẽ licet foueis partitis tũ per
scrobes secubatiõibus diuidunt'. Lucinæ illis properatius tp̃s est. quippe uteꝝ tri/
gesimus dies liberat: unde euenit: ut p̃cipitata fæcunditas. informes creet ptus. Car
nes pauxillulas edunt: qbus color candidus oculi nulli & de festina imaturitate tm̃
rudis sanies exceptis unguium liniamẽtis. has lãbendo sensim figurant: & iterdum
ad pectoratas fouent: ut assiduo icubatu calefactæ aialem trahant spiritũm. Inter/
ea cibus nullus. Sane diebus peimis. xiiii. Matres in sõnum ita concidunt: ut nec
uulneribꝰ excitari queãt. Enixæ quaternis latent mẽsibus. Mo-egressæ in diem
libeꝝ tantam patiunt' insolentiã lucis: ut putes obsitas cæcitate. Inualidũ ursis ca-
put: Vis maxia in brachiis & lũbis: unde interdũ posticis pedibꝰ insistunt. Insidiant'
aluearibus apũ. maxime fauus appetũt: nec auidibus aliud q̃ mella captant. Cum
gustauere mãdragoræ mala moriunt'. Sed eunt obuiã: ne malum in pniciem cõua
lescat: & formicas deuorant ad recuperandã sanitatem. Si qñ tauros adoriunt': sci
unt qbus potissimum partibus imorent'. nec aliud q̃ cornua aut nares petunt. cor
nua ut põdere defatigent': nares ut acrior dolor sit in loco teneriore. M. Messalla
cõsule. L. Domitiꝰ ænobarbꝰ curulis ædilis ursos numidicos cẽtũ & totidẽ. æthio
pas uenatores i circo romão edidit. Idq; spectaculũ iter mẽorabiles titulos ãnotat'.

De Aphrica & in ea feris & aliis memorandis. Caput. xxxvii.

Mnis Africa a Zeugitano pede incipit promõtorio Appollinis Sardiniæ
o cõtrouersia ꝓmontorio Mercurii ꝓcedens i frontẽ sicanã proide extenta
in duas ꝓminentias. Quaꝝ altera promontoriũ candidum dicit' altera q̃
est in cirenaica regione phicontẽ uocãt. ea p sinũ creticũ opposita cretæ insulæ: con
tra Tænaꝝ laconie excurrit harenis. Catabathmon ægypto insinuata: cui ꝓximi
cyrenẽses. extendit' iter duas syrtes: quas inaccessas uadosum ac reciprocũ mare
efficit cuius sali defectꝰ uel icremẽta haud ꝓmptũ ẽ deprehẽdere. ita icertis moti
bus nũc ibreuia rescindit dorsuosa nũc æstibus inundat' inqetis. Vt Varro auctor
est: p flabilem ibi terrã uentis penetrãtibus: subitã uim spũs citissime aut remouera
maria aut resorbere. Omnis hæc plaga ab æthiopia & terminis asiæ: tigri flumine:
qui nilũ parit ab hispania freto scindit'. latere quo ad meridiẽ uergit fontium inops
& ifamis siti. altrinsecus quã septẽtrionẽ patitur aquaꝝ larga i agro byzãceno pa
tet: passuũ ducẽtis uel amplius milibꝰ glebis ita ꝑpinguibus: ut iacta ibi sæmina cũ
icremẽto cẽtesimæ frugis renascantur. Externos i ea plurimos cõuẽtasse argumẽ
tũ de urbibꝰ & locis dabimus Boron promontorium qd aqlone cedit' græci adue-
næ sic uocauerunt hipponẽ rhegiũ postea dictum. Itẽ hipponẽ alteꝝ de iterfluen-
te freto diarchiũ nuncũpatum: nobilissima oppida eqtes græci cõdiderunt. Clipeã
ciuitatẽ Siculi extruunt: & aspida primum noiant. Veneriam ẽt in qua ueneris he-

rycinæ religiones trāſtulerunt. Athei Tripolim lingua ſua ſignant: de triū urbium numero ideſt œeſa: Brate: leptis: Magnæ e Philenis fratribꝰ a laudis cupidine gratū uocamē datū. hadrimento atq; carthagini auctor ē a tyro populus. Sed quæ ſup carthagine ueraces libri pdiderūt: hoc loco redda Vrbē iſtam ut Cato i oratione ſenatoria autumat: cum rex Lapon rex libya potiret: Eliſſa mulier extruxit domo phenix & carthadā dixit: qd punico ore exprimit nouā ciuitatē. Mox ſermone uerſo in uerbū punicū. & hæc Eliſſa & alia carthago dicta eſt. Quæ poſt annos ſeptingētos trigintaſeptē excidit: q̄ fuerat extructa. Deide a. C. Gracco Colonis italicis data: & Iunōia ab eo dicta: aliq̄tiſper ignobilis humili & lāguido ſtatu. Demū i claritate ſecūdæ carthaginis interiectis centū & duobus annis. M. Antonio. P. dolabella cōſulibus enituit. alterq; poſt urbē Romā terraq; decus. Verum ut ad africam redeā: ipſa ſuo cingit angulo. Interna eius plurimæ qdem beſtiæ ſed pricipaliter leones tenēt Quicut Ariſtoteles phibet ſoli ex eo genere qd dentatū uocant uident: ptinus atq; naſcunt hoq; trifarium genus ſcribit. Nā breuiores & iubis criſpi plærūq; ignaui ſunt: & ibelles: longiores & coma ſimplici acres magis ac potētes. At hi quos creant pardi i plebe remanēt: iubaq; inopes: pariter oēs parcunt a ſagina: primū qui alternis diebus potū. alternis cibū capiunt ac frequenter ſi cōcoctio nō eſt iſecuta. ſolitæ cibationi ſupponūt diē. Tum q; carnes iuſto amplius deuoratas cū grauant iſertis in ora unguibus ſponte ptrahūt Sane & cum fugiēdū eſt: in ſacietate diē faciunt: Senectā defectio pbat dentiū. Nam clementiæ idicia multa ſūt pſtratis parcunt. In uiros potius q̄ i fœminas ſæuiunt. Infantes nō niſi i magna fame perimūt. Nec a miſericordia ſeparant. Aſſiduis deniq; exēplis patet eos pepciſſe: cū multi captiuoq; aliquot leōibus obuii itacti repatriauerint. getulæ ēt mulieris nomē Iubæ libris cōpræhēſum ē: q̄ obteſtata occuſantes feras īpunis rediit. Auerſi cōeunt. nec hi tri: ſed & lynces: & cameli: & elephāti: & tygrides. Leænæ fœtu primo catulos quinq; edunt: Deide p ſingulos partus numeq; decoquunt: annis i ſequētibus Sed poſtremo cū ad unum materna fœcūditas recidit: ut ultimo: ſingulos pereent ſteriles fiūt in æternū. Animos leonū frons & cauda indicāt: ſicut motus eqni de auribus intelligunt. Dedit enim hæc ſigna generoſiſſima cuiq; natura. Vis ſūma in pectore ē: firmitas in capite pcipua. Cum pmunt a canibus cōtēptim recedunt: ſubſiſtenteſq; iterdum ancipiti receſſu diſſimulant timorem: idq; agunt: ſi in campis patētibus ac nudis urgeant. Nam ſylueſtribus locis quaſi teſtem gnauiæ nō reformidantes quāta poſſunt ſe fuga ſubtrahunt. Cum inſequuntur: niſum ſaltu adiuuant. Cum fugiūr non ualent ſalire gradientes mucroes unguium uaginis corpoq; claudunt: ne cacumina attritu tundant. Hoc adeo cuſtodiunt: ut non niſi auerſis falculis currant. Septi a uenantibus obtutu terram contuent. quo minus conſpectis uenabulis terrantur. Nunq̄ limo uident minimeq; ſe uolunt aſpici. Cantus gallinaceoq; & rotarum timent ſtrepitus. Sed ignem magis. Leontophonas accepimus uocari beſtias modicas: quæ capte exurunt: ut earum cineris aſpergine: carnes pollutæ. iactæq;. per compita concurrentium ſemitarum leones necēt ſi q̄tulūcunq; ex illis ſumpſerint. Propterea leones naturali eas præmunt odio. atq; ubi facultas data eſt: morſu quidem abſtinent: ſed dilaniatas exanimant pedum niſibus: Spectaculum ex his Romæ primus edidit Seuola publii filius. in curuli ædilitate. Hienam quoq; mittit africa cui cum ſpina riget: collū continua unitate flecti

nequit: nisi toto corpore circũacto. Multa de ea mira: primũ q̃ sequit̃ stabula pastorũ. & auditu assiduo addiscit uocamen: qd exprimere possit imitatiõe uocis humanæ: ut in hoiem astu accitũ noctu sæuiat. Vomitus quoq; mentit̃ humanos: fallisq; singultibns sollicitos sic canes deuorat: Qui forte si uenantes umbrã eius dũ insequunt̃ cõtigerint: latrare nequeũt: uoce pdita: eadẽ Hiena inquisitione corporũ sepultorũ busta erit: ppea prõptius est maré capere. Fœminis enim ĩgenita ẽ calidior astutia. Varietas multa inest oculis: oculorũq; mutatio: In quorũ pupillis lapis ĩ uenit̃. Hienium dicunt p̃ditum illa ptãte, ut cuius hois fuerit linguæ subditus p̃dicat futura. Verũ Hiena qd̃cunq; aĩal ter lustrauerit mouere se nõ põt. Quapropter magicã sciẽtiã inesse ei ꝓnunciauerũt. In æthiopiæ pte coit cũ leæna: Vnde nascitur monstrũ: cui Corococtæ. nomẽ est. Voces hoium & ipsa pariter affectat: Nũq; cohibet aciẽ orbium, sed in obtutũ sine mutatione cõcendit. In ore gingiua nulla: dens unus atq; ꝓpetuus: q̃ ut nunq̃ retundat̃ naturaliter capsularũ mõ claudit̃ Interea quæ dicunt hærbatica eadem africa onãgros hẽt: in quo genere singuli imperitant: gregibus fœminarũ æmulos libidinis metuunt: Inde est qd̃ grauidas suas seruant: ut in editis maribus si qua facultas fuerit: generãdi spem morsu detruncẽt. Quod cauẽtes fœminæ iseceſſibus partũ occulunt. Africa serpẽtibus adeo fœcũda ẽ: ut mali huius merito illi potissimũ palma det̃. cerastæ p̃ferunt quadrigemia cornicula. quorũ ostentatione ueluti esca sollicitatas aues perimunt. Nã reliqua corporis de idustria harenis tegunt. nec ullum iũdiciũ sui p̃bent: nisi ex ea pte qua inuitatis dolo passeribus necẽ ꝓpetuã aucupẽtur. Amphisbena cõsurgit ĩ caput geminũ quorũ alterũ in loco suo ẽ: alterũ in ea pte qua cauda. Quæ cã efficit: ut capite uterq; sexus nitibũdo serpat tractibus orbiculatis. Iaculi arbores subeunt: e qbus uiima xima turbinati penetrãt aĩal qd̃cunq; obuiam fortuna fecerit. Scithale tanta p̃fulget tergi uarietate: ut notarũ gratia uidentes retardet̃. Et qm̃ reptando pigrior est: quos assequi neqt miraculo sui capiat stupentes. In hoc tñ squamarũ nitore: hyemales exuuias pria ponit. plures diuersæq; aspidum species: uerũ disparis effectus ad nocendũ Dypsas siti interficit. hypnale sõno necat. teste ẽt Cleopatra emit̃ ad mortẽ Aliarũ uirus qm̃ medelas admittit: minus famæ meret̃. Hemorrhois morsu sanguinẽ elicit: & dissolutis uenarũ cõmertiis, qcqd animæ est: euocat per cruorem Præster quẽ percusserit dissenditur: enormiq; corpulẽtia necat̃: extuberatos ictus sæpium statim putredo seqtur. Sunt & Hãmoditæ, est & Cenchris. Elephantiæ. Chersidri: camæ: dracõtes. postremo q̃tus nominum tantus mortium numerus. Nam scorpiones: scythici: lacertiq; uermibus. non serpentibus ascribunt̃. Mõstra hæc si bibant: clæmentius feriunt. habẽt affectus non temere nisi coniuges euagantur. Capto altero uel occiso uter superfuerit efferatur: Subtiliora sunt capita fœminis. Aluí tumidiores: pestis nocentior. Masculus æqualiter teres est. sublimior etiã mitiorq; Igit̃ anguibus uniuersis hebes uisus est raro in aduersum cõtuent̃. Nec frustra cum oculos nõ in fronte habent sed in temporibus adeo: ut citius audiant q̃ qd aspiciãt. De gẽma heliotropio inter æthiopiã Africã. Cyprum, certamẽ fuit: q̃ nã mitteret generis huius eminẽtissimã, deꝑhẽsumq; ẽ documẽtis plurimis æthiopicã. aut libycã palmã tenere, uiridi colore ẽ: non ita acuto sed nubilo magis. & represso stellis puniceis suspersa. Causa nominis de lapidis est effectu & potestate dicta in labris æneis radios solis mutat: sanguineo repercussu septa: extraq; aquam

ſplendorem aeris abiicit & auertit, etiam illud poſſe dicitur: ut hærba eiuſdē nomi/
nis mixta & p̄cantationibus legitimis cōſecrata: eū a quocūq; geſtabitur ſubtrahat
uiſibus obuioꝝ. Inter ſyrtes q̄uis terra pgentibus iter ſyderibus deſtinatur: nec ali/
ter curſus pateſcit. Nam putris ſoli faciē aura mutat & minimo licet uēto tātā diuer
ſitatē flatus efficit: ut ſubinde peruerſis ſyrtibus locoꝝ nulla īdicia agnitiōi reliquā/
tur, cū mō quæ fuerāt tumulis ardua in ualles reſidūt: mō quæ uallibus preſſa ce/
tu pulueris aggerantur. Ita enim cōtinēs natura maris uim patitur: nec ītereſt ubi
potius ſint procellæ. cū ad exitiū uiantiū elementis cōgruentibus in terris flabra ſæ
uiant in mari terræ. Vtræq; ſyrtes ducētis quinquaginta milibus paſſuū ſeparātur
aliqñ clemētior: quæ minor ē. Cn. deniq; Seruilio. C. Sempronio conſulibus iter
hæc uadoſa romanā claſſem īpune accepimus perfretaſſe. In hoc ſinu Mene īnſula
poſt mynturnenſes paludes. C. Mario fuit latebra. Supra garamātas pſylli fuerūt
cōtra noxium uirus muniti Incredibili corporis firmitate. ſoli morſibus anguiū non
interibant: & quāuis dente lætali apetiti incorrupta durabāt ſanitate. Recentes eti/
am editos ſerpentibus offerebant; Si eſſent partus adulterini matrum crimina
plectebantur interitu paruuloꝝ. Si pudici. proboq; ortus a morte paterni ſanguinis
priuilegium tuebatur. Sic originis fidē pbabant uenenis iudicātibus. Sed hæc gēs
interiit a Naſamonibus capta. neq; qcq̄ aliud præter opinionem de ueſtigio nomi/
nis ſui pſylli reliquerūt. Naſamonitē lapidē naſamones dant ſanguineū uniuerſum
nigris uenulis adūbratū. In intimo receſſu ſyrtis maioris circa phylenoꝝ aras loto/
phagos fuiſſe dixius Nec incertū eſt Aphilenoꝝ mari nō pcul palus eſt quā tritō
amnis influit. Vbi ſpeculatā ſe artiū deam crediderūt. Maior ſyrtis oſtentat oppi/
dum. Cyrenas uocant: qd Batthus lacedæmonius olympiade quinta & quadrage
ſima rege martio res romanas tenente anno poſt troiā captā qngenteſimo & octo/
geſimo ſexto condidit. Quæ domus Calimachi poetæ fuit pria: inter hoc oppidum
& tēplū Hāmonis milia paſſuū trecenta ſunt: tēplo fons pximat ſoli ſacer. Qui hu
moris nexibus humū ſtringit fauillaticā & iceſpitē ſolidat. In qua gleba nō ſine mi
raculo lucus uiret undiq; ſecus agris arentibus. illic & lapis legitur. Hāmonis uo/
cant cornu nā ita tortuoſus eſt & iflexus: ut effigiē reddat cornu arietis. fulgure au
reo ē. Prædiuina ſomnia repñtare dr ſubiectus capiti incubātiū. Et arbor ē Melops
noīe ex qua pfluit lētus humor: quē a loco Hammoniacum nominauimus. Apud
cyrenē ſes præterea ſyrpe gignitur odoratis radicibus uirgulto hærbido magis quā
arbuſto. Cuius e culmo exudat æſtatis tpe pingue roſcidū: idq; paſcētiū hircorū i
heret Barbulis. Vbi cū arefactū inoleuit guttis ſtiriacis legitur ad uſum menſarum
uel medelæ magis. dictum eſt primum lac ſyrpicū: quoniā manat in modū lacteū
deinde uſu deriuāte Laſer noīatū. Quæ germina initio barbaricæ īpreſſionis uaſta
tis agris poſtea ob intolerandā uectigalis nimietatē: ferme penitus ipſi acole erue/
runt. Cyrenis ab læua africa ē. ab dextra ægyptus: a fronte ſæuū & impertuoſum
mare. a tergo Barbaroꝝ uarie natiōes & ſolitudo inaccēſſa incultaq; & ſqualens: q̄
Baſyliſcū creat malū in terris ſingulare. Serpens ē pene ad ſemipedem lōgitudinis:
alba quaſi mitrula. lineatus caput: nec hominum tantum nec alioꝝ animantiū exi/
tiis datus. Sed terræ quoq; ipſius: quam polluit & exurit: & ubicunq; ferale ſortitur
receptaculum. Deniq; extinguit herbas. necat arbores ipſas: etiam corrūpit auras
ita ut in aera nulla alitum impune tranſuolet: infecta ſpiritu peſtilenti. Cum moue-

tur media corporis parte ſerpit: media arduus eſt & excelſus. Sibilum eius etiã ſer/
pẽtes alii perhorreſcũt. Et cum acceperint fugam: quæq; quoquo poſſunt proper-
rant. Quicqd morſu eius occiditur: nõ depaſcitur fera, nõ attrectat ales. Muſtellis
tm̃ uincitur: quas ille hoies iferunt cauernis: in qbus diliteſcit. Vis tñ ne defũcto de
eſt quidẽ deniq; baſyliſci reliquias amplo ſextertio pergameni cõparauerũt ut ædẽ
apellis manu inſignẽ nec araneæ intexerent, nec alites inuolarent. cadauer eius ræ-
ticulo aureo ſuſpenſum ibidẽ locauerũt. Circa exitũ ſyrtiũ illax. Beronicẽ ciuitatẽ
alluit lethon amnis: inferna ut putant mundatione prumpens: & apud priſtinos ua
tes latex memorat⁹ obliuionis. hãc beronicẽ muniuit: quæ Ptolomæo tertio fuit nu
pta & in maiori ſyrti locauit. Omne aũt lati fundũ quod iter ægyptum æthiopiam
Lybiamq; diffunditur, quacunq; lucis opacum eſt uariũ impleuit Simiarum gen⁹
Nec quiſquã offenſus nominis cognitione grauetur. Enim uero opere prætium ẽ
nihil omittere: in quo naturæ ſpectanda ſit prouidentia. Vulgus ſimiarum in his ẽ:
quas paſſim uidemus non ſine ingenio æmulandi: quo facilius in manus ueniunt.
Nam dum auide uenantium guſtus affectant: relicta conſulto uiſci unguilla, quod
mendatio factum uident oculos ſuos obliniunt. Ita uiſu obducto: pronũ eſt eas cor
ripi: exultãt noua luna, triſtes ſunt cornuto & cano ſidere: imoderate fœtus amant
adeo ut catulos facilius amittant, quos impẽdio diligũt: & ante ſe geſtãt qm̃ negle-
cti penes matrẽ ſp hærent. Circopitici caudas habent: hæc diſcretio eſt inter prius
dictas. Cynocephali & ipſi ſunt. e numero Simiax in æthiopiæ partibus frequẽtiſ-
ſimi, uiolenti ad ſaltum: feri morſu: nunq̃ ita mansueti ut nõ ſint magis rabidi. Inter
Simias hñtur & Sphrynges uilloſæ comis: mammis pminulis ac pfundis docili⁹
ad feritatis obliuionẽ. ſunt & quas uocant ſatyros facie admodũ grata geſticulatis
motibus inquietæ. Callitrices toto pene aſpectu a cæteris differunt. in facie barba
eſt: lata cauda has capere non eſt arduum, ſed proferre rarum. Neq; enim uiuunt i
altero quam in æthiopico hoc eſt ſuo cælo.

De Naſamonibus. Caput. xxxviii.

Inter Naſamonas & troglodítas gens Amãtũ ẽ: quæ ſalibus domos extru-
i unt: quos i modũ cautiũ e mõtib⁹ excitatas ad uſum ædiũ cemẽticiis nectũt
ſtruitibus. Tanta ibi huiuſce uenæ copia eſt: ut tecta faciant e ſalinis hi ſũt
Amantes: qui comertia cũ Troglodítis hñt. Carbunculi gẽmæ citra Amantes. p-
piores Naſamonibus Aſbitæ laſere uiuunt: hoc aluntur: hoc illis dulce eſt:

De Garamantibus. Caput. xxxix.

Aramãtũ oppidũ eſt debris fonte miro: q deniq; alternis uicibus die frigeat'.
c nocte ferueat: ac per candẽ uenax cõmertia interdũ ignito uapore æſtuet: i
terdũ glaciali horrore algeſcat: incredibile memoratu ut tam breui tpis cu-
riculo natura tã diſſonã ſui faciat uarietatẽ. idq; q percõtari uelit: tenebris ineſſe flu
ori illi eternã faciẽ credat. Qui timetur die brumales ſcatebras: nũq̃ aliud exiſtimet:
q̃ perpetuo rigere. Vnde non in merito p gentes Debris inclyta eſt. Cuius aquæ &
cæleſti uertigine mutant qualitatẽ cõtrouerſiã ſyderũ diſciplina. Nã cũ mundũ a
calore ueſper tẽperet: ab occaſu incipit: ita incaleſcere: ut in tactu abſtineas: noxiũ
ſit cõtigiſſe. Rurſus cũ ortus ſolis incanduerit: & radiis feruefacta ſint oia ſic glacia
les euomit ſcaturigies: ut hauriri etiã a ſitiẽtibus nõ queat. Quis ergo non ſtupeat
fontem: qui friget calore: calet frigore. Garamanticæ regionis caput Garama eſt:

ad quā iter diu inextricabile fuit & nimiū. Nam latrones puteos harenis operiebāt ut tpali fraude subductis aqs infame & siti iter submoueret: accessus uiantiū. Sed Vespasiano principe bello quod cū Oenensibus gestū est: difficultas hæc iterit cōpendio spacii breuioris reperto. Garamātas. Cornelius Balbus subegit: & primus ex hac victoria triūphauit: primus de externis utpote qui gadibus gentibus accessit ad gloriā nois triūphalis. Armenta gentis istius obliquis ceruicibus pabulantur. Nam si recta ad pastum ora dirigant officiunt: prona in humū cornua & obnixa. Ex parte qua cercina est: accepimus Gauleon insulam in qua serpens neque nascitur: neq; uiuit inuecta: ꝓpterea iactus ex ea quocūq; gētium puluis arcet angues. Scorpiones superiactus illico perimit.

De æthiopibus & mirabilibus in ea. Caput. xl.

Æthiopes & Atlanticæ gētes Tygri flumine diuidunt: quā partē putāt. Nili. Sic papyro uiret: sic calamo ptexitur. Aialia edit. Isdem tpibus exundat. intra ripas tunc quoq; redit cū cōtētus est alueo suo Nilus. Garamantici æthiopes matrimonia priuatim nesciūt. Sed oibus uulgo i uenerē licet. Inde ē q; filios matres tm̄ recognoscūt nā paterni nominis nulla reuerētia ē. Quis enī uerum prem nouerit. In hac luxuria incesti lasciuientis. Ea propter Garamantici. Aethiopes inter oēs populos degeneres hntur. Nec imerito; quia afflicta castitatis disciplina successionis noticia ritu improbo perdiderūt. nomē Aethiopū late patet in parte africana. Quā a Meroe diuidit Libya: plurimæ eorū sunt & uariæ nationes harū e numero Nomades. Cynocephali lacte uiuūt Serbotæ longi sūt ad pedes duodecim. Azacheī captos uenatibus elephantos deuorant. apud Sābales nulla est aurita quadrupes: nec Elephanti qdem his proximi; summā regiæ ptātis cā tradūt: de quorū moribus qdā iperite augurantur Maritimos æthiopas quaternos oculos dicūt habere. Sed fides alia est. Illi deniq; quod & uident plurimū & manifestissime destināt iactus sagittarū. Occidentē uersus Agriophagi tenent: q solas pantherarū & leonū carnes edunt. rege pditi: cuius in fronte oculus unus est. Sūt & Pamphagi qbus esca ē qcqd mandi potest & oia fortuitu gignentia. Sunt Antropophagi quorū mores uocamen sonat. Cynomolgos aiunt habere caninos rictus & prominula ora. Artabatitæ ꝓni atq; quadrupedes nec secus ac fere sine sedibus euagātur. Cōfines Mauritaniæ certo tpe locustas terrestres legūt: duratasq; salsugine in præsidiū uitæ solas hnt. Sed ex illis quadragesimū æui annū nullus supergreditur: ab oceani æstu ad Meroen quam isulam amplexu primo. nilus facit. milia passuum sex cēta triginta sunt. Vltra Meroen super exortum solis macrobii æthiopes uocantur. Dimidio enī eorū ptensior est quā nra uita. hi macrobii iustitiam colūt: amāt eqtatē: plurimū ualēt robore: pcipua decēt pulchritudine ornantur ære. auro uincula faciūt. noxiorū locus apud eos ē Heliotrapeza opiparis epulis sp refertus: qbus indiscrete oēs uescūtur nam etiā diuinitus eas augeri ferunt. Est etiā ibi lacus: quo pfusa corpa uelut olius nitescunt. Ex hoc lacu potus saluberrimus sane adeo liqdus ē: ut ne caducas qdē uehat frondes. sed illico folia lapsa ad fundū dimittat laticis tenuitate Vltra hos desertæ inhumanæq; solitudines adusq; arabicos sinus. Deinde in ultimis orientis mōstruosæ gentiū facies. Aliæ sine naribus æquali totius oris planitie iformes hnt uultus. Aliis cōcreta ora sunt: modicoq; tm̄ foramine calamis auenarū pastus hauriūt. Non nulla linguis carent: inui

eem sermonis utentes nutibus motibusq;. Quædam ex istis nationibus ante Ptolomæū Latirū regē ægypti incognitū habuerūt ignis usum: æthiopia oīs ab oriente hyberno ad occidentē hybernū tenet, qcqd eius est sub meridiano cardine lucis nitet. Qui maxime uirent hyeme. A meridiana parte mons editus mari iminet ingenuo igni: p æternū feruidus & inquietus iugis flagrantibus. Inter quæ incendia iugis æstus draconū magna copia est. Porro Veris draconibus ora parua; & ad morsus nō dehiscētia, sed arctæ fistulæ p quas & trahūt spūsi & linguas exerūt. Qnippe uō in dētibus uim sed i caudis habēt: & uerbere potius q̄ rictu nocent. Excidit e cerebris dracontias lapis: sed lapis nō est nisi detrahat uiuētibus. Nam si obeat prius serpens cū anima simul euanescit duricies soluta. Vsu eius orientes reges præcipue gloriatur. quāq̄ nullū lenocin ū artis admittat: solidítate & qcquid in eo nobile est nō maius faciūt: nec alterius q̄ naturæ cādor sit quo reluceat: Auctor Sothagus gēmam hanc etiā sibi uisam scribit & qbus intercipiat modis edocet: præstantissimi audatia uiri explorāt anguiū foueas & receptus: Inde præstolati ad pastū exēūtes preteruectiq; pcitis cursibus obiiciūt germina medicata: q̄tū pōt ad incitādū soporē. Ita somno obsitis e capitibus execāt lapides & de manu his p̄ceptis ausi prædam reuehūt temeritatis. Quæ locoq; æthiopes tenēt: feris plena sunt: e qbus quā Nabū uocāt: nos Camelopardalū dicimus, collo equi similē: pedibus bubalinis, capite camelino: nitore rutilo, candidis maculis supsperfi, hoc aial Romæ Cyrcēsibus dictatoris Cæsaris primū publicatū. Isdē ferme tpibus illinc exhibita mōstra sunt. Cephos appellāt quorū posteriores pedes crure & uestigio humanos artus mentiuntur: priores perinde hoīum manus referunt. Quæ tamē o nostr s nō amplius q̄ semel uisa sunt: Ante ludos, Gn. Pompeii Rhinocoroté romana spectacula nesciebāt Cui bestiæ color buxeus: in naribus cornu unicū & repandū. Quod subinde attritum cautibus in mucronē excitat: eoq; aduersus elephantos præliatur, par ipsis pope longitudine: breuior cruribus naturali telo aluū petens. quā solā intelligit ictib9 suis peruiā. Iuxta tygrim fluuiū Cathoblepa nascitur modica atq; iners bestia. Caput pregraue ægre ferens: aspectu pestilenti. Nam q in oculis eius offenderint: protinus uitā exeūt: Formicæ ibi ad formā canis maximi: harenas aureas pedibus eruunt: quos leoninos habent. Quas custodiūt: ne quis auferat: captātesq; ad necē p sequunt. Eadē æthiopia mittit Lycaonē lupū: ceruice iubatū & tot modis uariū ut nullū illi colorem dicāt abesse. Mittit & parandrū bouū magnitudine: Bisulco uestigio: ramosis cornibus: capite ceruino. Vrsino colore & pariter uillo pfundo: hūc parādrū affirmāt habitū metu uertere: & cū delitescat fieri ad similitudinē cuicunq; rei pxima uerit: siue illa saxo alba sit seu fruteto uirens: siue quā aliam præferat qualitatē. Faciunt hoc idē in mare polypi: in terra chameleōtes. Sed & polypus & chameleon glabra sunt & pnius est cutis leuitate. speculi modo pximātia æmulari. In hoc nouū est & singulare hirsutia pili colorū uices facere. Hinc cuenit ut difficulter capi possit. Aetiopicis lupis pprium est: qood in saliēdo ita nisus habēt alitis: ut nō magis pficiant cursu q̄meatu Homines tñ nunquā impetunt. Bruma comati sunt æstate nudi. Thoas uocant Hystris quoq; inde loci frequentissima. Erinaciis similis. spinis tergum hispida. Quas plerunq; laxatas iaculatione emittit uoluntaria. ut assiduis aculeorum nymbis canes uulneret ingruentes: illius cœli ales est Pegasus Sed hæc ales equum nihil præter aures habet. Tragopa quoq; auis maior Aqlius

cornibus arietinis præferens armatũ caput: æthiopes legunt cynamum. Id frutetũ situ breui nascitur ramo humili & represso: nunq̃ ultra duas ulnas altitudinis. Qd̃ gracilius puenit eximiũ magis ducit. Quod in crassitudinẽ extuberatur despectui est. Verum legitur p sacerdotes hostiis prius cæsis. Quæ cum litauerint obseruat ut messis nec ortũ solis nisi anticipet nec egrediatur occasum. Quisquis principatũ tenet sarmentorũ aceruos hasta diuidit: quæ sacrata est in hoc ministerium. Atq; ita portio manipulorũ soli dicat quæ si iuste diuisa est sponte incendit. Inter hæc quæ diximus nitore ceruleo hyacintibus inuenit lapis prætiosus siquidem inculpabilis inueniatur. Est enim uitiis nõ parce obnoxius. Nam plærũq; aut uiolaceo diluitur: aut nubilo obducit: aut albicantius in aquaticũ eliquescit. Optimus in illo tenor: si nec densiore fuco sit obtusior: nec ppensa pspicuitate detectior: sed ex utroq; tẽperamento lucis & purpuræ moderatum suauiter florem trahit. Hic est q sentit auras cum cœlo facit mutationẽ: nec equaliter rutilat. cum aũt nubilosus est aut serenus dies: præterea in os missus magis friget. Sculpturis certe minime accõmodatus & qui atritum resperuat: nec tamen pœnitus inuictus est. Nam adamante scribitur: & notatur. Vbi Hyacinthus ibi & chrysotapsus apparet: quem lapidem lux celat prodit obscurũ. Hæc enim est in illo diuersitas ut nocte igneus sit: die pallidus. Ex ipso foro sumimus æmathitẽ rubore sanguineo ac ppterea æmathites uocatus.

De intimis libyæ gentibus mira. Caput. xli.

Vod ab Atlante adusq; Canopitanum hostiũ panditur. ubi Lybiæ finis ẽ
q & ægyptiũ limen dictũ a Canopo Menelai gubernatore ibi sepulto In ea insula quæ hostiũ Nili facit: gentes tenent dissonæ quæ in auiæ solitudinis secretum recesserunt. Ex his Atlantes ab humano ritu prorsus exulant: nulli proprium uocabulum. nulli speciale nomen. Diris uultibus solis ortus excipiunt. Diris occasus prosequuntur. Vstiq; undiq; torrentis plagæ sydere: oderunt deũ lucis. Affirmant eos somnia non uidere: & abstinere penitus ab aialibus uniuersis. Troglditæ specus excauant: illis teguntur. Nullus ibi habendi amor a diuitiis paupertate se abdicarunt uoluntaria. Tantum lapide uno gloriantur quẽ hexẽ cõtalithõ uocant: tam diuersis notis sparsum: ut sexaginta gẽmarũ colores i paruo eius orbiculo depræhendantur. Isti carnibus uiuunt serpentium: ignariq; sermonis stridũt potius quam loquuntur. Angulæ uero solos colunt inferos. Fœminas suas primis noctibus nuptiarum adulteriis cogunt patere. mox ad perpetuam pudicitiam legibus stringunt seuerissimis. Gamphasantes abstinent proeliis. fugiunt cõmertia: nulli se externo misceri sinunt. Blemyas sed nõ eos qui uicina rubro mari incoluut credunt truncos nasci parte qua caput est. os tamẽ & oculos habere in pectore. Satyri de omnibus nihil aliud præferũt q̃ figuram. ægypanes hoc sunt quod pingi uidemus. himam topodes flexis nisibus. crurum repunt potiusq̃ incedunt: & per gẽdi usum lapsu magis destinant q̃ ingressu. Pharusi cum Herculi ad Hesperidas pgenti forent comites itineris: tedio hinc resederunt hactenus Lybia.

De Aegypto & Nili natura. Caput. xlii.

Egyptus a meridie introrsus recedit: quoad prætendãt æthiopes. A tergõ
a inferiorẽ eius partẽ. Nilus circũfluit: q scissus a loco cui Delta nomen est ad insulæ faciẽ spatia amplectitur interna: & incerto pene fonte decurrens pditur ut loquemur: Originẽ habet a mõte inferioris Mauritaniæ: q Oceano pro

pinquat: hoc affirmat libri punici: hoc Iubã Regem accepimus tradidisse. Igitur p tinus lacũ efficit quẽ Nilidem dicũt. Niiũ aũtia inde esse cõiectãt: q; hoc stagnũ herbas pisces: Beluas: nihilminus pereet q̃ in Nilo uidemus. Ac si quando Mauritaniã: unde ei origo est: aut niuibns densioribus: aut imbribus largioribus irrigatur unde incremẽta exundationis in ægypto augeãtur. Sed effusius hoc lacu harenis sorbetur. Et cunicnlis cæcis abscondit. Deinde in Cæsariensi prumpens amplior eadẽ indicia præfert: quæ in exortu notauimus: Rursusq; subsidet. nec si prius reddit q̃ post interualla itineris extenti cõtingat æthiopas: ubi exit nigrũ facit fluuium quem supra diximus esse terminũ limitis africani. Astapũ eum indigetes uocãt: sci licet aquã e tenebris pfluentẽ: Multas magnasq; ambit insulas. Quaq; pleræq; sũt tã diffusæ uastæq; magnitudis: ut uix eas dieq; quinq; cursu prætermeet: q̃uis cõci tus ibi feratur. Nobilissima eaq; est Meroe circũ quam diuisus dextro alueo. Astasa pes: leuo astabores nominãtur. Tunc quoq; emersus magna longinquaq; loca cũ primũ occursantibus scopulis asperatur: tantis agminibus extollitur inter obiecta rupiũ: ut ruere potius q̃ manare credat. Demumq; a Catracte ultimo tutus est. Ita enim quædã claustra eius ægyptij nuncupauerũt. Relicto tamen hoc poue se nomine quo Nigris uocatur. Mox inoffensus meat. Septem hostiis cõditur in meridi em uersus. excipitur ægyptio mari. Ignari syderum uel locoq; uarias de excessibus eius causas dederũt. Alii affirmant Ethesias urbiũ densitate illo cogere. Vnde amnis hic auspicatur: ipsumq; fontem superno humore sublatum: tantã inundationis habere substantiã: quanta bibula ad liquorẽ nubila subministrauerint: ferunt aliiq; uentoq; flatibus repercussus: cum fluorẽ solitæ uelocitatis non quæat promouere: aquis in arcto luctantibus intumescat: & quanto impensius controuersi spiritus repugnauerint tanto excelsius sublimari in altitudinis uertices repercussam deferitatem: quando nec solitus extenuet cursus alueum. Et stipato iam flumine uenis ori ginalibus torrentium pondera superueniant. Ita concordi uiolentia hinc urgentis elementi. hinc resistentibus undis exultantibus molẽ colligi quæ excessus facit. Nõ nulli affirmant fontem eius qui phyalus uocatur syderum motibus excitari. extractumq; radiis candentibus cœlesti igne suspendi. non tamen sine certa legis disciplina. hoc est lunis cœptantibus. Verum omnem excessus originem de sole fieri. primamq; exultantiam tumoris concipi cum per cancrum soluebatur. postmodũ triginta eius partibus euolutis: ubi ingressus leonem ortus Syrios excitauerit: ppulso omni fluore tantum uis amnis erumpere. Quod tempus sacerdotes natalẽ mũdi iudicauerunt. Idest in. xiii. Calendas Augustas & undecimum diem. Deinde reuocari exitus uniuersos: cum in uirginem transeat: penitusq; inter suas ripas capere cum libram sit ingressus. Hoc etiam addunt pariter eum nocere. siue abundantius exestuet. siue partius. quando quidem exiguitas minimum fœcunditatis apportet Propensior copia diuturno humore culturam moretur. Maximos deinde exitus cu tis eius duodeuiginti consurgere iustissimos sexdecim temperari: nec in quindecim abesse prouentus fructuarios. Sed quicquid intra sit famem facere. Dant illi etiam hoc maiestatis: ut protendat futura argumentantes: quando quidem Pharsalico bello non fuerit egressus quinque ulnas. Iam illud palam est: quod solus ex amnibus uniuersis nullas expiret auras. Dictionis ægyptiæ esse incipit Asuenæ: in que fines æthyopum: & inde usque dum mari intimatur Nili nomen tenet. Inter

omnia quæ ægyptus habet digna memoratu: præcipue bouem mirantur. Apim uocant: hunc instar colunt numinis: insignem note albæ macula quæ dextro lateri eius ingenita corniculantis lunæ refert faciem. Statutũ æui spacium est: quod ut affuit profundo sacri fontis immersus necatur: ne diem longius trahat: q̃ licebit. Mox alter nec sine publico rictu requiritur: quem repertum centum antistites. Mẽphim prosequuntur: ut incipiat sacris ibi initiatus sacer fieri. Delubra quibus succedit aut incumbat: mistice thalamos nominant. Dat omnia manifestantia de futuris. Illud maximum si de consulentis manu cibum capiat. Deniq; auersatus Germanici Cæsaris dextrã pdidit ingruentia: nec multo post Cæsar extinctus est: pueri apim gregatim sequuntur: & repente uelut lymphatici uentura præcinunt. Bos illi fœmina ostenditur in anno semel: & ipsa nõ absq; certis insignibus: qua inuenta & oblata ẽ eadem die neci datur. Apes natalem memphitici celebrãt iactu aureæ patetæ: quã proiiciunt in Nili statim gurgitem. Hæc solemnitas per septem dies agitur. Quibus diebus cum sacerdotibus quasdã crocodili inducias habent nec attectant lauantes. Verum. viii. die cerimoniis iam peractis uelut reddita sæuiendi licentia solitã resummunt atrocitatẽ. Crocodilus maluu quadrupes & in terra: & in flumine pariter ualet: linguam nõ habet: maxillam mouet superiorem: Morsus eius horribili tenacitate conueniũt stipante se dentiũ serie pectinatim: plerunq; ad uiginti ulnas magnitudinis eualeſcit: Qualia anseri edit oua. metatur locum nido naturali prouidentia nec alibi fœtus premit: q̃ quo crescentis Nili aquæ non possunt peruenire. In partu fouendo mas & fœmina uices seruant: præter hiatum oris: armatus est etiam unguium immanitate. Noctibus in aqua degit: per diem humi acquiescit. Circundatur maxima cutis firmitate: in tantum ut ictus quouis tormento adactos tergore repercutiat. Strophilos auis paruula est: ea dum redimias escarum affectat. os beluæ huiusce paulatim scalpit & sensum scalpurigine blandiente aditum sibi usq; fauces facit. Quod Enhydrus conspicatus: alterum hieumonum genus penetrat beluã: populatisq; uitalibus erosa exit aluo. Est & delphinum genus in Nilo: quorũ dorsa serratas habent cristas: hi delphini Crocodillos studio eliciunt ad natandum: demesiq; astu fraudulento: tenera uentrium subter natantes secant: & interimunt: p̃terea habitant in insula nihilhominus formaliter exigui: sed audacia eo usq; præditi ut crocodillis se offerant obuios. Nam hæc monstra fugientes insequuntur: formidant resistentes: Ergo capiuntur subactique etiam intra aquas suas seruiunt: & perdomiti mœtu ita obsequuntur: ut immemores atrocitatis uictores suos inequitantis dorso uehant. Hanc ergo insulam: & hanc gentem ubicumque indicio odoris præsenserint: procul fugiunt. In aqua obtusius uident: in terra acutissime. Hyeme nullum cibum capiunt: quinetiam quattuor menses a cœptu brumæ media exigunt. Sinci quoque circa Nilum frequentissimi: crocodilis equidem similes: sed forma modica & angusta. Verum ad opem salutarem quamlibet necessarii. Medentes quippe ex his pocula inficiunt: quibus & stupor excitetur: & ueneni uis extinguatur. Hippotamus in eodem fluuine ac solo nascitur: equino & dorso: & iuba: & hinnitu: rostro resupino: ungulis bifidis: aprinis dentibus: cauda tortuosa. Noctibus segetes depascitur: ad quas pergit auersus astu doloso: ut fallente uestigio reuertenti nullæ ei insidiæ preparentur. Idem cum distenditur nimia satietate. Harundines recens cæsar petit: per quas tam

diu oberratur: quo ad scirpium acuta pedes uulnerent: ut pro fluuio sanguins la/
uetur sagina plaga deinde ceno oblinit: usq; dum uulnus conducatur in cicatricem
Hippothamos & Crocodillos primus Romam. M. Scaurus iuuexit. Circa easdē
ripas ales est Ibis ea serpentium populatur oua: gratissimāq; ex his escam nidis suis
defert. Sic rarescunt prouentus fœtuū noxioꝝ. Nec tñ aues istæ tm̃ intra fines ægi
ptios prosunt. Nam quæcūq; arabicæ paludes penatorum anguium mittunt exa/
mina quorum tam citum uirus est: ut morsum ante mors quā dolor sequatur. Sa-
gacitate qua ad hoc ualent aues excitatæ in procinctum eunt uniuersæ: & priusq;
terminos patrios externum malum uastet: in aere occursant cateruis pestilentibus
ibi agmen deuorant uniuersum. Quo merito sacræ sunt & illesæ. Ore pariunt. Ni-
gras solum pelusium mittit: reliqua pars candidas. De arboribus quas sola fert ægi
ptus: præcipua est ficus ægyptia: foliis moro cōparanda: poma nō ramis tm̃ gesti
tans: sed ex caudice usq; adeo fœcunditatis suæ angusta est uno anno septies fructū
efficit. Vnde pomum decerpseris: alterum sine mora protuberat. Materia eius in
qauam missa subsipit. Deinde cum diu desederit in liquore leuior facta sustollitur
& uersa uice quod natura in alio ligni genere non recipit: fit humore sicca: palma
quoq; ægiptia dicenda res est proprie ad ipsos uocatur: ut dici oportuit: ea quæ gu-
stata arcet sitim. Odor eidem qui & malis Cynodis. Sed demum sitim sedat si pri⁹
quā maturuerit decerpatur. Nam si matura sumatur sensum intercipit: gressum p̄
pedit: linguam retardat: obsessisq; officiis mentis & corporis uitium ebrietatis imi-
tatur: ægyptium limitem ad diace cacumen tendit: incolunt populi qui momentū
quo reparari mundum admotus ferunt annuos, hoc studio deprehendunt. Eligit
sacer lucus in quo conspectant animalia diuersissimi generis: ea ubi ad statuam li-
neam cœlestis uertigo prouecta est: sensus suos significationibus produnt: quibus
possunt. Alia ululant: alia mugiunt: quædam stridunt: quædam rugiunt: nōnulla
simul confugiunt ad uolutabra: hoc argumentum illis est magisterium ad iudiciū
tpis deprehendēdi. Idē populi ferunt a primis sibi gentis suæ auis traditū: ubi nūc
occasus: quondam ibi ortū solis fuisse. Inter ægyptias urbes numero portaꝝ Thæ
bæ nobiles: ad quas cōmertia arabes undiq; gentium subuehunt. Hic regio The-
baica: Abedos & ipsa nobilis olim Memnonis regia: nunc Osiridis fano exculta:
Alexandriam & operis ipsius magnitudo & auctor Alexander macedo nobilitant.
Quam metatus Democrates architectus: secundum post conditorem iter memo
rabilia locum sortitus est. Condita autem Alexādria est duodecima Spurii filiæ. C.
Petilio Caii filio consulibus Romanis: haud longe ab hostio Nili fluminis: qd̄ He-
racleoticon alii: Canopicon appellant. Est & Pharos Colonia a Cæsare dictatore
deducta: ex qua facibus accensis nocturna dirigitur nauigatio. Nam Alexādria in
sidiosa accessu aditur: fallacibus uadis: ceco mari: tribusq; tantum canalibus admit
tit nauigantes Possideo: Thegano: Tauro: hinc igitur in portibus machinas ad p̄
lucendi ministeriū fabricatas pharos dicūt. Pyramides turres sunt in Aegypto fa/
stigiatæ: ultra excelsitatē omnem quæ fieri manu possunt. Itaq; mensura umbraꝝ
egressæ nullas habent umbras. Nunc ab ægypto promoueamus stilum.

De Arabia de moribus populoꝝ & multis aliis in ea. Caput. xliii.

Ltra pelusiacum hostiū Arabia est: ad rubrū ptinens mare: qd̄ Erythræū
u ab Erythro rege psei & Andronidæ filio non solū a colore appellatū Varro

dicit: qui affirmat in littore maris istius fontē esse: quem si oues biberint mutent uellerum qualitatē: & antea candidæ amittant quod fuerint usq; ad haustum ac fluo postmodum nigrescāt colore. Rubri autem maris Arsmone oppidū. Verum hæc Arabia pcedit ad usq; illam odoriferā & diuitem terrā: quā Catabani & Scenitæ tenent. Arabes inobiles monte Cassio qui Scenitæ causas nominis inde ducunt: q; tē toriis succedunt: nec alias domos habēt. Ipsa aūt tentoria Cylicia sunt: ita nuncupant uelamēta capraꝝ pilis texta: suilis carnibus prsus abstinent: sane hoc aīalis genus si iuuētum illo fuerit illico moritur: hāc Arabiā græci Eudemonem: nostri beatam nominauerunt. Habitatur colle manufacto inter flumen Tigrim & flumē Euleum: quod ortum a medis tam puro fluore inclitum est: ut inde omnes reges non aliam q̄ eius aquas bibāt. Eudemonē non frustra cognominatam hinc capessas: q; præter odores quos creat plurimos sola thus mittit: nec tamen uniuersa. Nam in medio eius sunt Astremitæ pagus Sabeoꝝ: a quo octo mansionibus regio thurrifera disterminat. Arabia appelleta est. i. sacra. Hoc enim significari interptant. Virgulta hæc nō sunt publica: sed quod inter barbaros uouum in ius posteroꝝ p successiones transeunt familiaꝝ. Ergo qcūq; dnatum istius tenēt nemoris. Arabice sacri uocantur: Idem illi cum lucos istos uel metunt: uel incidunt: nō funeribus intersunt: nō cōgressionibus fœminaꝝ polluuntur. hanc arborem priusq̄ pœnitus fides pderetur alii lentisco: alii mare Therebinto cōparabāt: usq; dum libris: quos Iuba rex scripsit ad Cæsarē Augusti filiū palam fieret in torto eam esse uimine: ramis ad aceris qualitatē amigdali modo: succum fundere: incidi ortu canis flagrantissimis solibus. In iisdem salibus mirrha puenit: cuius radices ut uitium rastris pficiūt: ab laqueationibus gaudēt nudatæ pinguiori fluit lachrima: sponte manans præciosior ex ea sudor est glicitus: corticis uulnere uilior iudicat. Codex in uertiginē flexus & spinis hispidus: foliū crispius licet: oliuæ tamē simile maxima altitudo extenditur ad quinq; cubita pceritatis. Arabes sarmentis eius ignes fouēt. quoꝝ fumo satis noxio: nisi odore cremati storacis occurrāt: plerūq; insanabiles morbos cōtrahunt. Idem Arabes legūt cynnamū: quod frutectū situ breui nascit humili & repsso: nūq̄ ultra duas ulnas altitudinis. Quod gracilius puenerit: eximium magis dicit. Qd' i crassitudinē extuberatum sit: inutilius habetur. Verum legitur per sacerdotes hostiis prius cæsis: quæ cum litauerint obseruatur: ut messis nec ortum solis anticipet nec egrediatur occasum. Quisquis principatum tenet sarmentoꝝ strues astra diuidit: quæ sacrata est in hoc munus: atq; ita portio manipolorum soli dicatur. Quæ si iuste diuisa sit radiis inflagrata incendium sponte concipit. Apud eosdem nascitur auis phenix aquilæ magnitudine: capite honorato: in conum plumis astantib⁹ cristatis faucib⁹: circa colla fulgore aureo: postera parte purpureus absq; cauda i qua roseis pennis ceruleus interscribitur nitor. Probatū est quadraginta & quingētis eū durare annis. Rogos suos struit cynamis: quos prope practeam concinnat in solis urbem strue altaribus superposita. Cum huius uitam magni anni fieri cōuersione rara fides est inter auctores. Quāuis plurimi eorum magnum annum non quingētis & qnadraginta sed duodecim milibus. Dcccc. liiii. annis constare dicant. Plācio itaq; Sextio &. P. Apronio cōsulibus: ægyptum Phenix inuolauit: captusq; anno octingentesimo Vrbis conditæ iussu Claudii principis in comitio publicatus est. Quod gestum præter censuram quæ manet: actis etiam Vrbis continetur.

Cynomolgus perinde Arabiæ auis in excellentissimis lucis texit nidos e frutibus. Cynnamorꝫ: Ad quos qm̃ non est peruenirí: pp ramorꝫ altitudinem & fragilitatē: accolæ illas congeries plūbatis petunt iaculis: deiectasq; præciis uendunt ampliori bus: q̃ hoc cynnamum magis q̃ alia mercatores ꝓbent. Arabes lōge lateq; diffusi: diuersisq; moribꝰ uiuunt: & cultibus plurimis crinis intonsis: mitrata capita: redimitu pari: pars rala in cutē barba: cōmerciis student: aliena nō emunt: uendunt sua: qppe & syuis & mari diuites. Vmbræ quæ nobis dextræ sūt: illis sinistræ: pars eorꝫ quibus asper uictus est: angues edunt: nulla illis animi uel corporis cura: ac ꝓpterea Ophiophagi noiantur. Ex istius littoris sinu: polycrati regi aduecta Sardonyx gēma: prima in orbe nostro luxuriæ excitauit facē. Nec multū de ea differendum puto: adeo Sardonyx in oium uenit noticiā. Supficies eius probat: si meratius rubeat: arguit si fuerit feculentior. Medietas circuit limite cādicante. Optima est si nec colorē suum spargat ī proximum: nec ipse ex altero mutuet. Reliqua nigro finiunt. Quod si trāsluceat: uitio uertit. Si pspicuitatem arceat: ꝓficit ad decorem. Et molochitē arabs iuenit: uirentem crassius: q̃ smaragdus: contra infantiū pericula ingenita ui resistentē. Inuenit & iridem ī mari rubro sicut chrystallum: sex angulatā: quæ radiis icta solis rutilo aeris repcussu cælestis arcus ex se iacit speciē Androdamantē iidem legunt arabes: nitoris argentei: lateribus æqualiter quadris quē de adamante nō nihil mutuatum putes. Datum illi nomē ex eo cēsent: q̃ animorꝫ callentium mollit ipetus & tumētes refrenat iras: Pederotem ēt arabicū inde sumimus. Arabica aspectu eburnea est: radios abnuit: contra neruorꝫ molestias ꝓdest habētibus. In pederote congruit qcqd eximium est quada decoris prærogatiua: chrystalinū lucet: rubet purpuram. Ora ꝫ extimis coroa crocea uelut e liquido renitente. At suauitate oculos afficit. Visum illicit: detinet intuentes: hac ēt gratia indis placet: hoc Arabiæ sat est: hinc ad Pelusium repatriemus.

De Cassio monte Pompei tumulo & Andromede uinculis. Caput. xliiii.

IN Pelusio. Cassius mons est: & delubrum Iouis Cassii: atq; ita Ostragine locus Pōpei magni sepulchro inclytus. Idumea inde icipit palmis opima.

Deinde lope oppidum antiquissimum orbe toto: utpote ante inundationē terraꝫ conditum: Id oppidum saxum ostentat: qd uinculorꝫ Andromedæ uestigia adhuc retinet: quam expositā beluæ non irritus rumor circūtulit. Quippe ossa mōstri illius. M. Scaurus inter alia miracula in ædilitate sua Romæ publicauit. Annalibus nota res est. Mensuræ quoq; ueracibus libris continent: scilicet q̃ costarum longitudo excesserit pedes quadraginta. Excelsitas elephantibus fuerit indicis eminentior porro uirticuli spinæ ipsius latitudine semipedē sint supergressi.

Iudæa. In ea de Asphaltide lacu: de balsamo & gente Esenorum. Caput. xly.

VDæa illustris est aquis: sed natura non eadem aquaꝫ oium. Iordanis amnis eximiæ suauitatis panea de fonte demissus: regiones præterfluit amœnissimas. Mox in Asphaltidem lacum mersus stagno corrūpitur: qui Asphaltitis bitumen gignit: animal non habet: nihil in eo imergi potest: tauri etiam cameliq; impune ibi fluitant: est & lacus sara extensus passuum. xyi. milibꝰ: circū septus urbibus plurimis & celebribus: ipsæ par optimus. Sed lacus thiberiadis his omnibus anteponitur: salubris ingenuo haustu: & ad sanitatem usu efficaci: Iudeæ caput fuit hierosolyma. Sed excisa est. Successit Iericus: & hæc desinit. Arta

xerxis bello subacta. Callirhoe hierosolymis ꝓximus fons: calore medico ꝓbatissimus; & ex ipso aquarꝝ ꝑconio sic uocat⁹. In hac terra tm̃ balsamum nascit: Quæ sylua ĩtra terminos uiginti iugerꝝ usq; ad uictoriã nostrã fuit. At cum Iudæa potiti sumus: ita luci illi ꝓpagati sunt: ut iã nobis latissimi colles sudent balsama Similes uitibæ stirpes habẽt: malleolis digerunt: rastris nitescunt: aquis gaudẽt amant amputari. Tenacib⁹ foliis sempiterno inũbrant. Lignũ caudicis attrectatum ferro sine mora morit. Ea ꝑꝑ aut uitro: aut cultellulis osseis: sed in solo cortice artifici plaga uulnerat. Ex qua eximiæ suauitatis gutta manat: post lachrymam: secundũ in ꝑciis locũ poma obtinẽt: cortex tertiũ: ultimus honos ligno. Lõgo ab hierosolymis recessu tristis sinus pandit: quẽ de cœlo tactum testat: humus nigra & in cinerẽ resoluta. Duo ibi oppida Sodomũ noiatum alterꝝ: alterꝝ Gomorrum. Apud q̃ pomum gignit qd̃ habeat licet specimen maturitatis. mandi tm̃ non põt: Nam fuligi nem ĩtrinsecus fauillatiã ambitio tm̃ extimæ cutis cohibet q̃ uel leui ꝑssa tactu fumũ exhalat: & fati scit in uagum puluerẽ. Interiora Iudeæ q̃ occidentẽ continent Essení tenẽt: qui ꝑditi memorabili disciplina recesserunt a ritu gentiũ uniuersarꝝ: maiestatis ut reor ꝓuidentia ad hunc morẽ destinati: Nullæ ibi fœminæ uenere se pœnitus abdicauerunt: pecuniã nesciũt: palmis uictitant. Nemo ibi nascit nec tm̃ desicit hoium multitudo: locus ipsæ addictus pudiciciæ est. Ad quẽ plurimi licet undiq; gentium ꝓperent: nullus admittit: nisi quẽ castitatis fides & inocentiæ meritũ ꝓsequatur. Nam q reus est uel leuis culpæ q̃uis sũma ope adipisci ingressum uelit: diuinitus submouetur. Ita per imensum spacium sæculorꝝ incredibile dictu æterna gens est cessantib⁹ puerperiis. Engada oppidũ infra hessenos fuit. Sed excisum ẽ. Verum inclytis nemoribus adhuc dutat decus luciscq palmarum eminentissimũ: nihil uel de æuo uel de bello derogatum. Iudeæ terminus Massada castellum.

De Scythopoli oppido: & monte cassio in Seleucia. Caput. xlvi.

Ranseo Damascũ: Philadelphiã Araphianã. Scytopolim primos incolas & auctorem dabo. Liber pater cum humo nutricem tradidisset: condidit hoc oppidum. Vt sepulturæ titulum ẽt urbis mœnib⁹ ampliaret. Incolæ deerant e comitib⁹ suis. Scythas delegit quos ut aio firmaret: ad promptã resistendi uiolẽtiam: primum loci nomẽ dedit. In Seleucia alter cassius mons ẽ Antiochie proximus: cuius e uertice uigilia adhuc quarta conspicitur glob⁹ solis: & breui corporis circũactu radiis caliginem dissipantibus: illinc nox: hinc dies cernitur. Talis e cassio specula est: ut lucere prius uideas q̃ auspicetur dies.

De fluminibus Tigride & Euphrate & aliquibus gẽmis. Caput. xlvii.

Vtratem maior fundit Armenia: ortum supra zizaniã: sub radicibus montis: quem Cathoten accolæ noiant Scythicis ꝓximi: hic receptis in se aliquot amnib⁹ cõualescit: & stipatus cõuenis aqs: luctat cum Tauri montis obiectu. Quẽ apud elegiã scindit: resistat licet. xii. mil ib⁹ passuũ latitudine: longisq; excursib⁹ dextra cõmagenẽ: arabiã læua relinqt: deide prælabẽs plurimas gẽtes Babyloniã quondã caldeorꝝ caput diuidit. Mesopotamiã optimat annuæ inundationis excessib⁹: adinstar amnis Egyptii terris supfusus iuecta soli fecunditate. Hisdem fere temporibus quibus Nilus exit solce scilicet in parte Cancri uigesima constituto. Tenuatur cũ iam leone decurso ad extima uirginis curricula facit trãsitum. Quod Gnomici similibus peralleis accidere contẽdunt: quos pares & cœli &

terraq; positione æqualitas normalis efficit lineæ. Vnde apparet ista duo flumina ad modum eiusdem perpendiculi constituta: licet e diuersis manent plagis: easdem incrementi causas habere

De Tigride quoq; dicere hoc loco par est. Caput. xlviii.

IN Armeniæ regione caput tollit mire q̃ lucido cõspicuo fonte in loco edito: q Elegos noiatur. Nec ab exordio statim totus est: primũ pigre fluit: nec cũ suo noie At cum fines Medoq; inuectus est: tygris statim dicit. Ita enim Medi noiant sagittã. Influit in Arethusam lacum oia pondera sustinentẽ: Cuius pisces nunquã se alueo tigridis imiscent: sicut nec amnici pisces ĩ stagnũ trãseũt Arethusæ: p quã dissimilis colore & uolucri cursu meat. Mox tauro resistẽte in p̃fundũ specum mergit: quẽ subterlabens in altero eius latere apud zomadã emicat uluas & purgamẽta plurima secũ trahens: deide identidẽ abscondit: rursusq; reddit. Ad labenos: arabasq; p̃terfluit. Mesopotamiã amplectit. Amnẽ nobilissimũ Hidaspẽ accipit. Euphratẽ defert in sinum p̃sicum. Quæcunq; Euphraten bibunt gẽtes: diuerso nitẽt lapide: & milãtis ĩ ipso euphrates alueo legit gẽma: ad imaginẽ marmoris p̃conesii: ni q̃ in medio umbilico lapidis istius: glaucũ ut oculi pupilli internitet. Agada a chaldæis ad nos usq; fluit: haud facilis reptum: nisi ut p̃hibent: ipsa se capessendã daret. Nãq; ingenita spũs efficatia supmeantes naues a p̃fundo petit: & carinis ita tenaciter adcorporat: ut nisi abrasa parte ligni separet. Ea Agida apud chaldæos p̃p effectus quos ex ea sciunt, habet in loco principe: cæteris p̃p gratiã magis cõplacet iucundissime uirens. Myrrhites parthis familiaris est: hũc si uisu æstimes: myrrhæ color ẽ: & nõ habet qd̃ afficiat: si penitus explores: & attritu ĩcites ad calorẽ: spirat nardi suauitatẽ: In p̃side lapidũ tanta copia est: tãtaq; diuersitas: ut longũ pœne sit ipsis uocabulis imorari. Mithrydax sole p̃cussa coloribꝰ uariis. Tegolitus nucleo oliuæ similis spnitur: cum uidetur: sed remediis bonus uincit alioq; pulchritudinẽ: solutus q̃ppe & haustus pulsis calculis reniũ dolores: ac uessicæ leuat. Hãmochrysos harenis auro imixtis: nũc bracteaq; nũc pulueris hẽt quadrulas Aethites & fuluus ẽ & tereti positiõe: alteq; lapidem ĩtrinsecus cohibens: cuius crepitu sonorus est: cũ mouet: q̃libet tinnitũ illum non ĩternũ scrupulũ facere: sed spiritũ sapiẽtissimi dicãt: hunc æthitẽ zoroastres p̃fert oibus: maximãq; illi tribuit ptãtem: Inuenit aut ĩ nidis aqlæ aut ĩ undis oceani: In p̃side tñ plurimus. Pyrrhites fuluus est: teneriq; se uehæmẽtius nõ sinit: ac si qñ arctiori manu p̃mitur: digitos adurit. Calazias grãdinis: & candorẽ p̃fert: & figurã: duricia robustissima & ĩ uicta. Echithes uipeas hẽt maculas. Dionysias fuscus ẽ: rubẽtibus notis sparsus. Idẽ si aq̃ mixtus conterat: uinũ flagrat: & qd̃ in illo odore mirificũ est: ebrietati resistit. Glossopetra deficiẽtibus lunis cœlo cadit: lingue similis humanæ nõ modice ut magi ferunt ptãtis: q ex ea lunares motus excitari putãt. Solis gẽma p̃cãdida ẽ ad speciẽ fulgidi sideris: rutilosq; ex se iacit radios ueneris crines nitet: nigro iternis ductibus ostẽtans ruffoq; crinium similitudinẽ. Selenites trãslucet fulgore candido melleoq; cõtinẽs lunæ imagine: quẽ iuxta cursum astri ipsius p̃hibent diebꝰ singulis uel minui uel augeri: Mechonites papauera exprimit. Mirmicetes reptãtis formicæ effigie notatur. Calcopthõgos resonat & pulsata æra pudice seruat uocis claritatẽ. Siderites a cõtẽplatione ferri nihil dissonat: ueq; maleficus: quoq; inferatur discordias excitat. Phlogites ostẽtat intra se quasi flãmas æstuãtes. Antracias coru

ſcat uelut ſcitillātib⁹ ſtellis. ēhydros exūdat ut clauſā ī eo putes fōtanā ſcaturiginē.

Cylicia Cydnus amnis: Antrū choriciū: Mons Taurus. Caput. xlix.

Ylicia de qua agitur: ſi ut nunc eſt loquāur: derogaſſe uidebimur fidei ue
5 tuſtatis. Si terminos ſequmur quos habuit olim abſonū eſt a cōtēplatione
rerū p̄ſentiū Igitur iter utramq; culpā factū optimū eſt amborū temporū
ſtatū pſequi. Cylicia antea ad peluſium ægypti ptinebat lidiis: medis arméis pam
philia: Capadocia ſub imperio cilicū cōſtitutis. Mox ab aſſiriis ſubacta in brcuio/
rem modū ſubacta eſt: plurima iacet cāpo ſinu lato recipiēs mare Iſicum a tergo
montium tauri & Amani iugis clauſa. A Celice nomē trahit quē ætas priſtia pene
ultra æuum memorie abſcōdit: hūc phenice ortū: qui antiquior Ioue de primis ter
ræ alūnis habētur. Matrē urbiū habet Tharſum quā Danaes ples nobiliſſima p-
ſe⁹ locauit: Hāc urbē iterſecat cydn⁹ amnis: hūc cydnū p̄cipitari Tauro: alii dri
uari ex alueo. Choaſpis tradiderūt: q coaſpes ita dulcis eſt: ut pſici reges q̄diu iter
ripas pſidis fluit: ſoli ibi ex eo pocula uēdicauerīt & cū eundum foret pegre: aquas
eius ſecum uectitarīt: ex illo parēte cydnus miram trahit ſuauitatē qcqd candidum
eſt: cydnum gētili ligua Syri dicunt. Vnde amni huic nomē datū tumet autūno
& uere: cum niues ſoluūtur reliquis anni temporibus tenuis eſt & qetus circa co-
rycum cylicie crocum plurimū optimūq;: det licet Sicilia: det cyrēa: det & lycia:
hoc primum eſt. Spirat fragrantius: colore plus aureo eſt Succi ope citius proficit
ad medelam. Ibi coricos oppidum eſt: & ſpecus q montem inpoſitum mari a ſum
mo cauat uertice patulus hyatu ampliſſimo. Nā deiectis laterib⁹ ī terre pfundū ne
moroſo orbē āplectitur: mediea inanitate uirēs: itrorſus lucis pēdētibus. Deſcēſus
in eum p duo milia & qngēta paſſuū nō ſine largo die hic ide fōtiū aſſidua ſcaturi-
gie: ubi puētum ad ima primi ſinus: alter rurſus ſpecus pāditur. qd ātrum lucis pri-
mum patet faucib⁹ postmodum pceſſu p anguſtias obſcurat. In eo ſacrū ē Iouis
fanum: ī cui⁹ receſſu intio Typhōis gigātis cubile poſitum q uolunt credūt: Hei
liopolis antiquum oppidum cylicie fuit pria Chriſippi ſtoicæ ſapiētiæ potētiſſim
qd a tigrāne armēiæ ſubactum & diu ſolum pōpeiopoli deuictis cylicibus. C. N.
magnus cognomiauit. Mōs taurus ab indico primo mari ſurgit: deinde a ſcopulis
celidōiis iter ægyptium & pāphilium pelagus obiectus: ſeptētriōi dextro latere: læ
uo meridiāæ plagæ: occidēti obuerſus fronte pfuſa palā ē terras eum cōtinuare uo
luiſſe penetrato mari. niſi pfundis reſiſtētibus oſtēdere radices ſuas uetaretur. de/
niq; piclitātur naturas locoq; tēptare eius oēs exitus pmontoriis probat. Enim quo
quorſum mari abluitur pcedit in pminētias: ſed modo itercludit pheniceo mō pō
tico ſinu: iterdum caſpio: uel hircano: qbus retinētibus ſubide fractus cōtra mæoti
cū lacū flectit: multiſq; difficultatib⁹ fatigat⁹: riphæis ſe iugis ānectit: p gētium
& linguarū uarietate pluriſariā noiatus. Apud idos lamus: mox & pphanisus choa
tras: apud parthos. poſt Niphates: ide aturus: atq; ubi ī excellētiſſima ſublimitatē
caucaſus. interea etiā a populis appellatiōe trahit ab dextro latere caſpius dicitur:
uel hyrcāus: a læuo amazōicus. Moſochius: Scythicus. ad hæc uocabula hēc alia
multa. ubi dehiſcit hiulcis iugis facit portas: quarū primæ ſunt armēiæ tum caſpiæ
poſt cylicie. in græciā uertice erexit. ubi ceraunius p̄dicat a cilicie finib⁹ aſiaticum
limitē diuidit: q̄tus meridiē uidet: ſole inæſtuat qcqd ſeptētrioni oppoſitū eſt: uēto
tundit & pruina quo ſylueſtris eſt efferat multis beſtijs & leonibus imaniſſimis.

Lycia. In ea mons chymera. Caput. l.

Vod i cāpania uesulus: i sicilia ætna: hoc i lycia mōs chymera ē: hic mōs
q nocturuis æstibus fumidū exhalat: & quomō natura ibidē subest ignea:
Vulcāo urbē pxima Lycii dicauerūt: quā de uocabulo sui nōis Ephestiā
uocāt. Olympus quoq; iter alia ibi oppidū fuit nobile: sed itercidit. nūc castellū est:
ifra quod aquæ regiæ ob isigne fluoris spectaculo sunt uiscētibus.

De Asia: phrygia: lidia: Tetudrania. In his de urbe Epheso: de monte Neumā
ta de illustribus uir s: de homeri & hesiodi temporibus: de animali Bonaco: de se.
pulchris Aiacis & mennonis auibus: de Chamæleonte uerme: de Ciconia: de ori
gine Calathariæ. Caput. li.

Equitur Asia: sed nō eam Asiā loqnor: qnæ i tertio orbis diuortio termios
s ānes hēt: Ab ægyptio mari Nilū: a mæotico lacu Tanai: uerū eāquæ a tel
messo lyciæ icipit: unde & carpatius auspicatur sinus. Eā igitur Asiam ab
oriēte lycia icludit: & phrigia ab occidēte: ægæa littora a meridie mare ægyptium:
paphlagōia a septētriōe. Ephesus i ea urbs clarissima ē: epheso decus tēplū Dianæ
amazonū fabrica adeo magnificū: ut. Xeres cū oia asiatica tēpla ignidaret huic uni
pepcerit Sed hæc Xerxis clæmētia sacras ædes hō diu a malo uindicauit: nāq; He-
rostrat9 ut nomē memoria sceleris extēderet: icēdiū nobilis fabricæ manu sua stru
xit: sicut ipse fassus est uoto adipiscēdæ famæ latioris: Notat ergo eadē die cōfla-
grauisse tēplū Ephesis: qua Alexāder magnus natus est: qd cū postmodū ad cultū
augustioré Ephesii reformarēt: faber opi Dinocrates pfuit: qué Dinocrate Alexā
d iussu alexadriā i ægypto iā metatū supra exposuimus. Nusq orbe toto tā assi-
duos terremotus: & tā crebras usium demersiōes: q i asia eē cladib9 asiaticis patuit:
cū Tiberio principe urbes duodecisimul una ruina occiderint: Ingenia asiatica in-
clyta per gentes fuere. Poetæ Anacreon. Inde Mimnermus & Antimachus: dein
de Hipponax: deide Alcæus: iter quos etiā Sappho mulier. Ac historiæ cōditores
Xāthus: Hecateus: Herodot9: cū qbus Ephorus: & Teopōpus. Nā de septē sapi
entiæ pditis Bias: Thales: Pythac9: cleates stoicæ eminētissimus: Anaxagoras na
turæ idicator: hercālit9 etiā subtilioris doctriæ arcāis imōrat9. De Phrygia. ca. lii.

Hrigia asiam excipit: in qua cœlene quæ antiquato priore nomine in Apa
p meæ trālit oppidum a rege Seleuco postmodū constitutum. isthic marsus
ortus: istic & sepultus: unde qui proximat fluuius marsias dicit: nā sacri
legi certaminis facti & audaces i deū tibias testat nō procul a uallace: quæ euētū
gestæ rei signat & ab Apamea decem milibus passuū separat. Aulocrene usq; adhuc
dicitur ex arce huiusce oppidi Mæander anis caput rollit: qui recurētibus ripis fle-
xuosus inter cariam & ioniam pcipitat in sinu qui Myletum diuidit & prienen. ipsa
phrygia troadi supiecta est Aglonia parte Galatie collimitanea: meridiana lychao
niæ plidæ migdoniæq; cōtermina. Eadē ab oriente uicina lydiæ a septētrione me-
siæ: chariæ: a pte qua dies medicus est mōs lydiæ Tmolus croco florētissimus: ā
nis Pactolus quē aurato fluore in citum aliter chrysorhoa uocāt: in his locis aial na
scitur qd Bonachon dicūt: cui taurinū caput ac deiceps corpus omne: tātum iuba
eqna cornua aūt ita multiplici flexu in se recurētia ut siqs in ea offendat non uul-
neretur: sed qcqd psidii monstro illi frōs negat: aluus sufficit: nā cū i fugā uertitur:
pluuie citi uentus fimū egerit p longitudine triū iugerū: cuius ardor qcqd attige-

rit egetie noxia summouet insequētes. Myletos Ioniæ caput Cadmi olim domus: sed eius qui primus inuenit prosæ orationis disciplinā nō longe Epheso Colophon ciuitas nobilis oraculo clarii Apollinis. unde haud pcul minas surgit: cuius uertices de nubibus supuolātibus futuræ tempestatis significant qualitatē. Caput meoniæ Svpilus excipit Tantalis antea dictus: & in illā uocabuli memoriā orbitatibus datus Niobe. Smirnam Melas circūfluit. Inter flumina asiatica facile præcipuus amnis. Smyrneos uero cāmpos fluuius hermus secat: qui ortus Dorilao phrygiæ phrygiā scindit a Caria. Hūc quoq; hermū fluctib9 aureis æstuasse antiqtas credidit. Smyrna unde pcipue nitet Homero uati pria extitit: q post Ilion captus fuit. Anno. cclxxii. Agrippa syluio Thyberini filio Albæ regnante anno ante urbē cōditā. c.lx. iter quē & Hesiodū poetā q ī auspiciis olympiadis primæ obiit. cxxxviii. anni interfuerūt. In Rhetæo littore Atheniēses & Mitilenii ad tumulū ducis Thessalli Achilion oppidū cōdiderūt. quod ppemodū interit: deinde interpositis. xl. ferme stadiis in altero cornu ciusdē littoris ad honorē Salaminii aiacis alterū oppidū cui Acantio datū nomen rhodii extruxerunt. At juxta ilium Memnonis stat sepulchrū ad quod sempiterno ex æthyopia cateruatim aues aduolant: quas iliēses Mēnonias uocāt Crumētius auctor est has easdē anno qnto in æthiopia cateruatim coire: & undiq; uersum quo usq; gētiū sint ad regiā Mēnonis cōuenire. Mediterranea quæ sunt supra Troadis partē Theothrania tenet regio: quæ prima Mesoq; patria fuit hæc Theotrania cayco flumine p oēm asiam chameleon plurimus animal: q drupes facie qua lacertæ: nisi crura recta & longiora uentri iungerent plixa cauda eadēq; in uertiginē torta. hamati ungues. subtili aduncitate: incessus piger: & fere idē qui testudiuū motus: corpus asperū: cutē qualē in crocodilis depræhendimus: subducti oculi & recessu cōcauo intorsum recepti: quos nunq; nictatione obnuit: uisus deniq; nō circulatis pupillis: sed obtutu rigidi orbis intētat: hyatus eius æternq9 ac sine ullius usus mīnisterio: qppe q cū neq; cibū capiat: neq; potu alat neq; alimēto alio q hausta aeris uiuat: color uarius & in momento mutabilis: ita ut cuicūq; rei cōiunxerit concolor ei fiat. Colores duo sunt: quos fingere nequaq; ualet: rubrus: & candidus cæteros facile mentitur: corpus pene sine carne: uitalia sine liene: nec nisi i corculo pauxillū sanguinis depræhēdit: latet hyeme pducit uere: ipetibilis est coraci: a quo cū interfectus est: uictorē suū perimit interemptus. Nam si uel modicū ales ex eo ederit: ilico moritur: Sed corax habet pīsidiū ad medelā natura manū porrigente. Nam cum afflictū se intellīgit: sumpta fronde laurea recuperat sanitarem. Pithonoscomos est in Asia: locus in campis patētibus: ubi primo aduentus sui tempore ciconiæ aduolāt: & eam quæ ultima aduenerit laniant uniuersæ: aues istas ferunt linguas non habere. Verum sonum: quo crepitāt oris potius q uocis esse: eximia illis inest pietas: & enim quātum temporis impenderint fœtibus educandis: tātum & ipsæ a pullis suis inuicem alunt. ita enim impense nidos fouent ut incubit9 assiduitate plumas exuant. Noceri eis: oibus quidē locis nefas ducūt. sed in Thessalia uel maxime ubi serpentū immanis copia est: quos dum escādi gratiā insectātur regionibus thesallicis plurimū mali detrahunt. Galatiam in primis sæculis priscæ gallorq; gentes occupauerunt: Tolos: Bocci: Veturi: Ambitoti: quæ uocabula adhuc premanent: quāuis Gallatia unde dicta sit ipso sonat nomine.

Bithynia: in ea Aníbalis exitus. Caput. liii.

Ithynia in Ponti exordio ad partē solis orientis aduersa Thraciæ opulenta
b ac diues urbium: a fontibus Sangarii fluminis primos fines habet: ante Be
brycia dicta. deinde Mygdonia. Mox a Bithyno rege Bithynia. In ea pru
siadē urbē & aluit hylas flumen: & perspargit hylas lacus: in quo residisse credunt
delicias Herculis hylam puerum nymphis rapinā: in cuius memoriā usq; adhuc so
lemni cursitatione lacum populus circuit: & hylam uoce clamāt. In bithyno quo
que agro libyssa locus Nicomediæ pximus sepulchro Annibalis famæ datus: qui
post carthaginēse iudiciū trāsfuga ad regē Antiochū: deinde post Antiochi apud
Termopylas pugnāt: tam malā fractūq; regē fortunæ uicibus in hospitū Prusiæ
deuolutus ne traderet Tito qnto: ob hāc cām in bithyniā misso captiuus usq; Ro
mā ueniret ueneni mali poculo aiam expulit: & a romanis se uiculis morte defēdit.

De ora pontica Caput. liiii.

N ora pōtica post Bosphori fauces: & Rhesum amnē portūq; calpas Sa
i garis fluuius ortus ī phrygia dictusq; a plerisq; Sangarius exordium facit
maris: andini sinus in quo oppidū heraclea appositū Lyco flumini & Aco
ne portus: qui puentu malorū germinū usq; eo celebris est: ut noxias herbas aconi
ta illinc nominemus: pximus inde Acherusius specus: quem foraminis cæci pfun
do adusq; inferna aiunt patere. De paphlagonia. Caput. lv.

Aphlagoniā limes a tergo gallaticus āplectit: ea paphlagonia caribi pmō
p torio spectat Tauricā cōsurgit cythero mōte portecto in spatiū triū & sexa
ginta miliū: isignis loco heneto: a quo ut cornelius nepos phibet paphla
gones ī Italiā trāsuecti mox ueneti sunt noiati. Plurimas in ea regione urbes Mile
sii cōdiderūt Eupatoriā Mithridates: q subacta a Pōpeio pompeiopolis est dicta.

De Capadocia: & in ea de equis. Caput. lvi

Apadocia gentiū uniuersarū quæ pontum accolunt pcipue introuersus re
c cedit: latere læuo utrasq; armenias & Comagenē simul transit dextro plu
rimis Asiæ populis circūfusa. Attollitur ad Tauri iuga & solis ortū: præte
rit Lychaoniā: Psydiam: Cilicia. Vadit super tractū Syriæ Antiochiæ parte regio
nis alterius in Scythiā ptendēs: ab Armenia maiore diuisa Euphrate amne Quæ
Armenia unde pamthydri montes sunt auspicantur. Multæ in Capadocia urbes ī
clitæ: uerū ut ab aliis referamus pedē coloniā Archelaidē quā dēduxit Claudius Ce
sar. Halys pterfluit Neo cæsareā fluuius Lycus alluit. melitam Semiramis cōdidit
margazam sub argæo sitam capadoces matrē urbiū numerant. Qui Argæus ni
ualibus iugis arduus nec æstiuo qdem torrente pruinis caret. Quēq; indigenæ po
puli habitari deo credūt. Terra illa ante alias altrix equorū cx puentu equino accō
modatissima est. Quorū hoc in loco ingeniū reor psequēdū. Nam eqs inesse iudici
um documētis plurimis patefactū est. Cum iā aliquot inuēti sint: q nō nisi primos
dominos agnoscerēt obliti mansuetudinis: si quādo mutassent cōsueta seruitia: ini
micos partis suæ norūt: adeo ut inter prælia hostes morsu petāt. Sed illud maius ē
q rectoribus pditis quos diligebāt: accersert famæ mortē. Verū hi mores in genere
equorū pstātissimo repiunt. Nam q infra no bilitatē sunt sati: nulla documēta sui p
buerūt. Sed ne qd uideamur dicēdi licētia cōtra fidē arrogasse: exēplū frequēs dabi
mus Alexādri magni equus Bucephalus dictus: siue de aspectus toruitate: seu abī
signi q taurinū caput harmo inustū gerebat: uel q de fronte eius quædam extātiū

corniculoꝝ minæ ꝓtuberabant: cum ab equario suo alias etiam molliter sederetur accepto regio stratu neminẽ unq̃ aliũ præter dñum uehere dignatus est. Documẽta eius in prælíis plurima sunt: qbus Alexandrũ e durissimis certaminibus sospitẽ opera sua extulit. Quo merito effectũ ut defuncto in india: exequas res duceret & supremis sepulchrũ daret. Vrbẽ etiã cõderet: quã in nois memoriã bucephalũ nominauit. Equus. C. Cæsaris nullũ præter cæsarẽ dorso recepit. Cuius primores pedes facie uestigii humani tradũt fuisse: sicut ante Veneris genitricis simulachrũ: eadem hac effigie locatus est. Regẽ Scythaꝝ cum singulari certamine iteremptũ: aduersarius uictor spoliare uellet: ab equo eius calcibus morsusq; laniatus est. Agrigentina ẽt regio frequens est equoꝝ sepulchris: qd̃ supremitatis munus merito datũ credunt. Voluptatẽ his inesse Cyrci spectacula ꝓdiderũt. Quidã. n. equoꝝ cãtib9: tibiaꝝ qdã: saltationibus qdã: coloꝝ uarietate: nõnulli etiã accẽsis facibus ad cursus ꝓuocant. Affectũ eqnũ lachrimæ ꝓbãt. Deniq; iterfecto Nicomede Rege equus eius uitã inedia expulit. Cum prælio Antiochus Calathas subegisset: Citareti noie ducis qui in acie ceciderat equũ ouaturus insuluit. Isq; adeo spreuit lupatos: ut de industria curuatus ruina & se & equitẽ pariter effigeret. Ingenia equoꝝ & Claudii cesaris Cyrcẽses ꝓbauerunt: cũ effuso rectore quadrigæ: cursus æmulos non minus astu q̃ uelocitate ꝓuerterẽt. Et post decursa legitima spatia: ad locũ palmæ spõte cõsisterent: uelut uictoriæ premium postularent: excusso quoq; auriga quẽ Rutimanam noiabant: relicto certamine ad capitolium quadriga ꝓsiluit: nec ante subsistit: quãlibet obuiis occursibus ipedita: q̃ Tarpeium Iouẽ trina dextratione lustrasset. In huiusce aialis genere ætas longior maribus. Legimus sane equũ aduseq; annos septuaginta uixisse. Iam illud nõ uenit in ambiguũ: q; in annũ tertiũ & trigesimum generãt: utpote q̃ ẽt post uigesimum mittant ad sobolẽ reficiendã. Notatum etiã aduertimus Opuntem noie equum ad Gregariam uenerem durasse in annos quadraginta. Equaꝝ libido: extinguitur iubis tonsis: In quoꝝ partu amoris nascit ueneficium. Quod in frõtibus præferunt recens editi: furuo colore: cicatricis simile. Hippomanes noiatum. Quod si ꝓreptum fuerit statim: nequaq̃ mater pullo ubera præbet uellitãda. Quo qs acrior fuerit speiq; maioris ꝓfundius nares mersitat i bibẽdo. Mas ad bella nunq̃ ꝓducit apud Scythas: eo q; fœminæ leuare uesicas etiã in fuga possint. Edũt equæ ex uetis cõceptos: sed hi nũq̃ ultra triẽniũ æuũ trahũt.

Assyria: in ea de unguẽtoꝝ origine de arbore medica. Caput. lvii.

Syrioꝝ initium a Dhiabene facit. In cuius parte abellitis regio est: quem
a locum uictoria Alexandri magni nõ sinit præteriri. Nã ibi copias Darii fudit: ipsumq; subegit. Expugnatisq; eius castris: i reliquo apparatu Regis reperit Scriniũ unguentis refertũ: unde primũ romana luxuria fecit ingressum ad odores pegrinos: aliquãtisper tamẽ uirute ueterũ ab illa uitiorum illecebra defensi sumus atq; adeo in tps censorũ. P. Crassi & Iulii Cæsaris: qui edixerũt anno urbis cõditæ qngentesimo & sexagesimo quinto: ne quis unguẽta iueheret pegrina: postmodum uicerunt nostra uitia: & senatui adeo placuit odorum delitia: ut ea ẽt in penetralibus tenebris uteretur. Sicut. L. Poltius fratrẽ planci his cõsulem ꝓscriptum a triumuiris in salernitana latebra unguenti odor ꝓdidit: hos terrarũ ductus excipit media cuius arbor inclaruit ẽt carminibus mantuanis. Ingens ipsa & cui tale ferme: quale una edonibus foliũ est: tantũ in eo differt q; aculeatũ spinulentis fastigiis

hispidatur. Gestat malũ inimicũ uenenis sapore aspero: & amaritudinis miræ: odoris autẽ fragrãtis plus q̃ iocundum longeq; sensibile. Verum pomorum illius tãta ubertas inest, ut onere puẽtus semper grauetur. Nam ptinus atq; poma eius cecíderint maturitate alia ptuberant. Eaq; tantũ est opimitati mora: ut fœtus decidãt ante nati Vsurpare sibi nemora ista optauerũt & aliæ nationes: per industriã translati germinis & inserti: sed beneficium soli Mediæ: datum natura resistẽte terra alia non potuit mutari.

De Portis Caspiis. Caput. lviii.

Aspiæ porte panduntur itinere manufacto: longo octo milibus passuum.

c Nam latitudo eius uix est plaustro permeabilis. in his angustus etiã ilud inter alia difficile: q̃ pcioforum laterum saxa loquentibus inter se salis uenis: exundant humorẽ affluentissimum. Qui mox ui caloris cõstrictus uelut in glatiem coit. ita labes inuia accessum negat præterea octo & uigiti milibus passuum: tractus omnis quoq; inde pergitur: nullis puteis: uel fontibus: humo arida: sine p̃sidio sitit. Tunc serpentes undiq; gẽtiũ cõuenæ a uerno statim die: illuc confluũt ita periculi ac dificultatis concordia ad Caspios nisi hyeme accessus negatur.

De Loco Dierum dicto. Caput. lix

a Caspiis ad orientem uersus locus est: qd Dierum appellatur. Cuius ubertati non est q̃ uspiam comparari qucat. Quẽ locũ circũsidunt Cabyri: Naxuchi: & Nyrcani. Ei proximat Margame regio inclyta: cœli ac soli cõmodis: adeo ut in toto illo lati fundi uitibus sola gaudeat. In faciem theatralem mõtibus circũuenitur ambitu stadiorum mille quingentorum pene in accessa ob incommodum harenosæ solitudinis: quæ per cẽtum & uiginti milia passuũ undiq; uersum circunfusa est regiõis huius amœnitatẽ: Alexãder magnus usq; adeo miratus est: ut ibi primum Alexandriam cõderet. Quã mox a Barbaris excisam Antiochus Sceleuci filius reformauit: & de nũcupatione domus suæ dixit Selutiã. Cuius urbis circuitus diffunditur in stadia septuaginta quinq;. In hac odores Romanos captos crassiana clad deduxit. Et aliud i Caspiis Alexãder oppidũ excitarat: idq; Heraclea dictũ dũ manebat: sed hoc quoq; ab iisdẽ euersum gẽtibus. Deide ab Antiocho restitutum: ut ille maluit: Achais postmodum nominatum est.

De Oxo flumine a Bactris & habitatoribus circa Oxum. Caput. lx.

o Xus amnis orit de lacu Oaxo: cuius orax hincide Batani & Oxostacæ accolũt: sed p̃cipuã parte Bactri tenẽt Bactris præterea est pprius amnis Bactros. Vnde & oppidũ qd icolũt Bactrũ. Cẽtes huiusce quæ põe sunt: ppãis iugis ambiũtur: quæ aduersa Nidi fõtibus termiant. Reliqua içludit oxus flumẽ Vltra hos pãda oppidũ Sogdianorũ: i quoꝝ finibus Alexãder magnus tertiã Alexãdriã cõdidit: ad cõtestãdos itineris sui termios: hic eni locus est: in quo primũ a libero patre: post ab Hercule: deide a Semiramide: postremo etiã a Cyrrho aræ sunt cõstitutæ. Qd pximũ gloriæ oẽs duxerũt: ille usq; pmouisse itineris sui metas. Vniuersi eius ductus dũtaxat ab illa terrarũ parte Laxatas fluuius secat fines. Quem laxaten soli uocãt Bactri. Nã Scyte Sili noiant. Hũc eũdẽ esse Tanai exercitus Alexãdri magni crediderũt: Verũ Dẽodamas dux Seleuci & Antiochi satis idone⁹ uero auctor trãsuectus amnẽ istũ titulos oium supgressus ẽ: aliq̃doq; esse q̃ Tanai deprehendit: ob cuius gloriæ ĩsigne: dedit nomini suo ut altaria ibi statueret Appollini Didymeo: hoc ẽ colliminiũ i quo limes pficus scithis iungitur. quos Scythas p se

lingua sua Sacas dicunt: & inuicem Scythæ persas corsacos nominant: mōtēq; cau ca sum croucasim idest niuibus candidantē. Densissima hic populorū frequentia: cum parthis legem placiti ab exordio moris incorrupta custodit disciplina. E qbus celebertimi sunt Massagetæ Essedones Satarchæ & Apamei: post quos imanissimis barbaris interiacentibus de ritu aliaq; nationū pene iconstāter definitū aduertimus. Bactri camelos fortissimos mittūt: licet arabia plurimos gignat. Verum hoc differunt: q; arabici bina tubera in dorso habēt: singula Bactriani. Nunq; pedes atterant. Sunt enim illis reciprocis qbusdā pulmūculis uestigia carnulēta. Vnde & cōtraria est labes ambulātibus: nullo fauente præsidio: ad nisum insistēdi. Habentur i dnplex ministeriū. Sunt alii oneri ferēdo accōmodati: alii ad pnicitatē leues. Sed nec illi ultra iustū pondera recipiunt: nec isti amplius q; solita spacia uolūt egredi. Genituræ cupidine afferant: adeo ut sæuiāt cum Venerem reqrūt: oderūt eqnum genus. Sitim etiā in quatriduū tolerāt. Verum cū occasio bibēdi data est: tm implentur: quātū & satiet desideria pterita: & in futuq; diu psit. Lutulentas aquas captant: puras refugiūt. Deniq; nisi censior liquor fuerit: ipsi assidua pculcatione limū excitāt ut turbet. Durāt in annos centū nisi forte trāslatū peregrina isolētia mutati aeris morbos trahāt. Ad bella fœminæ pparant. Inuētūq; est: ut desideriū eis coitionis quadā castratiōe execaret. purāt. n. fieri ualidioris: si a coitibus arceantur.

De seribus & serico uellere & atagis. Caput. lxi.

Va ab Scythico: & oceano: & mari Caspio: in oceanum æoum cursus in
q flectitur: ab exordio huiusce plagæ pfundæ niues: mox longa deserta: post antropophagi gens aspertima: dein spatio sæuissimis bestiis efferata ferme dimidiam itineris partem in penetrabilem reddiderunt. Quarūm difficultatū terminum facit iugum mari iminens qd tabim barbari dicūt: postq; adhuc longinq; solitudines. Sic in tractu eius oræ quæ spectat æstiuū orientē: ultra inhumanos sixtus primos hoium Seres cognoscimus. Qui aquaq; aspgine inundatis frondibus uellera arboq; adminiculo depectūt: liquoris q; lanuginis tenerā subtilitatē humore domant: ad obsequm: hoc illud ē sericū in usum publicum damno seueritatis admissum: & quo ostentare potius corpora q; uestire: primo fœminis: nunc etiam uiris psuasit luxuriæ libido. Seres ipsi qdem mites & inter se qeissimi. Alios reliquorum mortaliū cœtus refugiūt adeo ut cæteraq; gentiū cōmertia abnuant: primū eorum fluuiū mercatores ipsi transeūt. In cuius ripis nullo inter partes linguæ commertio sed depositaq; req; pcia oculis æstimātes sua tradunt: nostra non emunt.

De gente Attacorum. Caput. lxii.

Equitur Attanus sinus: & gens Attacoq: temperies qbus progatiue mirā
s aeri clemētiā subministrāt. Arcent sane afflatum noxium colles q salubri apricitate undiq; secus obiecti phibēt auras pestilētes. Atq; ideo (ut Amonitus affirmat) par illis & hyperboreis genus uitæ est. Inter hos & Indiam gnarissimi Cyconas locauerunt.

De India Caput. lxiii.

Medis mōtibus auspicat india: a meridiano mari porrecta: adeo fauonii
a spiritu saluberrima: bis in anno æstatē habet. bis legit fruges: uice hyemis ethesiis potitur auris. hanc Possidonius aduersam galliæ statuit: sane nec quicq; ex eā dubium. Nam Alexandri magni armis cōparata: & aliorq; postmodum regū diligētia pagrata penitus cognitioni nrā addicta est. Magasthenes sane apud

indicos reges aliquātisper cōmoratus: res indicas scripsit: ut fidē quā oculis subiece rat memoriæ daret. Dionysius quoq; qui & ipse a philadelpho rege spectator mis sus est gratia periclitādæ ueritatis paria pdidit. Tradūt ergo in india fuisse quinque milia oppidorū: pcipua capacitate: populorū nouem miliū. Diu etiā credita est ter tia pars esse terrarū. Nec mirū sit: uel de hoium: uel de urbiū copia: cū soli Indi nū quā a natali solo recesserint. Indiā liber pater primus ingressus est: utpote q indis subactis primus oium triumphauit. Ab hoc ad Alexandrū magnum numerantur sex milia quadringenti qnquaginta unus: additis eo amplius tribus mēsibus: habi ta p reges cōputatione: q cētum quinquaginta tres tenuisse medium æuū depræ hendunt. Maximi in ea amnes Ganges & Indus. Quorū gangen qdā fontibus in certis nasci: & Nili modo exundare phibent. Alii uolunt a Scythicis montibus exo riri. Hippanis etiā nobilissimus ibi fluuius: qui Alexandri magni iter terminauit: si cuti aræ in ripa eius positæ pbant. Minima gangis latitudo per. viii. milia passuū maxima p. xx. patet: altitudo ubi uadosissimus est mēsuram centū pedū deuorat. Gangarides extimus est Indiæ populus. Cuius rex equites mille: elephantos septi gentos: peditū sexaginta milia in apparatu belli habet. Indorū quidā agros exercēt militiā plurimi: merces alii: optimi ditissimiq; rem. p. curāt: reddūt iudicia: assident regibus. Quietū ibi eminētissimæ sapientiæ genus est. Vitæ repletos incēsis rogis mortē accersere. Quiuero ferociori sectæ se dederunt: & syluestrem agunt uitā: ele phantos uenant. Quibus perdomitis ad mansuetudinē: aut arant: aut uehunt. In gange insula est populissima & amplissima cōtinens gentē. Quorū rex peditū qn quaginta milia; eqtum quattuor milia in armis habet. Omnes sane qcunq; præditi sunt regia potestate non sine maximo elephantorū eqtum peditūq; numero milita rem agitant disciplinā. Prasia gens ualidissima: phalibotrā urbē incolūt. Vnde qui dam gentē ipam palibothros noiauerūt. Quorū rex sexcētena milia peditū: eqtum triginta milia: elephātorū octo milia oibus diebus ad stipendiū uocat. Vltra pali bothrā mons Mallæus: in quo umbræ hyeme in septētrione: æstate in austro ca dunt: uicissitudine hac durante senis mensibus. Septētrionesin eo tractu: in āno se mel nec ultra qndecim dies patēt (sicut auctor est Bethon q phibet hoc i plurimis i diæ locis inueniri. Indo pximātes flumini uersa ad meridiē plaga ultra alios torren tur calore. Deniq; uim syderis pdit hoium color. Montana pigmei tenēt. At hi q bus est uicinus oceanus: sine regibus degūt. Pādea gens a fœminis regit. Cui regi nam primā assignāt Herculis filiā. Et nysa urbs regiōi isti dat. Mons et Iouis acer meros noie: in cuius specu nutritū Iberū patrē ueteres indi affirmāt: ex cuius nota bili argumēto credit liberū patrē lasciuiēti fame fœminæ natū. Extra indiæ hostiū sunt insulæ duæ. Chryse & Argyre: adeo fœcūdæ copia metallorū: u plæriq; eas au rea sola pdiderit: & argētea: indis oibus pmissa cæsareis nō sine fuco cerulei: aut cro ceiī coloris. Cultus pcipuus in gēmis. Nullus funerū apparatus: pterea (ut iubæ & Archelai regū libris editū est) in quantū mores populorū dissonāt: habitus quoq; discrepātissimus est. Alii lineis: Alii laneis peplis uestiunt: pars nudi, pars obscena tantū amiculati: plurimi & flexibus libris circūdati. Quidā populi adeo pceii: ut elephātos uelut equos facillima insultatione transeant: plurimis placet neq; animal occidere: neq; uesci carnibus: plæriq; tantū piscibus alunt & e mari uiuūt. Sūt q p ximos parētesq; prius q annis aut ægritudine in maciē eant: & intabeant uelut ho-

ſtias cædunt. Deinde peremptorꝫ uiſcera epulas habēt: q̃ ibi nō ſceleris ſed pietatis loco numerant. Sunt q̃ cū incubuere morbi procul a cæteris in ſecreta abeūt, nihil anxie mortē expectantes. Aſtiacanorꝫ gens laureis nitet ſyluis: lucis buxeis. Vtium uero & arborꝫ uniuerſarꝫ: q̃bus græcia dulcis eſt: puentibus copioſa. philoſophos habent Indi gymnoſophiſtas uocant: qui ab exortu aduſq̃ ſolis occaſum cōtentis oculis orbē candentiſſimi ſyderis intuentur. In globo igneo rimantes ſecreta quædā. Hareniſq̃ feruētibus perpetē diem alternis cedibus inſiſtunt. Ad montem qui Nilo dicit habitant: q̃bus auerſæ plantæ ſunt: & octoni in plantis ſingulis digiti: Megaſthenes per diuerſos Indiæ montes eſſe ſcribit: nationes capitibus caninis: armatas unguibus: amictas ueſtitu tergorꝫ: Ad ſermonē humanum nulla uoce ſed latratibus tātum ſonātes aſperis rictibus. Apud Cleſiam legit quaſdā fœminas ibi ſemel parere: natoſq̃ canos illico fieri. Eſſe rurſum gentem alterā: quæ in iuuenta ſit cana nigreſcat in ſenectute. Vltra æui noſtri temporis terminos pmanētē Legimus monoculos quoq̃ ibi naſci ſingulis cruribus: & ſingulari pnicitate. Qui ubi defendi ſe uelint a calore reſupinati: plantarꝫ ſuarꝫ magnitudine inumbrentur. Gangis fontē q̃ accolunt nullius ad eſcā opis indīgēt. Odore uiuunt pomorꝫ ſyluestrium. lōgiuſq̃ p gētes eadem illo in præſidio gerunt: ut olfatu alant: q̃ ſi tetriorē ſpiritum ſorte traxerint: exanimari eos certum eſt: phibent eſſe & gētem fœminarum: quæ quinquēnies cōcipiūt: ſed ultra octauum annum uiuendi ſpatia non ꝓtrahunt. Sunt q̃ ceruicibus carent: & in hnmeris habēt oculos. Sunt q̃ ſyluestres hirti corpora: caninis dentibus: ſtridore terrifico. Apud eos uero quibus ad uiuendi rationē propēſior cura eſt: multæ uxores in eiſdem uiri coeunt matrimoniū: & cum maritus hoie deceſſerit apud grauiſſimos iudices ſuā quæq̃ de meritis agunt cauſam: & quæ officioſior cæteris ſentētia uicerit: iudicātium hoc palmæ refert præmium: ut arbitratu ſuo aſcendāt rogum cōiugis & ſupremis eius ſemetipſam det inferias Cæteræ nota uiuunt. Enormitas in ſerpētibus tanta eſt: ut ceruos & aiantiū alia ad parem molem tota hauriant. Quinetiā oceanum indicum quantus eſt penetrent. Inſulaſq̃ magno ſpatio a cōtinēti ſeparatas: pabulādi petāt gratia: Quod corā eſt potētia ampliſſimæ magnitudinis fieri qua per tantā ſali latitudinē ad loca permeēt deſtinata. Sunt illic multæ ac mitabiles beſtiæ. quarum e multitudine & copia partē perſequemur. Leucocrota uelocitate præcedit feras uniuerſas. Ipſa aſini magnitudine: cerui clunibus: pectore ac cruribus leoninis: capite camelino. Biſulca ungula: ore aduſq̃ aures dehiſcente: dentiū locis eſſe ꝓpetuo. Hæc q̃dem ad formā. Voce aūt loquētium hoium ſonos æmulantur. Eſt & Aeale alias ut equus cauda uero elephanti: nigro colore: maxillis prurigineis. præferēs cornua ultra cubitalē modum: lōga ad obſequiū cuius uelit motus accōmodata. Neq̃ enim rigēt: ſed deflectunt ut uſus exigit prælīādi. Quorū alterū cum pugnat ꝓtendit: alterū replicat: ut ſi niſu aliquo alteri acumē fuerit obtuſum: acies ſuccedat alterius. Hippotamis cōparatur. Et ipſa ſane aquis fluminum gaudet. Indicis tauris color fuluus eſt. Volucris pernicitas: pilus in cōtrarium uerſus. hiatus oē qd̄ capit. hi quoq̃ circunferunt cornua flexibilitate qua malint: tergi duricia omne telum reſpuunt: & tā immiti feroci tate: ut capti aias ꝓiciant furore. Mātīcora quoq̃ noie inter hæc naſcit. triplici dētium ordine: coeunte uicibus alternis: facie hoīs: glaucis oculis: ſanguineo colore: corpe leonino: cauda uelut ſcorpiōis aculeo ſpiculata. Voce tā ſibi

la ut imitetur fistulaq; modulos: tubarumq; continentinm: humanas carnes auidis sime affectat: pedibus sic uiget. saltu sic potest. ut morari eā nec extentissima spatia possint: nec obstacula latissima. Sunt præterea boues unicornes & tricornes: solidis ungulis: nec bifidis. Sed atrocissimū est Monoceros monstrū mugitu horrido equo corpore: elephāti pedib9: cauda suilla: capite ceruino. Cornu e media eius frō te ptendit. splēdore mirifico: ad longitudinē pedum quattuor. Ita acutum ut qcqd impetat: facile ictu eius perforetur: uiuus non uenit in hoium potestatem: & interi mi quidem pōt. capi non potest. Aquæ etiam gignunt miracula non minora. Anguillas ad tricenos pedes longas educat ganges: quem status Sebosus ait uermi/ bus abūdare: ceruleis noie & colore. Hii bina habēt brachia: lōgitudinis cubitoq; nō min9 senū: adeo robustis uiribus: ut elephantos ad potū uentitantes: mordicus compræhensus ipsoq; manu rapiant in pfundum. Indica maria balenas habent: ul tra spacia quattuor iugerū. Sunt & quos physeteras nuncupant: qui enormes ultra molem: ingentium columnaq; super antennas se nauium ex tollant: haustosq; fistulis fluctus ita eructant ut nimbosa alluuie plerunq; deprimant alueos nauigan tium. Sola India mittit psythacum auem colore uiridi: totq; puniceo. Cuius rostri tanta duricia est: ut cum e sublimi præcipitatur in saxū: nisu se oris excipiat: & quodam quasi pēsidio utat extraordinariæ firmitatis. Caput uero tam ualens: ut si quā do ad discendū plagis sit admonēdus: nam studet ut qd hoies alloquant: ferrea cla uicula sit uerberādus: dum pullus est: atq; adeo inrra alterū ætatis suæ annū: quæ mōstrata sunt: & citius discit: & tenacius retinet. Maior paulo segnior est & obliuio sus & indocilis. Inter nobiles & plebeios discretiōnē digitoq; facit numerus. Qui p stant quinos in pede habent digitos: cæteri ternos. lingua lata: multoq; latior q̄ cæ/ teris auibus. Vnde pficitur ut articulata uerba penitus eloquat. Quod ingenium ita Romanæ delitiæ miratæ sunt: ut Barbari psythacos mercem fecerint. Indorum nemora in tam pceram sublimant excelsitatē: ut transiaci ac nę sagittis qdem possunt: pomaria ficus habent: quantū codices in orbem sexaginta spatiū enorme cra sescunt. Ramoq; umbræ ambitu bina stadia cōsummūt. folioq; latitudo forma ama zonizæ peltæ cōparatur pomum eximiæ suauitatis. Quæ palustria sunt harundi/ nem creant ita crassam ut fixus inter nodis lembi uice uectitet nauigātes: e radicibus eius exprimit humor dulcis ad melleā suauitatē: Thylos Indiæ insula & ea fert palmas: oleas creat. Vineis abundat. Terras oēs hoc miraculo sola uincit: q; quæ cunq; in ea arbos nascitur. nunq̄ caret folio. Mons Caucasus inde incipit q maxi mam orbis partē perpetuis iugis penetrat. Idem fronte quā soli obuersus est: arbo res piperis ostentāt: quas ad Iuniperi similitudinē diuersos fructus edere asseuerāt. Eoq; q primus erūpit uelut coreloq; fibria. dicit piper longū. Quod incorruptū est piper albū. Quoq; cutē rugosam & torridā calor fecerit: nomē trahit de colore. Pi/ per nigrū. Qui deinde caducus torret feruido sole: uocamē trahit de colore. Sed ut piper sola India. Ita & hebenum sola mittit: nec tamen uniuersa. Verum exigua sui parte syluis hoc genus gignit. Arbor est plerunq; tenuis & frequentior. Vimine raro in crassitudinem caudicis extuberata: hiulco cortice: & admodū reticula/ to: dehiscentibus uenis: adeo ut per ipsos sinus pars intima uis tenui libro contega tur. Lignum omne atq; mediale eadem ferme & facie & nitore: qui est in lapide gagate. Indi reges ex eo sceptrum sumunt: & quascūq; deorum imagines nō nisi

ex hebeno habēt. Idem ferūt materia ista liquorē non cōtineri noxiū. Et qcquid maleficiū fuerit tactu eius auerti. Hac gratia pocula ex hebeno hēnt. Ita nihil mīr si pegre sit in ptio, quo etiā ipsi qbus puenit honorantur. Hebenū ex India Romæ Mithrydatico triumpho primū magnus Pompeius exhibuit. Mittit India & Calamos odoratos: potētes aduersum intestinæ ægritudinis incōmoda. Dat & multa alia fragrātia mirifice spiritus suauitate grata. Indicorū lapidū in Adamantibus dignitas prima: utpote q limphationes abigāt. Venenis resistāt pauitātiū uanos metus pellāt: hæc primū de his pdicari oportuit: q̄ respicer ad utilitatē uidebam⁹. Nūc reddem⁹ quot Adamātū sint species: & qs color: qq̄ eximius. In quodam christalli genere inuenit materia: in qua nascit ad aquæ similis splēdorē liquidissimū in mucronē sexangulū: utriq̄ secus leuiter turbinatus: nec ultra unq̄ magnitudiuē nuclei auellanæ reptus: huic pximus in excellētissimo auro deprahēditur pallidior ac magis ad argēti colorē renitens. Tertius in uenis cypri apparet ppior ad aereā faciem: & plnrimū ualet in medicamine q fidētes appellat. Quartus in metallis ferrariis legit: poudere cæteros antecedens: nō tamē & potestate. Nam & hi q in cypro deprahēdunt frangi queūt: plæriq̄ etiā adamāte altero pforātur. At hi quos primos diximus nec ferro uincūtur nec igni soluūtur. Verūtamē si diu in sanguine hircino macerētur nō aliter q̄ si callido uel recēti uel malleis aliquot ante fractis & incudibus dissipatis: aliquādo cedūt atq̄ in particulas dissiliūt. Quæ fragmēta sculptoribus in usum insigniēdæ eiuscemodi gēmæ expetūtur: Inter adamātē & magnetē est quædā naturæ occulta dissensio, adeo ut iuxta positus nō sinat magnetē rapere ferrū Vel si admotus magnes ferrū traxerit: quasi predā quādam qcqd magneti hæserit adamas rapiat atq̄ auferat. Lichintem deinde fert India cui⁹ lucis uigorē flagrās ardor excitat lucernarū. Qua ex causa Lichintē græci uocauerūt. Duplex ei facies: aut in purpureā emicat claritatē: aut meratius suffuudit cocoi rubore, p oēm intimū sui siqdē pura sit inoffensam admittit pspicuitatē. At si excāduit radiis solis icta. Vel ad calorē digittorū attritu excitata est aut paleaq̄ cassa: aut cartharū folia ad se rapit, cōtumaciter sculpturis resistens. Ac siquando insignata est: dum signa imprimit: quasi quodā aīali morsu partem ceræ retentat. Berillos in sex angulos formas Indi atterunt: ut hebetē coloris lenitate angulorū repercussu excitent ad uigorē. Berillorū genus diuiditur in speciē multifariā, eximii interueniēte glauci & ceruli temperamento, quondā præferunt per maris gratiam. infra hos sunt Chrysoberilli: qui languidius micantes aurea nube circūfunduntur. chrysoprasos quoq̄ ex aureo & purpuraceo mixtam lucem trahētes: æque berillorū generi adiudicauerunt. Hiacintizontas scilicet qui hiacyntos prope referent & ipsos probāt. Hos uero qui chrystallo similes capillamentis intercurrētibus obscurantur. Hoc enim uitio illorū nomen est hos scientissimi lapidum plebi dederāt. Indi reges hoc genus gemmarum in longissimos Chylindros amant fingere: eosq̄ perforatos elephantorum setis subligantes monilia habent: aut plæruncq̄ ex utroq̄ capite insertis aureis umbilicis ut marcentem faciem ad nitelam incendant pinguorem, quo per industriam metallo hinc inde addito fulgentiorem trahunt lucem.

De Taprobane insula. Caput. lxiiii.

Taprobanen insulā anteq̄ temeritas humana exq̄sitio penitus mari fidē pāderet: diu orbem alterū putauerūt: & quidē eum quem habitare Anthio-

nes crederētur. Verū Alexandri magni uirtus ignorantiā publici erroris non tulit: ultērius permanere. Sed in hæc usq; secreta ꝓpagauit nois sui gloriam. Missus igitur Onesicritus præfectus classis Macedonicæ: terrā istā quāta esset qd gigneret: quō haberet exploratā noticiæ nostræ dedit. patet in longitudinē stadiorꝫ septē milia. In latitudinē qnq; milia. Scindit amne interfluo. Nā ps eius bestiis & elephātis repleta est: maioribus multo: q̄ quos fert India: partē hoies tenent. Margaritis scatet: & gēmis oibus. Sita est inter ortū & occasum: ab eo mari incipit ptēta India Aprasia Indōrꝫ gēte: dierꝫ uiginti & primi in eā fuit cursus. sed cū papyraceis & Nili nauibus illo pegēt: mox cursu nauiū nostrarꝫ septē dierꝫ inter factū est. Mare undosum interiacet altitudinis nō amplius senū passuum. Certis aūt canalibus adeo altum adeo depræssum ut nullæ unq̄ anchoræ ad ꝓfundi illius ima potuerint puenire. Nulla in nauigādo syderū obseruatio utpote ubi septēriones nequaq̄ cōspiciuntur. Vergiliæ nunq̄ apparēt. Lunā ab octaua in sextā decimā tantū supra terrā uident. Lucet ibi canopos: sydus clarū & amplissimū. Solem orientē dextra habēt occidentē sinistra. Obseruatione itaq; nauigandi nulla suppetente: per quā ad destinata pergentes locum capiāt. uehunt alites quarū meatus terram petentiū regēdi cursus magistros habent. Quaternis nō amplius in anno mensibus nauigatur. adusq; Claudii principatum. De Taprobane hæc tantum noueramus. Tunc enī fortuna patefecit scientiæ uiam latiorē. Nā libertus Annii Policani q tūc rubri maris uectigal administrabat Arabiā petēs: aqlonibus præter Carmaniā raptus: qn̄ todecimo qdē die appulsus est ad hoc litus: portūq; inuectus: q hipporus noiatur: Sex deinde mensibus sermonē ꝑdoctus admissus est ad coloqa regis. Quæ cōperat reportauit. Stupuisse scilicet regē pecuniā: quæ capta erat cū ipso: ꝙ tam & si signata disparibus foret uultibus: parē tn̄ haberet modū pōderis. Cuius æqualitatis cōtemplatione cū Romanā amicitiā flagrātius cōcupiuisset. Thracia principe legatos adusq; nos misit: a qbus cognita sunt uniuersa. Ergo iidē hoies corporū magnitudine alios oēs antecedūt. Crines fuco imbuūt. Ceruleis oculis: atroci uisu: terrifico sono uocis: quib⁹ īmatura mors est: in annos centū æuū trahūt. Alii oibus āno sa ætas & pene ultra humanā extēta fragilitatē. Nulli aut ꝑ diē aut ante diē somnus Noctis partē quieti destināt. Luctis ortū uigilia ante uertunt. Aedificia modice ab humo tollunt Annona semper eodē tenore est. Vites nesciunt: pomis abundāt. Colunt herculē. In regis electione nō nobilitas præualet: sed suffragiū uniuersorū. Populus enim eligit spectatū moribus & inueteratæ clementiæ: & iā annis grauē. Sed hoc in eo quæritur: cui liberi nulli sint. Nam qui pater fuerit: etiā si uita spectatus ē nō admittit ad regēdū. Ac si forte dū regnat: pignus sustulit: exuit potestate. Idq; eo maxime custodit: ne faciat hæreditariū regnū. Deide ēt si res maximā præferat æquitatē: nolunt ei totum licere. Quadraginta ergo rectores accipit: ne in causis capitū solus indicet. Et sic quoq; si displicuerit: iudicatū ad populū ꝓuocat. A quo datis iudicibus septuaginta ferē snia. cui necessario acquiescit. Cultu rex dissimili a cæteris uestitur. Sirmate ut est habitus: quo liberū patrē amiciri uidemus: ꝙ si etiā ipso i aliquo peccato argutus sit: ac reuictus morte mulctat. Nō tn̄ ut cuiusq; attrectetur manu: sed cōsensū publico reꝫ oium iterdicta ei facultate: etiā colloqui ptās punito denegatur. Culturę studēt uniuersi. Interdū uenatib⁹ īdulgēt: nec plebeias agūt ꝑdas. qppe cū tigrides aut elephāti tn̄ rēqrētur. Maria quoq; piscatiōe inqe-

tant: marinasq; testudines capere gaudent quarum tāta est magnitudo: ut superfi
cies earum domum faciat: & numerosam familiam nō arcte receptet. Maior pars i
sulæ huius calore ambusta ē: & i uastas deficit solitudines. latus eius mare alluit p
uiridi colore fructicosum ita: ut iubæ arborum plærunq; gubernaculis atterantur
Cernunt latus sericū de montiū suorū iugis. Mirantur aurū. & ad gratiā poculorū
oium gemmarum adhibent apparatū. Secāt marmora testudinea uarietate. Mar
garitas legunt plurimas maximasq;. Cōchæ sunt: in qbus hoc genus lapidū reprit
Quæ certo anni tpe luxuriāte cōceptu sitiūt: rorē uelut maritum: cuius desiderio
hyant Et cū maxie lunares liq̄tur aspergine oscitatiōe quadā hauriūt: humorē cu
pitū. Sic cōcipiūt: grauideq; fiūt: ac saginæ q̄litate reddūt habit⁹ unionū. Nā si pu
rū fuerit: qd acceperit: cādicāt orbiculi lapilloꝝ. Si turbidū aut pallore lāguescūt:
aut rufo inubilant: ita magis d cælo q̄ d mari partus hnt. Deniq; quotiēs excipiūt
matutini aeris semē: fit clarius margaritū. Quotiēs uespere. fit obscuri⁹. Quātoq;
magis hauserit: tāto magis pficit lapidū magnitudo. Si repēte micauerit coruſca-
tio i tēpestiuo metu. cōprimunt: clausæq; subita formidie uicia cōtrahūt abortiua.
Aut eni p paruuli fiūt scrupuli: aut inanes. Cōchis ipsis ineſt sensus partus suos ma
culari timētes Cunq; flagrātioribus radiis excāduerit dies ne fuscentur lapides: solis
calore subsidiūt. & se pfundis igurgitāt: ut ab æstu uēdicētur. huic tamē puidētie
ætas opitulatur. Nā candor senecta disperit: & grādescētibus cōchis flauescūt mar
garitæ: lapis iste i aqua mollis est unio duratur euiscerat⁹ Nunquā duo simul repe
riūtur: Vnde unionibus nomē datū. Vltra semunciales iuentos negāt. piscātiū ifi-
dias timēt cōchæ. Inde est ut aut iter scopulos aut iter marinos canes plurimū deli
tescāt. Gregati natant. Certus examini dux est: illa si captus sit: etiā quæ euaserint i
plagas reuertūtur. Dat & idia margaritas. Dat & litus Britānicū: sicut diuus Iuli⁹
thoracē quem ueneri genetrici i templo eius dicauit E britannicis margaritis factū
subiecta iscriptione testatus est. Loliā paulinā Caii pricipis coniugē: uulgatum est
habuisse tunicā ex margaritis sextertio nunc quadringenties æstimatā. Cuius parā
dæ auaritiæ pater ipsius manilius spoliatis orientis regionibus exasperauit. C. Cæ-
sarē offendit. Augusti filiū: iterdictaq; amicitia principis ueneno iteriit. Illud quoq;
exp̄sit uetus diligētia: q̄ Syllanis primū temporibus Romam illati sunt uniones.

De Insula Eusea. & Itinerario indico. Caput. lxy.

B Insula Eusea ut cōsequens est ad continentē Igitur a Traprobane Indiā
a reuertamur. Conuenit res indicas uidere Sed si indicis urbibus aut natio-
nibus resistamus: egrediemur ppositæ concinitatis modum. pximam in-
do flumini urbē habuere caphisam. quā Cyrrhus diruit. Arachosiam Herymāto
amni ipositam Semiramis cōdidit. Carusiam oppidū ab Alexādro magno ad cau
casum constitutum est. Vbi & Alexādria quæ patet amplius stadia trigita. multa
& alia sunt sed hæc cum eminentissimis. post indos montanas regiones ichtiopha
gi tenent. quos subactos Alexander magnis in reliquo abstinere iussit a piscibus.
Nā ātea si cæbātur. Vltra hos deserta Carmaniæ persis deide atq; ità nauigatio.
in qua solis isula rubēs semper & oi aiantium generi inaccessa. Quippe quæ nul-
lum non animal illatum necet. ex india reuertētes ab Azāmo Carmaniæ fluēto se
ptentriones primū uident. Achemenidis in hac plaga sedes serūt. inter Carmaniæ
pmontoriū & Arabiā qnquaginta milia passuum iteriacent: deide tres isulæ circa

quas hydri marini egrediuntur: uicenum cubitum longitudine. Dicendũ hoc loco quatenus ab alexãdria ægypti pergatur in Indiam. Nilo uehẽte copton usq; Etheſiis flatibus curſus eſt. Deinde terreſtre iter hydreum tenus poſt tranſactis aliquot manſionibus Berenicem peruenitur: ubi rubri maris portus eſt. Inde oceli Arabiæ portus tangitur: proximum idiæ emporiũ excipitur: & Miri iſamiæ piraticis factionibus. Deinde p diuerſos portus Cottonare ſucceditur: ad quã Monoxilis q in uteribus piper uehunt: petẽtes indiã: ante exortũ canis: aut ptinus poſt exortũ nauigia media æſtate ſolũtur. Reuertẽtes nauigãt Decẽbri mẽſe. Secũdus ex india uentus eſt Vulturnus. At cũ uentũ eſt in rubrũ mare aut Africus aut Auſter nehunt. Spatiũ in die decies ſepties cẽtena & quiquaginta milia paſſuũ pditur. At Carmaniæ cẽtũ milia cuius pars nõ caret uitibus. pterea hẽt genus hoium q nõ alia q̃ teſtudinis carne uiuũt. hirſuti comam facie tẽus: q̃ ſola lenis eſt. Idẽ coriis piſciũ ueſtiũtur Chelophagi cognominati. Sinus perſicus & arabicus. Caput. lxvi.

Rumpit hæc littora rubrũ mare: idq; i duos ſinus ſcinditur. Quorum q ab
i oriẽte ẽ pſicus appellatur: quoniã qdẽ arã illã hitauere pſidis populi: uicies
& ſexagies centena milia paſſuum circuiti patẽs. Ex aduerſo unde Arabia eſt alter Arabicus uocatur Oceanum uero qui ibi influit Azaniũ noiauerunt. Carmaniæ pſis adnectitur. q̃ icipit ab iſula Aphrodiſia uariarũ opũ diues: trãſlata quõdã i parthicũ nomẽ: littore quo ocaſui ſubiacet porrecta i milia paſſuũ quinq̃ginta. Oppidũ eius nobiliſſimũ Suſa: i quo tẽplũ ſuſiæ Dianæ. A ſuſis Barbite oppidum cẽtũ trigita qnq; milibus paſſuũ diſtat: In quo mortales uniuerſi odio auri coemũt hoc genus metalli: & abiiciũt i terrarũ pfunda: ne polluti uſu ci? auaritia corrũpãt æqtatẽ. Hic icõſtãtiſſimus terrarũ modus. nec i merito: cũ aliæ circa pſiden nationes ſcenis aliæ paraſangis. aliæ iconpata diſciplina terras metiant: & icertã fidẽ faciat mẽſuræ ratio diſcors. De Parthia & Cyrrhi ſepulchro. Caput. lxvii.

Arthia q̃ta ois ẽ a meridie rubrũ mare a ſeptẽtriõe hireanũ ſolũ claudit: In
p ea regna duo de uigiti diſſecãtur i duas ptes: undeci q̃ dicunt ſuperiora ici
piunt ab armẽio littore & caſpio littore porrecta ad terras Scytharũ: qbus cõcorditer degũt. Reliq̃ ſeptẽ iferiora. Sic eni uocitãt hẽnt ab ortu Narios Arianoſq;. Carmaniã a die medio: medos ob occidui ſolis plaga: a ſeptẽtriõe hyrcanos. Ipſa aũt Media ab occaſu trãſuerſa utraq; parthiæ regna ãplectit. A ſeptentrione Armenia circundata. ab ortu caſpios uidet a meridie perſidem. deinde tractus hic pcedit uſq; ad caſtellũ quod Magi optinent phidaſarchida noie. hic cyrrhi ſepulchrũ.

De Babylonia. de inſulis fortunatis de inſulis Corgadibus. Caput. lxviii.

Aldeæ gentis caput Babylonia eſt. a ſemirade condita tam nobilis: ut p
c pter eã & Aſſyrii & Meſopothamij i Babyloniæ nomen tranſierint. Vrbs
eſt ſexagita milia paſſuũ circuitu patẽs. Muris circundata: quorũ altitudo ducẽtos pedes detinet: latitudo. L. ternis i ſingulos pedes digitis ultra q̃ mẽſura noſtra eſt altioribus. Amne interluitur Eufrate Beli ibi Iouis tẽplũ. Quẽ iuentorẽ cæleſtis diſciplinæ tradidit etiã ipſa religio: quæ deũ credit. In æmulatiõnẽ huius urbis. Chreſiphõtem parthi cõdiderunt. Tps. ẽ ad oceani oras reuerti: repſſo i æthiopiam ſtilo. namq; ut Atlanticos æſtus occidere ab occidente & Hiſpania dudũ diſxeramus: ab his quoq; partibus mundi. Vnde primum Atlãtici nomen induãt ex primi par eſt pelagus azaniũm uſq; ethiopum littora promouetur. æthiopicum a

Massilico promontorio. Vnde rursus oceanus atlanticus. Iuga igitur uniuerse p-
tis quā plurimi ppter solis ardorem preuiā negauerunt, facta etiā uel gentium uel i
sularum cōmemoratione ad cōfirmandæ fidei argumētum omne illud mare ab in
dia aduscq; gādes uolunt itelligi nauigabile. Chori tñ flatibus cuius spiritus præter
Arabiā; ægyptum mauritaniā euehere quāuis quæāt classem dummodo ab eo p
montorio Indiæ cursus dirigat: quod alii Leptanicren: alii drepanum noiauerunt.
apdidit etiā stationū loca. & spatioq; modum. Nam ab Indica pminētia ad Malicum insulā affirmāt esse Quindecies centena milia passuum. a Malicho ad Scene on ducēta uigintiqnq; milia inde ad insulam Adanum centum quinquaginta milia. Sic cōficies ad apertū mare decies octies cētena & septuaginta milia. Idē opinione plurimoq; q ob solis flagrantiā maximā partis istius regionē ferunt humano generi inaccessam sic reluctat ut mercātium ibi transitus infestari ex arabis insulis dicant; quas Ascythæ hēnt: Arabes qbus Arenata datum nomē est. Nam bubulis utribus cōtabulatas crates supponunt: uectitātiq; hoc ratis genere prætereūtes ipetunt sagittis uenātis: habitari etiā abdita æthiopiæ adusta Trogloditaq; & Ictiophagoq; nationibus. Quorum trogloditæ tanta pnicitate pollēt: ut feras quas agitant cursu pedum assequant. Icthiophagi noc secus q̄ marine beluæ nando in mari ualent. Ita exqsitio atlantico mari usq; in ocasu etiā Gorgadū Xenophon meminit insularū. Gorgades ut insulæ accepimus obuersæ sunt pmontorio quod uocamus Hesperii ceras. has incoluerunt gorgones monstra & sane usq; adhuc mōstruosa gens habitat. Distant a cōtinenti biduī nauigatione: pdidit deniq; Xenophon lampascenus hāmonē penoq; regem in eas pmeauisse. Reptasq; ibi fœminas aliti pnicitate atq; ex oibus quæ apparuerant duas captas: tam hirto atq; aspero corpore ut ad argumētum spectandæ rei duaq; cutes miraculi gratia inter donaria Iunoni suspenderit. quæ durauerunt usq; in tempora excidii Carthagineusis. Vltra Gorgades hesperidum insulæ sunt sicut Sebosus affirmat dieq; quadraginta nauigatiōe in intimos maris sinus recesserunt. Fortunatas insulas contra leuā mauritaniæ tradunt iacere. Quas iuba sub meridie qdem sitas sed pximas ocasui dicit. De haq; nominibus expectari magnum uirum reor: sed infra famā uocabuli res est. In prima eaq; cui nomē est Norion ædificia nō sunt nec fuerūt. iuga montiū stagnis madescunt. ferulæ ibi surgunt ad arboris magnitudinē. Eaq; quæ nigræ sunt expressæ liquorem reddunt amarissimū. Quæ candidæ sucos reuomunt etiā potui accōmodatos. Alterā Insulā iunoniā appellari ferunt: in ea pauxillæ ædes humiliter ad culmen fastigiatæ. Tertia hnic pximat eodem noie nuda oia. Quarto loco capraria apellat: enormib9 lacertis plusq̄ referta. Sequit niuaria ære nebuloso & coacto: ac eropterea semp niuaiis. Deinde canaria: plena canibus: forma etiā eminentissimis. inde etiā duo exhibiti iubæ regi: in ea ædificioq; durant uestigia. Auiū magna copia. nemora pomifera. palmeta cariotas ferētia. multa nux pinea larga mella. Amnes salubres piscibus abundantes: phibent etiā expui in eum undoso mari beluas. Deinde cum monstra illa putredine tab. facta sunt: oia illic inficit odore tetro. ideoq; nō penitus ad nuncupationē suam congruere insularum qualitatem.

Solinus de mirabilibus mundi Brixiæ per Iacobum Britanicum impressus
Anno MCCCCIIC. Die Vigesimo Nouembris.

Mauerus Breinhauserus Egemonensis. Anno M. D. LXXII